

NARODNA BANKA NA REPUBLI KA MAKEDONI JA
Di rekci ja za bankarska regul ati va

I zve{ taj
za bankarski ot si stem i bankarskata supervi zi ja na
Republ i ka Makedoni ja vo 2006 godi na

Maj, 2007 godi na

SODR@I NA

Obra}awe na guvernerot.....	4
I. BANKARSKI OT SI STEM VO 2006 GODI NA.....	7
1. Struktura na bankarski ot si stem.....	7
1.1. Broj na banki i { tedi l ni ci	7
1.2. Koncentracija i pazarno u-estvo.....	8
1.3. Di stri bucija na akti vata i kapi tal ot po banki	10
1.4. Sopstveni ~ka struktura na bankarski ot si stem.....	11
1.4.1. U-estvo na pri vatni ot kapi tal vo akci onerski ot kapi tal na bankarski ot si stem.....	11
1.4.2. Akci onerska struktura na banki te spored ti pot na akci oneri te.....	12
1.4.3. U-estvo na stranski ot kapi tal vo bankarski ot si stem	14
1.5. Bankarska mre` a i broj na vraboteni vo bankarski ot si stem.....	15
1.6. Struktura na ponudata na bankarski uslugi	16
2. Akti vnost na banki te.....	18
2.1. Bi l ans na sostojba na banki te.....	19
2.1.1. Struktura na vkupnata akti va, kredi ti i depozi ti po grupi banki	20
2.2. Kredi tna akti vnost na banki te - kredi ti na nef i nansi ski te subjekti	21
2.2.1. Struktura na kredi ti te na nef i nansi ski te subjekti (sektorska, ro-na i val utna struktura).....	22
2.2.2. Kredi tna akti vnost vo devi zi i vo denari so devi zna kl auzul a	24
2.3. Portf oli o na harti i od vrednost	25
2.4. Depozi tna akti vnost na banki te - depozi ti na nef i nansi ski te subjekti	26
2.4.1. Struktura na depozi ti te na nef i nansi ski te subjekti (sektorska, ro-na i val utna).....	26
3. Ri zi ci vo bankarskoto rabotewe	27
3.1. Kredi ten ri zi k.....	27
3.2. Kval i tet na kredi tna i zl o` enost	28
3.2.1. Ni vo na ri zi ~nost na kredi tnata i zl o` enost od aspekt na val utnata struktura	30
3.2.2. Ni vo na ri zi ~nost na kredi tnata i zl o` enost od aspekt na sektorskata struktura	31
3.2.2.1. Struktura i kval i tet na kredi tnata i zl o` enost kon nasel eni eto.....	32
3.2.2.2. Sektorska struktura na kredi tnata i zl o` enost kon nef i nansi ski te pravni l i ca i ni vo na ri zi ~nost.....	32
3.3. Ri zi k na zemja	35
3.4. Li kvi dnosen ri zi k.....	36
3.4.1. Pri marni i zvor i na sredstva (depozi ti na nef i nansi ski te subjekti)	36
3.4.2. Sekundarni i zvor i na sredstva.....	37
3.4.3. Li kvi dna akti va i vi sokol i kvi dna akti va	39
3.4.4. Ro~na struktura na akti vata i pasi vata	40
3.5. Kursen ri zi k - ri zi k na devi zni ot kurs.....	41
3.6. Adekvatnost na kapi tal ot / Ri zi k od nesol ventnost	44
3.6.1. Kapi tal	44
3.6.2. Koef i ci ent na adekvatnost na kapi tal ot na banki te.....	45
3.7. Prof i tabi l nost	49
3.7.1. Struktura na bi l ansot na uspeh.....	49
3.7.2. Pokazatel i za prof i tabi l nosta i ef i kasnosta na banki te.....	52
3.7.3. Vi si na na akti vni te i pasi vni te kamatni stapki i kamaten raspon.....	56
II. BANKARSKATA SUPERVI ZI JA VO 2006 GODI NA.....	58
1. Regul ati vna ramka na bankarskata supervi zi ja	58
1.1. Zajaknuvawe na regul ati vni te barawa za upravuvawe so kredi tni ot ri zi k.....	58
1.2. Zaokru` uvawe na regul ati vnata ramka za cel osna i mpl ementacija na Bazel skata kapi tal na spogodba - BASEL I.....	59
1.3. Unapreduvawe na metodol ogi jata za utvrduvawe neto-dol ` ni ci na banki te.....	59
1.4. Utvrduvawe na metodol ogi ja za i zdvojuvawe posebna rezerva za potenci jal ni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenapl ateni pobaruwawa	60

1.5. Zaokru`uvawe na regul ati vata za presmetuvawe i objavuvawe na ef ekti vnata kamatna stapka na krediti te i depoziti te.....	60
2. Akti vnosti na bankarskata supervizi ja.....	60
2.1. Licenci rawe - izdavawe dozvoli i soglasnosti na banki te i { tedi l ni ci te	60
2.2. Supervizi ja na raboteweto na banki te i { tedi l ni ci te.....	61
2.3. Prezemeni korekti vni akti vnosti kon banki te i { tedi l ni ci te	62
3. Unapreduvawe na i nsti tuci nal ni ot kapacitet na Narodnata banka pri sproveduvaweto na regul atornata i supervizorskata f unkcija.....	66
3.1. Unapreduvawe na smetkovodstvenata ramka za banki te	66
3.2. Unapreduvawe na Kredi tni ot regi star	66
3.3. Unapreduvawe na bankarskata supervizi ja	66
3.4. Unapreduvawe na anal izata na f i nansi skata stabi l nost vo Republ i ka Makedoni ja	67

ANEKSI

Bi l ans na sostojba	Aneks br.1
Bi l ans na uspeh	Aneks br.2
Struktura na krediti te na nef i nansi ski te subjekti	Aneks br.3
Struktura na portf oli oto na hartii od vrednost	Aneks br.4
Struktura na depoziti te na nef i nansi ski te subjekti	Aneks br.5
Pokazatel i za kval itetot na kreditnata izlo` enost	Aneks br.6
Tranzi ci ska matri ca za komi tenti te	Aneks br.7
Dogovorna ro-na struktura na aktivata i pasivata	Aneks br.8
O-ekuvana ro-na struktura na aktivata i pasivata	Aneks br.9
Struktura na deviznata aktiva i deviznata pasiva	Aneks br.10
Garanten kapi tal	Aneks br.11
Dekompozici ja na stapkata na povrat na prose~ni te sopstveni sredstva na ni vo na bankarski ot si stem	Aneks br.12
Zakonska regul ati va od obl asta na supervizijata	Aneks br.13
Pregled na banki po grupi banki	Aneks br.14
Pregled na banki i { tedi l ni ci	Aneks br.15

Po~ituvani,

Podobruvaweto na vkupnite performansi na bankarskiot sistem na Republika Makedonija, registri rano vo minatite godini, so pogolemitenitet prodol`i i vo 2006 godina. Ovoj proces be`e pred sé, odbele`an so *zna~en porast na vkupnite aktivnosti na bankite, zgolemena konkurencija na bankarskiot pazar i podobruvawe na nivnata operativna efikasnost i profitabilnost*. Bankite zna~itelno ja zgolemija ulogata na finansiški intermedijatori, kako preku porastot na depozitniot i vkupniot finansiški potencijal, taka i preku intenzivnata kreditna aktivnost. Porastot na depozitnata baza na bankite, kako i natamo`niot proces na transformirawe na nivnata niskokamatnosna vo visokokamatnosna aktiva, bea osnovnite postulati vrz koi bazi ra`e finansiraweto na zgolemeni otobem na aktivnosti od strana na bankite. Pritoa, zavisnosta na bankite od stranski izvori na sredstva se zadr`a na re~isi i sto ni vo kako i minatata godina.

Zgolemenata konkurencija me|u bankite, pred sé, se manifestira`e preku voveduvawe novi bankarski proizvodi, osobeno vo domenot na raboteweto so naselenieto. Vo taa nasoka, vo tekot na 2006 godina, osobeno be`e karakteristi~en porastot na raboteweto na bankite so plate`nite karti~ki. Isto taka, stesnuvaweto na kamatnata margina, preku namaluvaweto na aktivnite kamatni stapki, osobeno na kreditnite proizvodi nameneti za naselenieto, pretstavuva u`te eden pokazatel za zajaknatata konkurencija me|u bankite.

Paralelno so procesot na natamo`no prodlabo~uvawe na finansiškata intermedijacija, bankite odr`uvaa relativno visoka solventna pozicija. Nivoto na nivnata kapitaliziranost i ponatamu be`e zna~ajno povioko od propi`aniot minimum, so trend na negovo natamo`no namaluvawe, kako refleksija na intenziviranata kreditna aktivnost.

Minatata godina be`e karakteristi~na i po rekordniot iznos na dobivka koja ja ostvari ja bankite vo Republika Makedonija, od monetarnoto osamostojuvawe navamu. Pritoa, zna~ajno e {to neto kamatniot prihod i prihodot vrz osnova na provizija ja zajaknaa svojata uloga vo kreiraweto na prihodniot potencijal na bankite, za razlika od minatite godini, koga prihodi te od incidenten karakter bea osnovna komponenta vo kreiraweto na nivnata dobivka.

Paralelno so zgolemeni otobem na aktivnosti i podobrenata profitabilnost i efikasnost, vo tekot na 2006 godina, profilot na rizik na bankite, isto taka, zabele`a podobruvawe. *Kreditniot rizik* ostana dominanten rizik vo spektarot na rizici so koi se soo~uvaat bankite. *Indirektni ot krediten rizik*, koj proizleguva od izlo`enosta na kreditokorisnicite na kursen rizik, stanuva sé pozna~en, imaj}i ja predvid intenziviranata dinamika na kreditirawe vo devizi i vo denari so devizna klauzula vo tekot na 2006 godina. Sepak, kvalitetot na kreditnoto portfolio na bankite ne poka`a znaci na vlo`uvawe. Od druga strana, vo uslovi na relativno visok stepen na valutna supstitucija na bilansite na bankite vo Republika Makedonija, tie zadovolitelno upravuvaa so *kursni ot rizik*, vo ramkite na propi`anite prudentni limiti. I pokraj zna~ajni ot porast na pazarot na kapitalot i sé poaktivnata involviranost na bankite vo trgovaweto so hartii od vrednost, pred sé so dr`avni te hartii od vrednost, drugi te vi dovi *pazarni rizici* i maat seu`te marginal na uloga vo spektarot na rizici te so koi

tie se soo-uvaaat. *Likvidnosniot rizik* be{ e vo pri f atlivi ramki, imaj}i ja predvid raspolo` livosta na likvidnata aktiva za pokrivaweto na obvrskite na bankite, strukturata na finansiski ot potencijal i ro-nata struktura na pobaruwata i obvrskite na bankite. Osobeno be{ e zna-aen trendot na zgolemuwawe na ro-nosta na depozitni ot potencijal na bankite, koj se pak ne be{ e dovolen za da se nadmine dogovornata ro-na neusoglasenost na pobaruwata i obvrskite.

I pokraj, pozitivnite percepcii za dvi` eweto vo bankarski ot sistem, Narodnata banka na Republika Makedonija nastojuva navremeno i na permanentna osnova da gi anticipira site rizici vrz bankarski ot sistem. Pri toa, identifikuweto i kontrolata na nivoto na kreditni ot rizik e vo fokusot na vnimanieto na centralnata banka, osobeno imaj}i go predvid kreditni ot raste` vo tekot na poslednite godini. Vo ova nasoka, vo tekot na 2006 godina, Narodnata banka preze}e aktivnosti:

- zajaknuwawe na regulativnite barawa pri odobruwaweto na deviznite i denarski te krediti so devizna klauzula od strana na bankite;

-zgolemuwawe na pristapot do informacii za kreditnata sposobnost na komitentite na bankite, preku postojano unapreduwawe na Kreditni ot registar na Narodnata banka;

-zajaknuwawe na supervizorskata funkcija, preku premijn kon supervizija, koja e pove}e fokusirana kon analiza na rizicite na bankite;

-zaokru` uvawe na regulativata za adekvatnosta na kapitalot na bankite, koja gi inkorporira i pazarnite rizici na koi se izlo` eni bankite vo svoeto rabotewe;

- vospostavuvawe nova smetkovodstvena ramka za bankite, koja }e bi de vo linija so me|unarodnite smetkovodstveni standardi i me|unarodnite standardi za finansisko izvestuwawe. Ovoj proekt vo cel ost treba da se zaokru` i vo tekot na 2007 godina.

Vo domenot na sorabotkata so supervizorski te organi vo zemjata, od osobeno zna-ewe be{ e formiraweto na me|uinstitucionalno telo za finansiskata stabilnost, pri krajot na 2006 godina, vo koj }elenuvaat pretstavnici od site supervizorski i regulatorni organi vo zemjata. Pretstavnici te vo ova telo, na redovna osnova gi razgleduvaat dvi` ewata vo poodelnite segmenti od finansiski ot sistem, iniciraat odredeni izmeni vo regulativnata ramka od finansiskata sfera i razmenuvaat iskustva vo domenot na sproveduwaweto na supervizorskata funkcija. Vo odnos na sorabotkata so stranski te supervizorski organi, vo tekot na 2006 godina be{ e inicirano potpi{ uvawe na memorandum za sorabotka so centralnite banki na Grcija i Crna Gora, koe se realizira na po-etokot na 2007 godina. So toa, brojot na sklu` eni memorandumi za sorabotka so stranski supervizorski organi, se zgolemi na 6 (potpi{ ani se memorandumi za sorabotka so centralnite banki na Rusija, Slovenija, Albanija, Bugarija, Crna Gora i Grcija).

Po-ituveni,

Godinata zad nas, mo`e da se oceni, kako isklucitelno povolna za raboteweto na bankite vo Republika Makedonija. Povolni ot makroekonomski ambient vo 2006 godina, manifestirani so pozitivni te ostvaruvawa vo realni ot i eksterni ot sektori so odr`uvaweto na cenovnata stabilnost, pretstavuva`e solidna osnova za natamo{no podobruvawe na vkupnite ostvaruvawa na bankarski ot sistem. Bankarski ot sektor prodol`i dinami~no da se razviva, zadr`uvaj}i ja pritoa, stabilnosta i otpornosta na eksterni {okovi. Sepak, natamo{noto zgolemuwawe na operativnata efikasnost i profitabilnost na bankite, podobruvaweto na nivni ot profil na rizi~nost, vo uslovi na niven dinami~en rast i zgolemena konkurencija, prilagoduwaweto kon novite regulatorni barawa, soglasno me|unarodnite standardi i praktiki se samo nekoi od predizvizcite so koi se soo-uvaat bankite vo Republika Makedonija. Od svoja strana, Narodnata banka }e nastojuva navremeno i permanentno da gi anticipira ovie dvi`ewa vo bankarski ot sistem i da go zajaknuva svojot institucionalen kapacitet pri sproveduwaweto na supervizorskata i regulatornata funkcija.

Guverner
i Pretsedatel
na Sovetot na NBRM

m-r Petar Go{ev

I. BANKARSKI OT SI STEM VO 2006 GODI NA

1. Struktura na bankarski ot sistem

1.1. Broj na banki i { tedi l ni ci

Na 31.12.2006 godina bankarski ot sistem na Republika Makedonija go so~i nuvaa devetnaeset banki¹ i dvanaeset { tedi l ni ci, { to vo sporedba so krajot na 2005 godina, pretstavuva namaluvawe za edna banka i dve { tedi l ni ci. Namal uvaweto na brojot na banki te vo tekot na 2006 godina be{ e posledi ca na spojувaweto na „Tetovska banka“ AD Tetovo i „Teteks-Kredi tna banka“ AD Skopje so { to se f ormi ra{ e „TTK banka“ AD Skopje. Od druga strana, brojot na { tedi l ni ci te zabel e` a namal uvawe kako posledi ca na odzema weto na dozvol ata za rabota i otvora weto na likvidaci ska postapka vo { tedi l ni cata „Ki ro] u-uk“ DOO Veles, kako i poradi pri pojuvaweto na „Makedonska { tedi l ni ca“ AD Skopje kon „I nvestbanka“ AD Skopje.

Vo izminatite nekolku godini, za bankarski ot sistem na Republika Makedonija e karakteristi ~no kontinuiranoto namaluvawe na brojot na instituci i te, so istovremen porast na negovata golemi na. Ovoj trend na okrupnuvawe i pazarna konsol idaci ja na bankarski ot sektor se javuva i vo drugi zemji od Central na i I sto~na Evropa, pred sç kako rezultat na zgolemenata konkurencija vo bankarstvoto po zavr{ uvaweto na integrati vni te procesi na ovi e zemji vo ramki te na Evropskata uni ja. So ponatamo{ noto pri bli ` uvawe na Republ i ka Makedonija kon Evropskata uni ja, mo` e da se o~ekuva intenzi vi rawe na procesot na restruktui rawe i na pazarnata konsol idaci ja na bankarski ot sistem na Republika Makedonija, { to treba da dovede do natamo{ no prodl abo~uvawe na f i nansi skata i ntermedi jaci ja i osobeno do podobruvawe na vi dot i kval i tetot na f i nansi ski te usl ugi { to gi nudat banki te.

Tabela br. 1

Strukturni i ndi katori za bankarski te sistemi na oddel ni evropski zemji²

ZEMJA	Broj na kreditni institucii /1						Vkupna aktivna na kreditni te institucii (vo milioni evra)						Broj na spojувawa i pri pojuvawa					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2001	2002	2003	2004	2005	2006/2	2001	2002	2003	2004	2005	2006/3
^e{ ka	119	84	77	70	56	57	78.188	79.232	78.004	86.525	104.950	117.100	2	2	2	3	1	0
Ungari ja	240	227	222	221	215	207	38.433	43.564	54.769	64.970	74.653	97.000	4	0	4	2	0	3
Letonija	39	23	23	23	23	28	7.279	7.250	8.482	11.167	15.570	22.800	1	2	1	2	3	2
Pol ska	758	666	660	658	739	723	133.476	116.004	103.659	131.904	152.086	189.500	9	8	2	7	3	0
Slovenija	69	50	33	24	25	30	17.782	19.995	21.541	24.462	30.049	34.900	2	3	1	1	1	1
Estonija	7	7	7	9	11	14	4.372	5.221	6.314	8.537	11.830	15.600	0	2	0	0	3	0
EU	9.747	9.311	9.061	8.836	8.684	8.609	24.660.532	25.261.364	26.474.228	28.978.228	32.882.078	n.p.	104	115	108	91	108	40
Makedonija/4	38	38	36	36	34	31	1.744	1.542	1.732	1.940	2.327	2.884	3	0	0	0	1	2

1/ Vkl u-uvaj}i go brojot na f i l i j a l i od drugi zemji.

2/ Prel i mi nari podatoci.

3/ Podatoci te za brojot na spojувawa i pri pojuvawa za zemji te od Evropskata uni ja se odnesuvaat na prvoto pol ugodi e od 2006 godina.

4/ Vkl u-uvaj}i banki i { tedi l ni ci.

¹ Od devetnaesette banki vo Republ i ka Makedonija, tri i maat ovl astuvawe za vr{ ewe f i nansi ski akti vnosti samo vo zemjata (def i ni rani vo ~len 45 od Zakonot za banki te), petnaeset banki i maat ovl astuvawe za vr{ ewe na site f i nansi ski akti vnosti (def i ni rani vo ~len 45 i ~len 46 od Zakonot za banki te), a „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojojot“ izvvr{ uva speci f i ~ni f i nansi ski akti vnosti vo soglasnost so Zakonot za osnovawe na Makedonska banka za poddr{ ka na razvojojot.

² I zvor na podatoci : Evropska central na banka i I zve{ taj za strukturata na bankarski te si stemi na zemji te--lenki na Evropskata uni ja (ECB), oktombri 2006 godina.

Analizi rano od strukturen aspekt, bankite i maat domi nantnata pozicija vo bankarski ot sistem, nasproti { tedilnicite ~ija uloga ostanuva marginalna. Na 31.12.2006 godina, u-estvoto na { tedilnicite vo vkupni ot finansijski potencijal na bankarski ot sistem iznesuva{ e 1,3% i vo sporedba so krajot na 2005 godina zabele`a pad od 0,1 procenten poen. [tedilnicite go zadr`aa marginalno u-estvo i vo vkupnite bruto-kredit na nefinansijski te subjekti i vo vkupnite depoziti na naseleni eto na nivo na bankarski ot sistem, koe na krajot na 2006 godina iznesuva{ e 2,0% i 0,8%, soodvetno.

Tabela br. 2

Broj na banki i { tedilnici i nivno u-estvo vo aktivata, bruto-kreditite i depozitite na naseleni eto

Godina	Broj na banki i { tedilnici			U-estvo v kupna aktiva		U-estvo v kupni bruto-krediti		U-estvo v kupni depoziti na naselenie				
	Banki [tedilnici	Vkupno		Banki [tedilnici	Vkupno	Banki [tedilnici	Vkupno	Banki [tedilnici	Vkupno			
2001	21	17	38	99,4%	0,6%	1000%	98,5%	1,5%	1000%	99,6%	0,4%	1000%
2002	21	17	38	99,0%	1,0%	1000%	97,9%	2,1%	1000%	99,4%	0,6%	1000%
2003	21	15	36	98,8%	1,2%	1000%	97,6%	2,4%	1000%	99,3%	0,7%	1000%
2004	21	15	36	98,7%	1,3%	1000%	97,6%	2,4%	1000%	99,3%	0,7%	1000%
2005	20	14	34	98,6%	1,4%	1000%	97,8%	2,2%	1000%	99,2%	0,8%	1000%
2006	19	12	31	98,7%	1,3%	1000%	98,0%	2,0%	1000%	99,2%	0,8%	1000%

So oglead na nezna~itelno to vlijanie na { tedilnicite vrz vkupnite aktivnosti i performansite na bankarski ot sistem, natamo{ nata analiza e fokusirana samo na podatocite i pokazatelite za raboteweto na bankite. Pri toa, zadr`an e principot na klasifikacija na bankite vo tri grupi spored gol emi nata na nivnata aktiva. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, ~etiri banki preminaa od grupata mali vo grupata sredni banki, { to e u{ te eden pokazatel za postojani ot porast na bankarski ot sistem.

Tabela br. 3

Grupi banki spored gol emi nata na aktivata

Grupa	Kriterium za klasificirawe	Broj na banki	
		31.12.2005	31.12.2006
Gol emi banki	Aktiva > 15 milijardi denari	3	3
Sredni banki	4,5 milijardi > Aktiva < 15 milijardi	3	7
Mali banki	Aktiva < 4,5 milijardi denari	14	9
Vkupno		20	19

1.2. Koncentracija i pazarno u-estvo

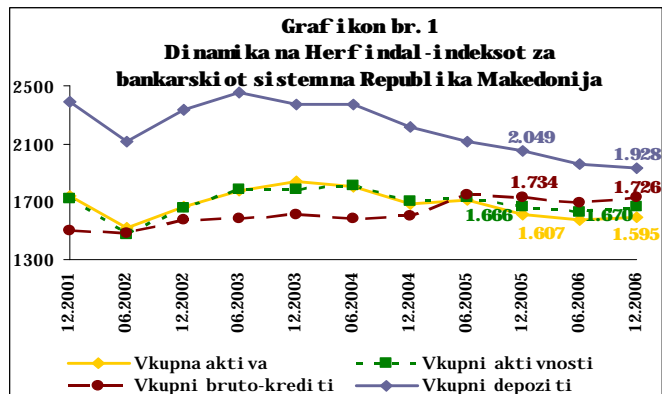
Koncentracijata vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija mo`e da se analizi ra preku dvi `eweto na Herfindal-i ndeksot³ i pokazatel ot CR5⁴.

³ Herfindal-i ndeksot se presmetuva spored formulata $HI = \sum_{j=1}^n (S_j)^2$, kade { to S e u-estvo na

sekoja banka vo vkupniot iznos na kategorijata koja se analizi ra (na primer: vkupna aktiva, vkupni depoziti itn.), a n e vkupniot broj na banki vo sistemot. Koga indeksot se dvi `i vo interval od 1.000 edinci do 1.800 edinci, nivoto na koncentracija vo bankarski ot sistem se smeta za prifatlivo.

⁴ Pokazatel ot CR5 go pretstavuva u-estvototo na aktivata na pette najgol emi kreditni insti tucii (banki) vo vkupnata aktiva na bankarski ot sistem.

Na 31.12.2006 godina, nivoto na Herfindal- indekstot, vo odnos na vkupnata aktiva, iznesuva{ e 1.595 i vo sporedba so 31.12.2005 godina bele` i namaluvawe za 12 indeksni poeni. Herfindal- indekstot meren za vkupni te aktivnosti na bankite (bilansni i vonbilansni) i za vkupni te bruto-kredi ti, poka` uva

visok, no prifatliv stepen na koncentracija. Nad prifatlivoto nivoe edinstveno vrednosta na Herfindal- indekstot meren za vkupni te depoziti, { to uka` uva na povisoka koncentracija vo domenot na pribirawe na depoziti kaj nekolku banki. Sepak, vo tekot na 2006 godina, naji zrazeno namaluvawe od 121 indeksen poen, e zabele` ano tokmu kaj Herfindal- indekstot meren za vkupni te depoziti.

CR5 pokazatelot poka` uva nezna- itelno namaluvawe na koncentracijata vo bankarski ot sistem. Na 31.12.2006 godina, ovoj pokazatel iznesuva{ e 74,7%, { to e za 0,3 procentni poeni pomalku vo sporedba so krajot na 2005 godina.

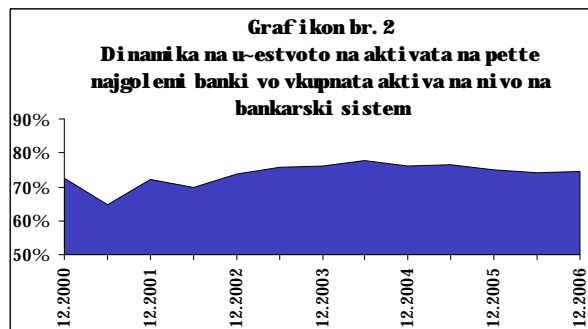

Tabela br. 4

Pokazатели za strukturnite karakteristiki na bankarskite sistemi na oddelni te zemji --lenki na EU i na Republi ka Makedonija⁵

Zemja	Herfindal indeks za vkupnata aktiva*	CR5 pokazatel*	Gustina na naselenost (iteli po kvadraten kilometar)	@iteli po kreditna institucija	@iteli po ATM (bankomat)	@iteli po vraboten vo bankarski ot sistem	@iteli po filijala (ekspozitura)	Aktiva po vraboten vo bankarski ot sistem (vo iljadi evra)
Republi ka Makedonija (2006)	1.595	74,7	80	66.356	6.926	411	6.510	576
Republi ka Makedonija (2005)	1.607	75	79	59.745	12.938	438	7.414	502
Pol ska	650	48,6	119	51.613	4.743	249	7.511	995
^e{ ka	1.155	65,3	130	182.540	3.712	269	5.601	2.766
Slova- ka	1.076	67,7	110	234.222	3.166	271	4.717	1.834
Ungari ja	795	53,2	109	46.918	3.063	270	3.231	2.000
Sloveni ja	1.369	63	97	80.034	1.437	171	2.887	2.563
Litvani ja	1.838	80,6	53	43.773	3.402	447	4.154	1.715
Letoni ja	1.176	67,3	36	100.013	2.628	220	3.925	1.486
Estoni ja	4.039	98,1	29	122.500	771	172	1.034	8.506
Mal ta	1.330	48,6	1271	22.443	2.675	119	3.706	8.039
Ki par	1.029	59,8	90	1.938	1.761	70	797	5.590
Novi zemji --lenki na EU	1.446	65,2	99	46.905	3.462	249	5.087	1.771
Sit e zemji --lenki na EU	1.153	59,7	174	75.268	2.015	182	3.377	9.319
Zemji od Evrozona	1.000	54,4	159	64.376	1.327	143	2.529	12.882

* Podatoci te za novi te zemji --lenki, za Evropska unija i za zemji te --lenki na evro- zonata se neponderirani proseci.

⁵ Izvor na podatoci: Narodna banka na Republi ka Makedonija (vo ponatamo{ ni ot tekst Narodna banka) i I zve{ taj za strukturata na bankarski te sistemi na zemji te --lenki na Evropskata unija (ECB), oktombri 2006 godina.

Relativno visokoto nivo na koncentracija vo bankarskiot sistem se potvrduva i so sporedbenata analiza na istovetnite pokazатели za koncentracija vo bankarski te sistemi na zemjite od Evropskata unija. I meno, so iskluk na Litvanija i Estonija, site ostanati analizirani zemji imaat ponisko nivo na koncentracija vo odnos na stepenot na koncentracijata vo bankarskiot sistem na Republika Makedonija. Sporedbata so ostanatite strukturni karakteristiki na bankarskite sistemi na zemjite od EU poka`uvaat deka bankarskiot sistem na Republika Makedonija ima dovolen prostor za ponatamo{no okrupnuvawe, zgolemuvawe na aktivnostite i operativnata efikasnost. I meno, osnovnite pokazатели za pristapot na naseleni eto do bankarski te uslugi poka`uvaat deka bankite i {tedilnicite vo Republika Makedonija, vo prosek, opslu`uvaat pogolem broj`iteli vo sporedba so zemjite od EU, imaj}i ja predvid gustinata na naselenost na analizirani te zemji. Ova osobeno se potvrduva preku pokazatel ot za prose~ni ot broj na `iteli koi gi koristat uslugi te na eden bankomat i pokazatel ot za prose~ni ot broj na `iteli koi gi opslu`uva eden vraboten vo bankite vo Republika Makedonija. Poniskata operativna efikasnost na bankite vo Republika Makedonija vo sporedba so zemjite ~lenki na EU, se potvrduva preku analizata na prose~nata golemi na na aktiva koja ja generira eden vraboten vo bankarskiot sistem. Na 31.12.2006 godina, eden vraboten vo bankarskiot sistem na Republika Makedonija, vo prosek, generira 576 iljadi evra, nasproti eden vraboten vo bankite od site zemji ~lenki na EU koj, vo prosek, generira 9,3 milioni evra.

Relativno visokiot stepen na koncentracija vo bankarskiot sistem na Republika Makedonija se potvrduva i so analizata na pazarnoto u~estvo na oddelnite grupi banki vo vkupnata aktiva, vkupnite bilansni i vonbilansni aktivnosti, vkupnite bruto-kredit i vkupnite depoziti na nefinansiskite subjekti na nivo na bankarskiot sistem. Pri toa, vo sporedba so krajot na 2006 godina, kako rezultat na premi not na ~etiri banki od grupata mali vo grupata sredni banki, dojde do zgolemuvawe na pazarnoto u~estvo na grupata sredni banki, za smetka na namal uvaweto na pazarnoto u~estvo na grupata mali banki.

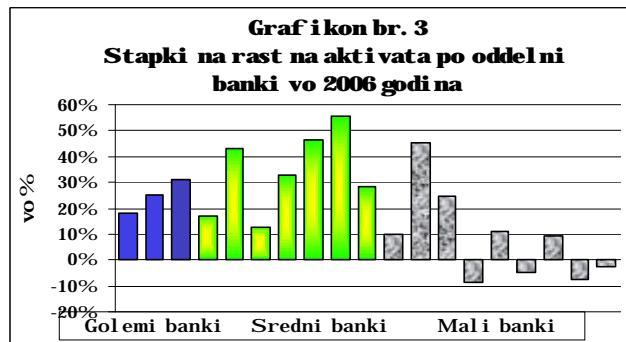
Tabela br. 5
Koncentracija na bankarskiot sistem po grupi banki

Grupi banki	U~estvo vo vkupnata aktiva		U~estvo vo vkupnite aktivnosti		U~estvo vo vkupnite bruto-kredit i		U~estvo vo vkupnite depoziti na nefinansiski subjekti	
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006
Golemi banki	66,1%	66,1%	67,7%	68,1%	69,2%	69,2%	73,1%	72,2%
Sredni banki	12,3%	23,8%	11,7%	22,4%	11,6%	24,1%	11,5%	20,9%
Mali banki	21,6%	10,1%	20,6%	9,5%	19,2%	6,7%	15,4%	6,9%
Vkupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

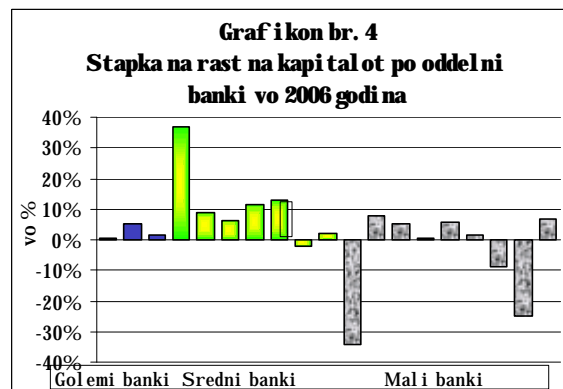
1.3. Distribucija na aktivata i kapitalot po banki

Analizata na distribucijata na aktivata poka`uva deka postojat golemi razliki pome|u oddelnite banki. Taka, na krajot na 2006 godina, aktivata na najgolemata banka be{e za 90 pati pogolema od aktivata na najmalata banka i vo sporedba so krajot na minatata godina, ova razlika se zgolemi (na 31.12.2005 godina iznesuva{e 74 pati). Prodlabo~uvaweto na razlikata vo visinata na aktivata, se potvrduva i na nivo na grupite golemi i mali banki. I meno, prose~ni ot iznos na aktivata na grupata golemi banki e za 19,6 pati pogolema od prose~nata aktiva na grupata mali banki, dodeka na 31.12.2005 godina ova razlika iznesuva{e 19,4 pati. Od druga strana, razlikite vo distribucijata na

aktivata pome|u bankite od grupata golemi banki i bankite od grupata sredni banki se namaluvaa. I meno, razlikata me|u aktivata na najgolemata banka i najmalata sredna banka se namali od 10,2 pati, na 31.12.2005 godi na, na 9,3 pati, na krajot na 2006 godi na. Pri ~inite za ovie dvi `ewa se povi sokite godi { ni stapki na rast na aktivata na bankite koi se sostaven del na grupata sredni banki, vo sporedba so stapkite na rast na aktivata na bankite od grupata golemi banki. Povi sokite stapki na rast na aktivata se karakteristi ~ni kako za poodelnite banki od grupata sredni banki, taka i na nivo na grupata sredni banki. Taka prose ~nata aktiva na grupata sredni banki zabe `a godi { na stapka na rast od 30,8%, nasproti stapkata na porast od 24%, koja ja zabe `a prose ~nata aktiva na grupata golemi banki⁶.

Analizata na distribucijata na kapitalot po oddelni banki poka `uva relativno pomali razliki vo sporedba so distribucijata na aktivata. Na 31.12.2006 godina, bankata so najgolem kapital ima{ e 16 pati pogolem kapital od bankata so najmal kapital. Pomalite razliki vo distribucijata na kapitalot pome|u bankite se rezultat na relativno visokata stapka na kapitaliziranost na malite banki. Pokraj toa, razlikite vo distribucijata na kapitalot pome|u bankite od grupata golemi banki i ostanatite banki, poka `uvaat trend na namaluvawe, { to se dol `i na dokapitalizacijata na nekolku sredni banki vo tekot na 2006 godi na.

1.4. Sopstveni ~ka struktura na bankarski ot sistem

Sopstveni ~kata struktura na bankarski ot sistem mo `e da se analizira od aspekt na: 1) u ~stvoto na privatni ot kapital vo akcionerski ot kapital na bankarski ot sistem; 2) tipot na akcionerite vo bankarski ot sistem i 3) pri sustvoto na stranski ot kapital vo bankarski ot sistem.

1.4.1. U ~estvo na privatni ot kapital vo akcionerski ot kapital na bankarski ot sistem

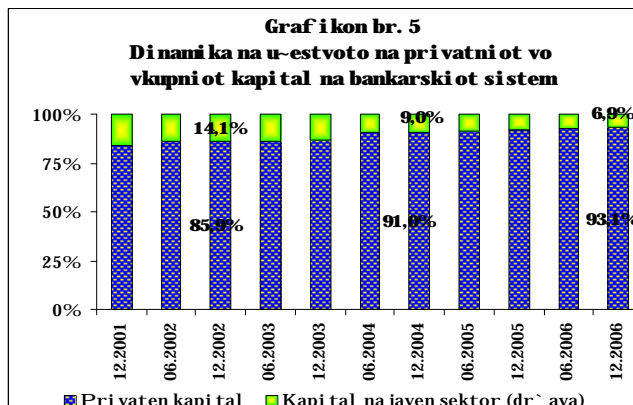
Na 31.12.2006 godina, u ~stvoto na privatni ot kapital vo vkupni ot akcionerski kapital⁷ na bankarski ot sistem iznesuva{ e 93,1%, odnosno 98,4% ako od analizata se iskl u-i „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojot“ AD Skopje koja e vo celosna dr `avna sopstvenost. Vo sporedba so krajot na 2005

⁶ Presmetkata e vrz osnova na izmenetata struktura na grupite banki na 31.12.2006 godi na.

⁷ Za analiza na sopstveni ~kata struktura, akcionerski ot kapital se zema kako zbir na vkupnata nominalna vrednost na izdadenite obi ~ni i prioritetni akcii od bankite vo Republika Makedonija.

godina, u-estvoto na privatni ot kapital e pogol emo za 1,3 procentni poeni, { to se dol` i glavno na berzanskata prod` ba na malcinski akci onerski paketi vo nekolku banki od strana na Fondot za penzisko i invalidsko osiguruvawe vo prvata polovina od 2006 godina. Na 31.12.2006 godina, osven vo „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojot“

AD Skopje, javni ot sektor, javni te pretprijatija, ustanovite i institucii te na centralnata i lokalnata vlast, poseduvaat akcii vo osum banki. So iskluk na „Po{ tenska banka“ AD Skopje, kade JP „Makedonski po{ ti“ Skopje poseduva edna tretina od izdadeni te obi~ni akcii, vo drugite sedum banki stanuva zbor za malcinski akci onerski paketi, koi agregirano se pod 5% od vkupni te izdadeni akcii.

Analizirano po oddelni grupi banki, najnisko u-estvo na privatni ot kapital od 81,8% ima grupata mali banki, { to se dol` i na vklucenosta na „Makedonska banka za podr{ ka na razvojot“ AD Skopje vo ova grupa. U-estvoto na privatni ot kapital vo vkupni ot kapital na grupi te golemi i sredni banki e nad 99%.

1.4.2. Akci onerska struktura na banki te spored ti pot na akcioneri te

Tabela br. 6

Sopstveni~ka struktura na izdadeni te akcii od banki te spored oddelni ti povi na akcioneri

Reden broj	Tip na akcioneri	U-estvo vo obi~ni akcii		U-estvo vo prioritetni akcii	
		31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006
1	Fizi~ki lica	10,4%	11,7%	64,7%	52,9%
2	Nefinansi ski pravni lica	41,4%	36,7%	21,6%	14,9%
3	Finansi ski institucii	39,2%	44,0%	11,7%	31,0%
4	Javen sektor, javni pretprijatija, javni institucii i ustanovi	8,4%	7,0%	1,9%	0,1%
5	Nedefiniran status	0,6%	0,6%	0,1%	1,1%
Vkupno (1+2+3+4+5)		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vkupno privat en kapital (1+2+3+5)		91,6%	93,0%	98,1%	99,9%

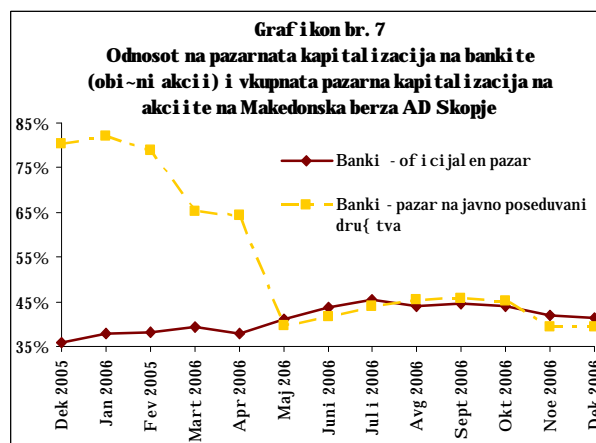
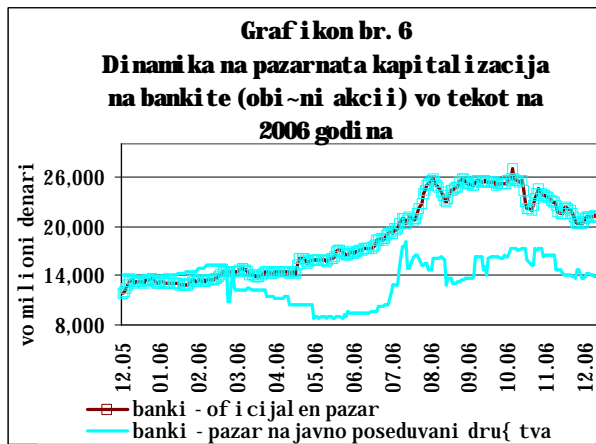
Zabel e{ ka: so termi not „nedefiniran status“ me|u drugoto se opf ateni akcioneri ~ija ste~ajna postapka e zavr{ ena ili akcioneri koi ne mo` at da bi dat i identi fikuvani od banki te.

Vo tekot na 2006 godina, se intenzivira trendot na namaluvawe na u-estvoto na nefinansi ski te subjekti vo sopstveni~kata struktura na obi~ni te i prioritetni te akcii izdadeni od banki te vo Republika Makedonija. Taka, na 31.12.2006 godina, vo sopstveni~kata struktura na obi~ni te akcii izdadeni od banki te, dominantnata pozicija so u-estvo od 44,0% ja imaa finansiskite institucii⁸, sledeni od nefinansi ski te pravni lica, so u-estvo od 36,7%. Na

⁸ Kako finansiski institucii se smetaat doma{ nite banki, stranskite banki, doma{ nite i stranskite brokerski ku|i, investici skite fondovi, penziskite fondovi, dru{ tvata za

godina na osnovu, u-estvoto na finansijske institucije u obimne akcije na bankite zabele`a rast od 4,8 procenti poeni, za smetka na padot na u-estvoto na nefinansijske pravni lica za 4,7 procentni poeni. Od druga strana, vo sopstveni-kata struktura na prioritetne akcije izdadeni od bankite vo Republika Makedonija, dominantna pozicija so u-estvo od 52,9% ja zadr`aa fizi-kite lica, i pokraj trendot na porast na u-estvoto na finansijske institucije.

Zgol emuvaweto na u-estvoto na finansijske institucije vo sopstveni-kata struktura na bankarski ot sistem e pred s` rezultat na kupuvawe na postoe-kite akcije na bankite od strana na stranski institucionalni investitori, a ne i na kupuvawe akcije od novi emisii. Na 31.12.2006 godina, { est banki kotiraa na oficijalni ot pazar⁹ na „Makedonska berza“ AD Skopje. Ovie { est banki zaf a}aat 34,5% od vkupni ot kapital, odnosno 39,0% od vkupnata aktiva na nivo na bankarski ot sistem. Dopolnitelno na toa, na pazarot na javno poseduvani dru{ tva¹⁰ se trguva{ e so akcije na u{ te tri banki. Kako rezultat na zgolemeni ot interes na stranske institucionalni investitori i na doma{ nite fizi-ki lica za trguvawe so akcije na bankite, vo tekot na 2006 godina, be{ e zabele` an rast na prometot so akcije na bankite, porast na brojot na sklu-eni transakcii, kako i zna-itelno zgolemuvawe na ni vnata pazarna kapitalizacija. Dopolnitelno na toa, dojde do zgolemuvawe na disperziranosta na akcionerskata struktura na nekol ku banki, preku zgolemuvawe na brojot na nivnite akcioneri. Toa dovede do zgolemuvawe

upravuvawe so penzijske fondovi ili so investicijske fondovi, dru{ tvata za osiguruvawe, kako i me|unarodni te finansijski institucije (EBRD, IFC i sl.) koi se javuvaat kako sopstveni ci na akcije izdadeni od bankite vo Republika Makedonija.

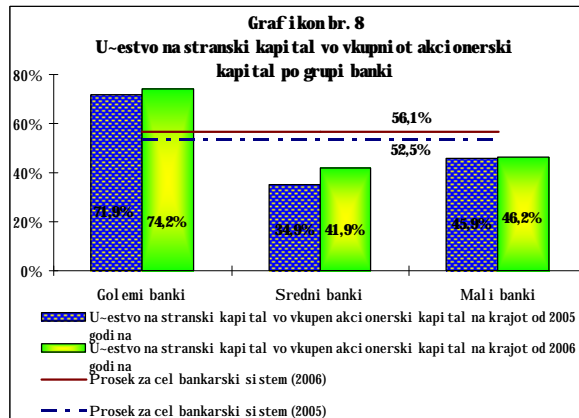
⁹ Na oficijalni ot pazar na „Makedonska berza“ AD Skopje kotiraa akcije na „Investbanka“ AD Skopje, „Komercijalno investicijska banka“ AD Kumanovo, „Komercijalna banka“ AD Skopje, „Ohridska banka“ AD Ohrid, „Stopanska banka“ AD Bitola i „TTK banka“ AD Skopje. Po-nuvaj}i od fevruari 2007 godina vo soglasnost so promenata na pravilata za kotacija na berzata, dve od ovie banki („Investbanka“ AD Skopje i „Komercijalna banka“ AD Skopje) se kotirani na novoformirani ot poseben pazaren segment nare-en superkotacija. Tri od bankite koi se kotirani na oficijalni ot pazar - „Komercijalna banka“ AD Skopje, „Ohridska banka“ AD Ohrid i „Stopanska banka“ AD Bitola, se sostaven del od berzanski ot indeks MBI -10.

¹⁰ Na pazarot na javno poseduvani dru{ tva se trguva so akcije na akcionerskite dru{ tva so posebni obvrski za izvestuvawe i, soglasno so Zakonot za hartii od vrednost (Slu`ben vesnik na RM br. 95/2005), toa se akcionerskite dru{ tva koi i maat osnovna glavni na od nad 1.000.000 evra vo denarska protivvrednost i pove}e od 100 akcioneri. Na ovoj segment od neoficijalni ot pazar zaklu-no so krajot na 2006 godina se trguva{ e so akcije na „NLB Tutunska banka“ AD Skopje, „Sil eks banka“ AD Skopje i „Stopanska banka“ AD Skopje.

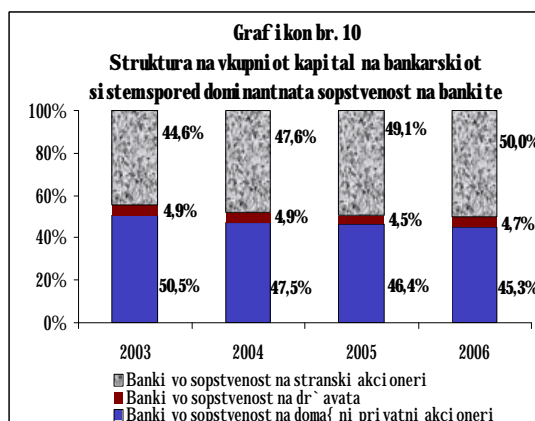
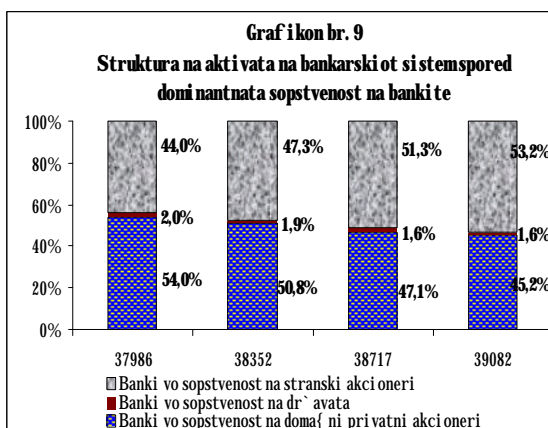
na prose~niot broj na akcioneri po banka vo Republika Makedonija, koj na 31.12.2006 godina iznesuva{ e 557 lica, nasproti 498 lica na krajot na 2005 godina. Pri toa, na krajot na 2006 godina, vo dve banki brojot na sopstveni ci na obi ~ni akcii be{ e nad 1000 lica, a vo u{ te dve banki be{ e nad 500 lica.

1.4.3 U~estvo na stranski ot kapi tal vo bankarski ot sistem

Na krajot na 2006 godina, u~estvoto na stranski ot kapi tal vo vkupni ot akci onerski kapital na bankarski ot sistem na Republika Makedonija iznesuva{ e 56,1%. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, u~estvoto na stranski ot kapital zabele`a porast od 3,6 procentni poeni, { to se dol`i na interesot na stranski te portfolio-investitori za trguvawe so akcii te na bankite. Stranski ot kapital e prisuten vo sedumnaeset banki, a negovoto u~estvo vo poedi ne~ni te banki se dvi`i vo interval od 0,02%, do 100% vo ~etiri banki. Pri toa, na krajot na 2006 godina, vo sporedba so krajot na 2005 godina, kaj site grupi banki se javuva zgolemuvawe na u~estvoto na stranski ot kapi tal vo vkupni ot akci onerski kapital.

Od vkupniot broj na banki vo Republika Makedonija, osum se vo domi nantna sopstvenost na stranski akcioneri¹¹, a ~etiri od ovi e osum banki se vo domi nantna sopstvenost na stranski banki. Vo 2006 godina, prodol`i kontinuiraniot trend na zgolemuvawe na u~estvoto na bankite { to se vo domi nantna sopstvenost na stranski akcioneri vo vkupnata aktiva i vo vkupni ot kapi tal na ni vo na bankarski ot sistem. So prezemaweto na „Ohridska banka“ AD Ohrid od strana na "Societè Generale" s.a. Paris, domi naci jata na bankite { to se vo domi nantna sopstvenost na stranski akcioneri, vo prvata pol ovi na na 2007 godina stana u{ te poi zrazena.

¹¹ Banki vo domi nantna sopstvenost na stranski akcioneri se oni e kade { to stranski te akcioneri poseduvaat nad 50% od vkupni ot broj na izdadeni akcii.

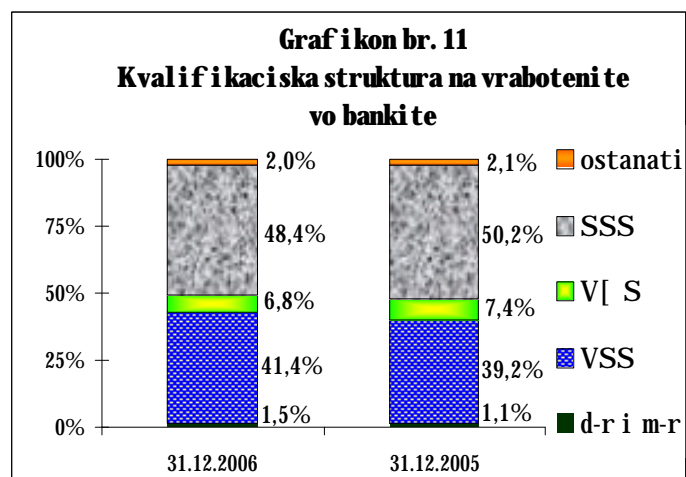
1.5. Bankarska mre`a i broj na vraboteni vo bankarski ot sistem

Geografskata distribucija na bankite vo Republika Makedonija se karakterizira so zna~itelna koncentracija na teritorijata na glavni ot grad. Imeno, {esnaeset banki i maat sedi} te vo Skopje, a samo tri vo vnatre{osta na zemjata. Na 31.12.2006 godina, ovi e tri banki u~estvuva so 9,1% vo vkupnata aktiva, odnosno so 12,0% vo vkupni ot kapital na ni vo na bankarski ot sistem. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, kako rezultat na spojuvaweto na dve banki i so toa formirawena nova banka so sedi} te vo Skopje, koncentracijata na bankite vo glavni ot grad u{te pove}e dojde do izraz.

Visokata koncentracija na sedi}tata na bankite vo glavni ot grad se ubla`uva so relativno disperziranata bankarska mre`a, preku koja se obezbeduvaat finansiskite uslugi do po{irokata javnost. Bankarskata mre`a vo Republika Makedonija ja so~inuvaat sedumdeset i {est filijali, dveste i dvaeset ekspozituri, petnaeset delovni edini ci i pet disperzirani {alteri, a dopolnitelno na toa i 338 po{tenski edini ci, preku koi edna bankagi izvr{uva svoite aktivnosti. So razvojt i pri f}aweto na novite tehnologi i vo sferata na bankarstvoto, kako alternativni kanali za distribucija na bankarskite uslugi se javuvaat internetot i elektronskoto bankarstvo, pa do krajot na 2006 godina na takvi uslugi nudat devet banki, a se o~ekuva i ni vna pogol ema ekspanzija vo naredni ot peri od.

Na 31.12.2006 godina, vkupni ot broj na vraboteni vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija iznesuva{e 5.010 lica i vo sporedba so 31.12.2005 godina bele`i porast za 463 lica, odnosno za 8,3%. Najgolemi ot del od vraboteni te vo bankarski ot sistem gi apsorbira grupata golemi banki, a najgolem godi {en porast na vraboteni te, od 25,1%, ima{e grupata sredni banki. Pri toa, 30% od godi {ni ot porast na vraboteni te vo grupata sredni banki e efekt na strukturnoto pomestuvawe na nekolku banki od grupata mali banki vo grupata sredni banki, a ostanati te 70% od godi {ni ot porast se rezultat na zgol emuvawe na vrabotenosta kaj postoe~kite banki od grupata sredni banki.

Kontinuirani ot porast na brojot na vraboteni te vo bankarski ot sistem e prosledeni so postepeno podobruvawe na nivnata kvalifikacijska struktura. Taka, vo tekot na 2006 godina, u~estvoto na licata so visoka stru~na podgotovka vo vkupni ot broj vraboteni vo bankarski ot sistem zabele`a porast od 2,2 procentni poeni, za smetka na licata so sredna stru~na podgotovka, ~ie u~estvo se namali za 1,8 procentni poeni. Trendot na postepeno menuvawe na kvalifikacijskata struktura na bankarski ot kadar, vo korist na visokoeducirani te lica, pretstavuva neophoden preduslov za zgol emuvawe na kvalitetot na bankarskoto rabotewe.

1.6. Struktura na ponudata na bankarski uslugi

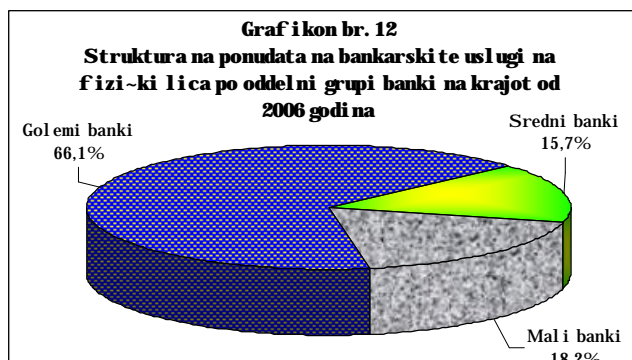
Na 31.12.2006 godina, prose~niot broj na korisnici na bankarskite uslugi po poedine~na banka iznesuva{ e 197.186 lica i vo sporedba so 31.12.2005 godina be{ e pogolem za 39.745 lica, odnosno za 25,2%. Pri toa, na krajot na 2006 godina, fizi~kite lica go so~inuvaa dominantniot del od vkupniot prose~en broj na korisnici na bankarskite uslugi, so u~estvo od 95,7%. Vo tekot na 2006 godina, stapkata na porast na prose~niot broj fizi~ki lica - korisnici na bankarskite uslugi iznesuva{ e 26,1%, nasproti godi{ nata stapka na porast na korisnicite - pravni lica od 8,0%. Analizirano spored tipot na uslugi, najkori stena usluga be{ e vlo` uvaweto vo depozi ti po vi duvawe, odnosno nea ja kori stea 65,6% od vkupniot prose~en broj na korisni ci.

Tabela br. 7

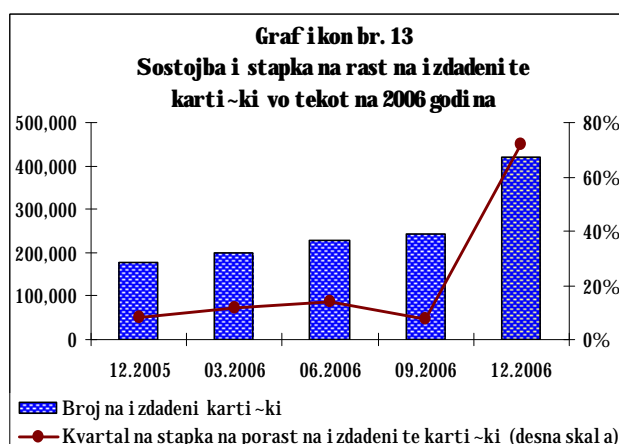
Prose~en broj na korisnici na bankarskite uslugi po poedine~na banka so sostojba 31.12.2006 godina

Red. br.	Opis	Pravni lica		Fizi~ki lica		Vkupno		Stapka na porast vo odnos na 31.12.2005
		prose~en broj na korisnici	%	prose~en broj na korisnici	%	prose~en broj na korisnici	%	
1	Kredi ti, akredi tivi, garanci i	1.481	17,6%	12.989	6,9%	14.470	7,3%	39,6%
2	Depozi ti	6.846	81,1%	122.532	64,9%	129.378	65,6%	14,1%
2a	- po vi duvawe	6.802	80,6%	105.364	55,8%	112.166	56,9%	12,0%
2b	-oro~eni	44	0,5%	17.168	9,1%	17.212	8,7%	29,5%
3	Pari ~ni karti ~ki	111	1,3%	18.226	9,7%	18.337	9,3%	110,6%
4	Tekovna smetka	0	0,0%	35.001	18,5%	35.001	17,8%	40,3%
	Vkupno	8.438	100,0%	188.748	100,0%	197.186	100,0%	25,2%

Na krajot na 2006 godi na, 65,4% od vkupniot broj na korisnici na nivo na bankarski ot sistem pri palaa na grupata големи банки, po { to slede{ e grupata мали банки so u~estvo od 18,1% i grupata sredni банки so u~estvo od 16,5%. Pokraj toa, grupata големи банки go zadr` a dominantnoto u~estvo vo vkupniot broj na fizi~ki lica - korisnici na bankarskite uslugi na nivo na bankarski ot sistem so u~estvo od 66,1%, { to pretstavuva nezna~itel en porast od 0,7 procentni poeni vo sporedba so 31.12.2005 godina.

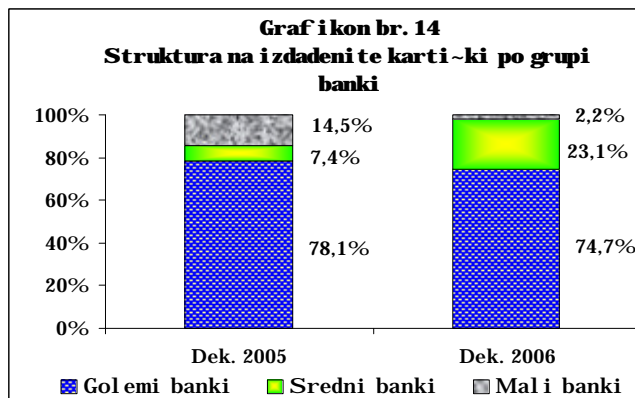

Vo tekot na 2006 godina, банки te zna~itel no go zgolemi ja svoeto rabotewe vo domenot na plate`nite karti ~ki. Vkupniot broj na izdadeni plate`ni karti ~ki na 31.12.2006 godina, iznesuva{ e 419.168 i, vo sporedba so krajot na 2005, godina zabele` a porast od 240.935 karti ~ki, odnosno za 135,2%. Pri toa, re~isi tri ~etvrtini od godi{ niot porast na plate`nite karti ~ki e

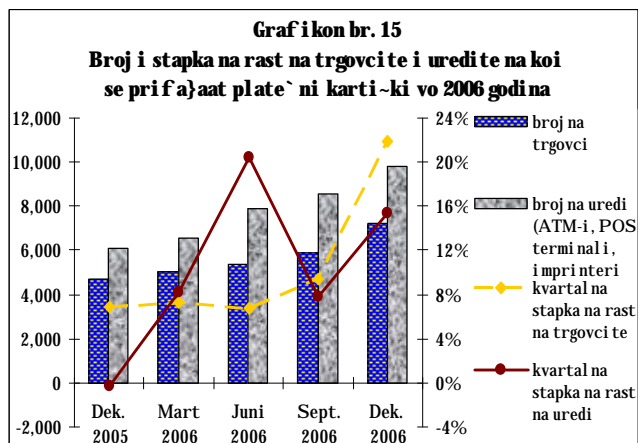

realiziran vo posledniot kvartal od 2006 godina. Voedno se zabele`uva i porast na koristeweto na plate`nite karti~ki, na { to uka`uvaat godi{nite stapki na porast na brojot na transakcii te so plate`ni karti~ki i nivnata vrednost, od 60,7% i 46,6%, soodvetno.

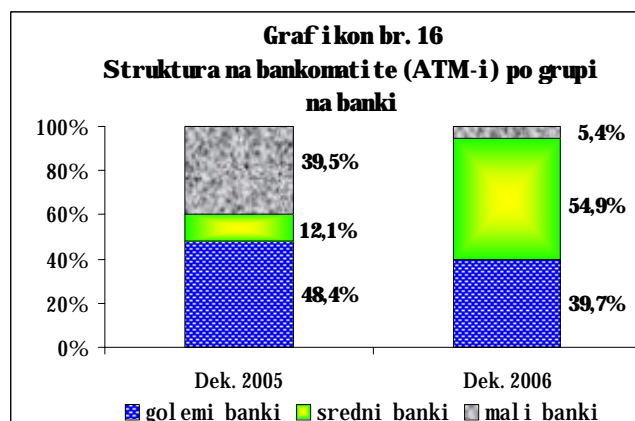
Zaklu~no so 31.12.2006 godina, vkupno dvanaeset banki izvr{uvaa aktivnosti povrzani so plate`nite karti~ki. Vo strukturata na izdadenite karti~ki, dominantното mesto { priपा|a{e na grupata големи banki, koja u~estvuva so 74,7% vo vkupniot broj na izdadeni karti~ki, a po nea sledat grupata sredni banki i grupata mali banki, so u~estva od 23,1% i 2,2%, soodvetno.

Paralelno so zgolemeniot broj na plate`ni karti~ki, dojde do porast i na brojot na uredite kaj koi se koristat karti~kite (bankomati, imprinteri, POS terminali), kako i na brojot na trgovcite koi gi priфа}aat karti~kite kako instrument za пла}awe. Taka, na 31.12.2006 godina, brojot na bankomatite instalirani vo Republika Makedonija iznesuva{e 297, { to e za 140 pove}e vo sporedba so 31.12.2005 godina, dodeka brojot na uredite na prod`nite mesta na koi se priфа}aat plate`ni karti~ki iznesuva{e 9.546 i vo sporedba so krajot na 2005 godina, be{e zgolemen za 3.632. Na 31.12.2006 godina, brojot na trgovcite koi priфа}aat plate`ni karti~ki iznesuva{e 7.196 i, vo sporedba so 31.12.2005 godina, be{e zgolemen za 2.481.

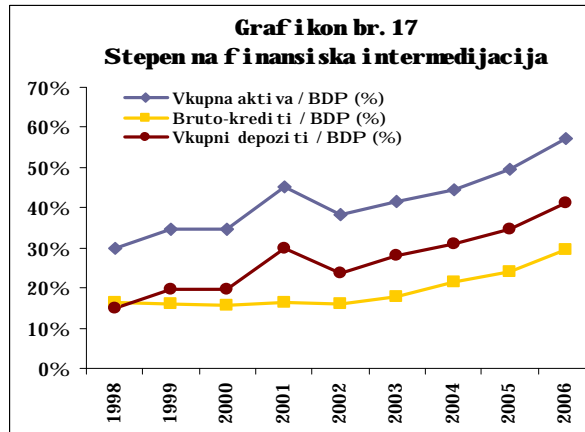

Realno e da se o~ekuva vo naredniot period da dojde do natamo{no zgolemuvawe kako na brojot na trgovcite, taka i na brojot na uredite koi priфа}aat plate`ni karti~ki. Na krajot na 2006 godina, vo strukturata na bankomatite po grupi na banki, najgolemo u~estvo od 54,9% ima{e grupata sredni banki, delumno zaradi nivna pogolema ekspanzija vo domenot na raboteweto so plate`nite karti~ki, a delumno i zaradi premi not na nekolku banki od grupata mali vo grupata sredni banki.

2. Aktivnost na bankite

Pozitivne ekonomske dvi`ewa vo Republika Makedonija, pred s` stabilniot makroekonomski ambient i kontinuiraniot trend na jakneve na doverbata vo bankarskiot sistem, pozitivno se reflektiraa na porastot na depozitniot i na vkupniot finansijski potencijal na bankite vo 2006 godina. Ovoj porast pretstavuva`e solidna osnova za natamo`no intenzivirawe na poddr`kata na ekonomskata aktivnost vo zemjata, izrazena preku permanentno zголemuvawe na kreditiraweto od strana na bankite. Zголemeniot obem na aktivnosti na bankite istovremeno zna`e i natamo`no prodlabo`uvawe na stepenot na finansijska intermedijacija. Vo

taa smisla, stepenot na finansijska intermedijacija, kako osnoven pokazatel za relativnoto zna`ewe na aktivnostite na bankite vo vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata, go zadr`a nagorniot trend karakteristi`en za izminati nekolku godini. Na krajot na 2006 godina, nivoto na finansijska intermedijacija na bankarskiot sistem, mereno kako soodnos na vkupnata aktiva, bruto-kreditite i vkupnite depoziti na nefinansijskite subjekti, od edna strana, i bruto doma`niot proizvod (BDP)¹², od druga, iznesuva`e 57,4%, 29,6% i 41,3%, soodvetno. Pritoa, grupata golemi banki ima`e najgolem pridones vo finansijskata intermedijacija, `sto e odraz na nejzivoto dominantno u`estvo vo vkupnata aktiva, bruto-kreditite i depoziti. Taka, na 31.12.2006 godina, stepenot na finansijska intermedijacija na grupata golemi banki, izmeren preku relacijata na vkupnata aktiva, bruto-kreditite i vkupnite depoziti so BDP, iznesuva`e 38%, 20,5% i 29,8%, soodvetno.

Tabela br. 8

Stepen na finansijska intermedijacija¹³

Zemja	Vkupna aktiva/BDP	Bruto-kredit/BDP	Vkupni depoziti/BDP	Kredit/Depoziti
Republika Makedonija - 2006	57,4%	29,6%	41,3%	71,7%
Kipar	449,9%	209,9%	281,9%	74,5%
Letonija	121,7%	77,4%	69,0%	112,2%
Estonija	112,2%	76,1%	57,6%	132,1%
Slovenija	109,8%	61,7%	59,9%	103,0%
^e{ka	106,6%	41,6%	72,5%	57,4%
Slova`ka	95,4%	38,7%	58,4%	66,3%
Bugarija	86,0%	46,4%	n.p.	n.p.
Ungarija	84,9%	51,8%	42,6%	121,5%
Litvanija	63,6%	42,8%	36,5%	117,0%
Polska	62,5%	31,9%	43,5%	73,4%
Romanija	51,2%	30,1%	32,2%	93,6%
Evropska unija-25	303,9%	125,9%	103,7%	121,4%
Evropska monetarna unija-12	283,3%	123,5%	102,1%	121,0%

¹² Procenet podatok za 2006 godina od Dr`avniot zavod za statistika.

¹³ Izvor na podatoci: Izve`taj za strukturata na bankarskiot sektor na EU, (ECB), oktombri 2006 i internet stranicite na centralnite banki na zemjite. Podatocite za site zemji`lenki na EU se za 2005 godina, osven za Romanija i Bugarija, za koi podatocite se za 2006 godina.

I pokraj postojaniot trend na porast na nivoto na finansiskata intermedijacija, toa e dal eku ponisko od nivoto na finansiska intermedijacija karakteristi~no za bankarskite sistemi na zemjite~lenki na EU, kako i od prose~nite nivoa na finansiska intermedijacija vo EU (EU-25) i evro-zonata (EMU-12). Edinstveno, bankarskiot sistem na Romanija ima ponisko nivoo na finansiska intermedijacija od bankarskiot sistem na Republika Makedonija, mereno kako soodnos na vkupnata aktiva i vkupnite depoziti so BDP. Sepak, treba da se naglasi deka vo izminatite godini e prisuten trend na pribli`uvawe na nivoto na finansiskata intermedijacija na bankarskiot sistem na Republika Makedonija do prose~nite nivoo vo EU (EU-25) i evro-zonata (EMU-12).

2.1. Bilans na sostojba na bankite

Na 31.12.2006 godina, vkupnata aktiva na bankite iznesuva{ e 174.117 milioni denari, {to pretstavuva porast od 24,0% vo odnos na 31.12.2005 godina (Aneks br. 1 - Bilans na sostojba). Zgol emuvaweto na aktivata e odraz na intenzi vi ranata di namika na porast na kreditnata poddr{ ka na nefinansi skite subjekti i na izrazeniot interes na bankite za investirawe vo hartii od vrednost (glavno dr`avni zapisi). Na stranata na izvorite na sredstvata na bankite, porastot be{ e izrazen pred s{c preku pro{ iruvaweto na depozitni ot potencial na bankite. Zabrzanoto tempo na porast na nivoto na aktivata, kreditite i depozitite na bankite vo 2006 godina dovede do relativno najvisoki godi{ ni stapki na porast na ovie tri kategorii, vo sporedba so izminatite nekolku godini.

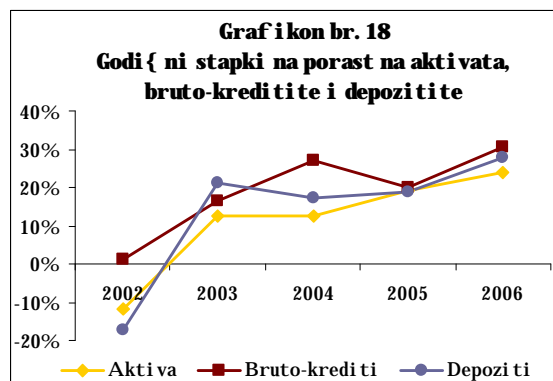

Tabela br. 9
Struktura na aktivata i pasivata

Bilans na sostojba	Iznos (vo milioni denari)		Struktura (vo %)		Porast 31.12.2006/31.12.2005			
	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	Apsoluten porast	Vo procenti	Vo strukturata	U-estvo vo porastot
Pari~ni sredstva i salda kaj NBRM	11.165	7.983	6,4%	5,7%	3.182	39,9%	0,7%	9,4%
Portfolio na hartii od vrednost	24.264	17.845	13,9%	12,7%	6.419	36,0%	1,2%	19,1%
Plasmani kaj drugi banki	47.194	43.158	27,1%	30,7%	4.036	9,4%	-3,6%	12,0%
Kredit na nefinansi skite subjekti	79.627	58.908	45,7%	41,9%	20.719	35,2%	3,8%	61,5%
Presmetana kamata i ostanata aktiva	5.060	6.178	2,9%	4,4%	-1.118	-18,1%	-1,5%	-3,3%
Osnovni sredstva	6.880	6.476	4,0%	4,6%	404	6,2%	-0,7%	1,2%
Neizvoeni rezervaci i za potencialni zagubi	-74	-113	0,0%	-0,1%	39	-34,7%	0,0%	0,1%
Vkupna aktiva	174.117	140.435	100,0%	100,0%	33.682	24,0%		100,0%
Depoziti od banki	3.902	2.717	2,2%	1,9%	1.185	43,6%	0,3%	3,5%
Depoziti na nefinansi skite subjekti	125.267	97.921	71,9%	69,7%	27.346	27,9%	2,2%	81,2%
Pozajmici (kratkoro~ni i dolgoro~ni)	15.692	13.146	9,0%	9,4%	2.546	19,4%	-0,3%	7,6%
Ostanata pasiva	5.421	3.676	3,1%	2,6%	1.745	47,5%	0,5%	5,2%
Rezervaci i za vonbilansni stavki	648	713	0,4%	0,5%	-65	-9,1%	-0,1%	-0,2%
Sopstveni sredstva	23.187	22.262	13,3%	15,9%	925	4,2%	-2,5%	2,7%
Vkupna pasiva	174.117	140.435	100,0%	100,0%	33.682	24,0%		100,0%

Analizata na strukturata na aktivata na bankite na 31.12.2006 godina ukauva na prodol`en trend na namaluvawe na ni skokamatonosnata za smetka na porastot na kamatonosnata komponenta na aktivata, pred s{c neto-plasmanite kaj nefinansi skite subjekti i portfolioto na hartii od vrednost. Neto-kreditite na nefinansi skite subjekti ja zajaknaa svojata dominantna pozicija i na

31.12.2006 godina u-estvovaa so 45,7% vo vkupnata aktiva, { to e za 3,8 procentni poeni pove}e vo odnos na 31.12.2005 godina. Na godi{ no nivo, tie zabele`aa porast od 20.719 milioni denari ili za 35,2% i bea osnoven generator na rastot na vkupnata aktiva (61,5% od vkupniot godi{en porast na aktivata). Plasmani te kaj drugi banki, kako vtora najgolema strukturna komponenta, go prodol`ija trendot na namaluvawe na u-estvoto vo vkupnata aktiva, od 30,7% (31.12.2005 godina) na 27,1% (31.12.2006 godina). Portfolioto na hartii od vrednost, so u-estvo od 13,9% (12,7% na 31.12.2005 godina), ostana treta kategorija po gol emina vo vkupnata aktiva. Vo odnos na 31.12.2005 godina, toa zabele`a porast od 6.419 milioni denari ili za 36,0%, so { to pridonese so 19,1% vo vkupniot porast na aktivata. Preostanatite 13,3% od aktivata, se odnesuvaat na komponenti ~ie poedine~no u-estvo vo vkupnata aktiva e relati vno malo i ne nadmi nuva 6,5%.

Na 31.12.2006 godina, strukturata na pasivata na bankite ne zabele`a zna-itelni promeni vo odnos na prethodnata godina. So u-estvo od 71,9%, depoziti te na nef inansiski te subjekti ja zadr`aa svojata domi nantna pozicija vo strukturata na pasivata, so { to go zadr`aa primatot na primarni izvori na sredstva na bankite. Vo odnos na 31.12.2005 godina, depoziti te na nef inansiski te subjekti evidentiraa najgolem apsoluten porast od 27.346 milioni denari, odnosno 27,9%, so { to vo golema mera (81,2%) go odbele`aa porastot na vkupnata pasiva. Sopstvenite sredstva na bankite imaa u-estvo od 13,3%, { to e namaluvawe od 2,6 procentni poeni vo odnos na 31.12.2005 godina. Druga pozna-ajna kategorija na izvori na sredstva na 31.12.2006 godina, bea zaemite od drugi banki koi, kako i na 31.12.2005 godina, go zadr`aa u-estvoto od okolu 9% vo vkupnata pasiva na bankite.

2.1.1. Struktura na vkupnata aktiva, krediti i depoziti po grupi banki

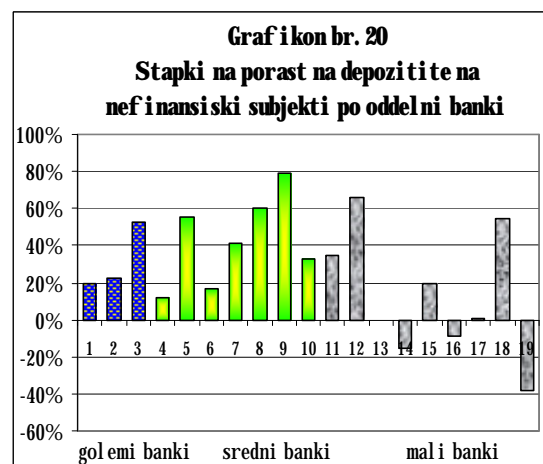
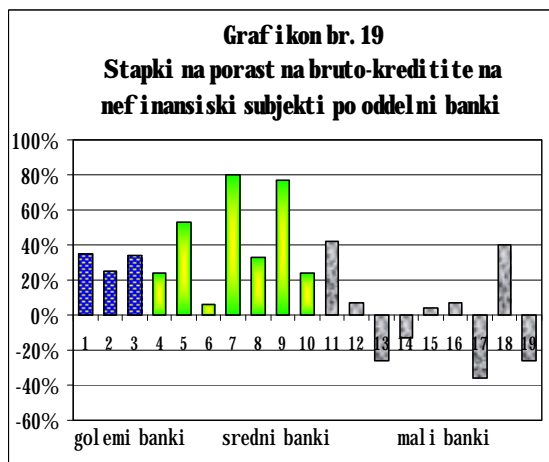
Tabela br. 10

Pazarno u-estvo i porast na vkupnata aktiva, krediti i depoziti po grupi banki

KATEGORI I	I znos vo milioni denari		Struktura		Godi{ en porast 31.12.2006/31.12.2005			U-estvo vo porastot
	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	Vo apsolutni iznosi	Vo procenti	Vo strukturata	
Vkupna aktiva	174,117	140,436	100.0%	100.0%	33,681	24.0%		100.0%
- Gol emi banki	115,122	92,835	66.1%	66.1%	22,287	24.0%	0.0	66.2%
- Sredni banki	41,368	17,245	23.8%	12.3%	24,123	139.9%	11.5	71.6%
<i>Sredni banki bez premi nat i te banki</i>								
	21,197		12.2%		3,952	22.9%	-0.1	11.7%
- Mali banki	17,627	30,356	10.1%	21.6%	-12,728	-41.9%	-11.5	-37.8%
<i>Mali banki so premi nat i te banki</i>								
	37,798		21.7%		7,442	24.5%	0.1	22.1%
Kredit i na nef inansiski subjekti	89,806	68,797	100.0%	100.0%	21,009	30.5%		100.0%
- Gol emi banki	62,143	47,627	69.2%	69.2%	14,516	30.5%	-0.03	69.1%
- Sredni banki	21,651	7,947	24.1%	11.6%	13,703	172.4%	12.6	65.2%
<i>Sredni banki bez premi nat i te banki</i>								
	10,179		11.3%		2,232	28.1%	-0.2	10.6%
- Mali banki	6,012	13,222	6.7%	19.2%	-7,210	-54.5%	-12.5	-34.3%
<i>Mali banki so premi nat i te banki</i>								
	17,484		19.5%		4,261	32.2%	0.2	20.3%
Depoziti na nef inansiski	125,267	97,922	100.0%	100.0%	27,345	27.9%		100.0%
- Gol emi banki	90,507	71,540	72.3%	73.1%	18,967	26.5%	-0.8	69.4%
- Sredni banki	26,151	11,240	20.9%	11.5%	14,911	132.7%	9.4	54.5%
<i>Sredni banki bez premi nat i te banki</i>								
	13,943		11.1%		2,704	24.1%	-0.3	9.9%
- Mali banki	8,609	15,142	6.9%	15.5%	-6,533	-43.1%	-8.6	-23.9%
<i>Mali banki so premi nat i te banki</i>								
	20,817		16.6%		5,675	37.5%	1.2	20.8%
Premi nat i banki								
- Aktiva	20,171	14,387	11.6%	10.2%	5,784	40.2%	1.3	17.2%
- Kredit i	11,471	7,538	12.8%	11.0%	3,933	52.2%	1.8	18.7%
- Depoziti	12,208	8,015	9.7%	8.2%	4,192	52.3%	1.6	15.3%

Promenite vo absolutni te golemi ni i vo strukturata na aktivata, vo bruto-kreditite i vo depozitite na nefinansiskite subjekti na nivo na bankarski ot sistem bea determinirani od grupata golemi banki, so ogle na nejzi noto domi nantno u-estvo vo si te tri kategorii. Od druga strana, promenata na u-estvoto na grupata sredni banki i grupata mali banki vo vkupnata aktiva, krediti i depoziti, glavno se dol`i na nastanatata strukturna promena kaj ovi e dve grupi banki vo odnos na 31.12.2005 godi na.

Zna-æen pozi ti ven ef ekt vrz vkupni ot porast na aktivata, krediti te i depoziti te imaa i banki te koi preminale vo grupata sredni banki. Vsuf nost, prose-ni te stapki na porast na aktivata, krediti te i depoziti te kaj ova a grupa banki, gi nadmi nuvaat prose-ni te stapki na porast na ovie tri kategorii na nivo na celi ot bankarski sistem. Zabrzanoto tempo na porast na vkupni te aktivnosti na grupata sredni banki se potvrduva i preku sporedbenata analiza na stapki te na porast na krediti te i depoziti te po oddel ni banki.

Pokraj dominacijata na grupata golemi banki, se pak vo tekot na 2006 godi na postoe{ e izrazen trend na zajaknuvawe na pozicijata na grupata sredni banki vo izvr{ uvaweto na finansiskata i ntermedijacija. Nasproti golemi te i srednite banki, kaj pogolemi ot broj mali banki se zabele`uva trend na natamo{ no namal uvawe na ni vnata ul oga na f i nansi ski i ntermedijatori.

2.2. Kreditna aktivnost na banki te - krediti na nefinansiski te subjekti

Pozi tivni ot trend na kreditnata aktivnost na banki te, evi denti ran vo prethodnite godini, prodol`i i vo tekot na 2006 godina. I meno, bruto-kreditite na nefinansiskite subjekti zabele`aa porast od 21.009 milion denari, ili za 30,5%, vo odnos na 31.12.2005 godina. Osnova na intenzivnata kreditna aktivnost be{ e zgolemeni ot depoziten potencijal na banki te. Zgolemenata kreditna poddr{ ka od banki te be{ e rezultat delumno i na porastot na pobaruva-kata za krediti od strana na preprijatijata i nasel eni eto, del umno na porel aksi rani te uslovi za krediti rawe, na povi soki ot stepen na konkurencija me|u banki te i na pozi tivni te percepcii za vkupnata ekonomska aktivnost¹⁴.

¹⁴ Soglasno so rezultati te od Anketata za kreditnata aktivnost na banki te za tri te posledni kvartali od 2006 godi na.

Anketa za kreditnata aktivnost

Vo juli 2006 godina, Narodna banka zapo-na so sproveduvawe na Anketa za kreditnata aktivnost na bankite, koncipirana po primerot na Anketata na Evropskata centralna banka. Ova anketa, koja se sproveduva na kvartalna osnova, treba da obezbedi kvalitativni informacii za kreditnata aktivnost na bankite, odnosno za uslovi te za kreditirawe (generalno i pojedine-nite uslovi) i za pobaruva-kata za krediti vo određen kvartal od godinata, kako i za o-ekuvawata na bankite za i dni ot kvartal.

Analizata na uslovi te za kreditirawe na pretprijatijata i na naseleni eto, upatuvana na ni vno relaksi rawe kaj pogolem del od bankite, vo tekot na cel i ot peri od vo koj se sproveduva Anketata za kreditna aktivnost.

Pri toa, najgolem del od bankite se izjasnile deka relaksi raweto na uslovi te za kreditirawe vo tekot na 2006 godina e postignato preku namaluvawe na kamatnata stapka na kreditite. Najmal procent od bankite prijavile relaksi rawe na uslovi te za kreditirawe na pretprijatijata, vo odnos na rokot na dostasuvawe na kreditite. Vo odnos na uslovi te za kreditirawe na naseleni eto, najmal procent od bankite prijavile relaksi rawe na barawata za obezbeduvawe na kreditot. Relaksi raweto na uslovi te za kreditirawe vlijaelo i vrz dinami kata na pobaruva-kata za krediti kaj dvata sektora. I meno, vo site kvartali od 2006 godina, relativno pogolem del od bankite prijavile pogolem porast na pobaruva-kata za krediti od sektorot „naseleni e“ (osven pobaruva-kata za stanbeni krediti vo posledni ot kvartal na 2006 godina), vo odnos na pobaruva-kata na krediti od sektorot „pretprijatija“. Kaj sektorot „pretprijatija“, porastot na pobaruva-kata za krediti osobeno e evidenten vo posledni ot kvartal na 2006 godina, koga nad 60% od bankite (ponderiran prosek) bele`at nejzin porast.

Vrz osnova na analizata na o-ekuvawata na bankite za natamo{ nata tendencija za relaksi rawe na uslovi te za kreditirawe, mo`e da se zaklu-i deka bankite, generalno, i vo po-etokot na 2007 godina, o-ekuvaat natamo{ no relaksi rawe na uslovi te za kreditirawe i na dvata sektora. Vakvata tendencija bi trebalo da ima poziti ven odraz vrz ponudata na krediti, odnosno ni vna pogol ema dostapnost.

2.2.1. Struktura na kreditite na nefinansiskite subjekti (sektorska, ro-na i valutna struktura)

Na 31.12.2006 godina, **sektorskata struktura na kreditite** ne bele`i zna-itel ni promeni, vo odnos na krajot na 2005 godina (Aneks br. 3 - Struktura na kreditite na nefinansiskite subjekti). Dominantna stavka, so u-estvo od 64,9% (67,9% na 31.12.2005 godina), ostanaa kreditite na pretprijatijata. Na godi{ no ni vo, tie zabele`aa porast od 11.602 milioni denari, ili za 24,9%, so { to imaa pri dones od 55,2% vo vkupni ot porast na bruto-kreditite. Vo tekot na 2006 godina prodol`i trendot na intenzivirawe na kreditnata poddr{ ka na naseleni eto, zapo~nata vo izmi nati te godi ni. Ovie krediti zabele`aa godi{ en porast od 9.258 milioni denari, ili za 42,9%, pridonesuvaj}i so 44,1% vo porastot na vkupnite bruto-krediti. Kako rezultat na ovie dvi`ewa, na 31.12.2006 godina, u-estvoto na bruto-kreditite na naseleni eto, vo vkupnite bruto-krediti, dostignani vo od 34,4% (31,4% na 31.12.2005 godina).

Analizata na **ro-nata struktura na bruto-kreditite** uka`uva na ponatamo{ en trend na domi nacija i zajaknuvawe na zna-eweto na kreditiraweto na dolg rok, koe na 31.12.2006 godina zaf a}a e 59,1% (54,8% na 31.12.2005 godina) od vkupnite bruto-krediti. Voedno, dolgoro~ni te krediti so pri dones od 73% bea glaven nositel na vkupni ot porast na kreditite vo tekot na 2006

godina. U-estvoto na kreditiraweto na kratok rok i na dostasanite i nefunkcionalni te krediti iznesuwa{ e 28% i 12,9%, soodvetno. Dominacijata na dolgoro~noto krediti rawe be{ e prisutna kaj krediti te na pretprijatijata, so u-estvo od 51,1%, a osobeno kaj krediti te na naselenieto, so u-estvo od 74,8%.

Tabela br. 11
Valutna struktura na krediti te po oddelni sektori

Struktura na krediti te na 31.12.2006 godi na	Pretprijatija		Fizi~ki lica		Vkupno	
	vo milioni denari	struktura vo %	vo milioni denari	struktura vo %	vo milioni denari	struktura vo %
Denarski krediti	25.402	43,1%	17.060	55,3%	42.462	47,3%
Devizni krediti	21.917	37,2%	1.707	5,5%	23.624	26,3%
Krediti so devizna klauzula	11.632	19,7%	12.087	39,2%	23.719	26,4%
Vkupno	58.951	100,0%	30.854	100,0%	89.805	100,0%

Vo valutnata struktura na krediti te, i pokraj toa { to be{ e zabele`ano namaluvawe na u-estvoto na denarski te krediti, tie s{ u{ te se dominantni so u-estvo od 47,3% vo vkupni te bruto-krediti (52,5% na 31.12.2005 godi na). Za smetka na toa, porasna u-estvoto na devizni te krediti i krediti te so devizna klauzula, koe na 31.12.2006 be{ e re~isidenti~no i iznesuwa{ e 26,3% (25,4% na 31.12.2005 godi na), odnosno 26,4% (22,2% na 31.12.2005 godi na), soodvetno. Vo tekot na 2006 godi na, naji zrazen godi { en porast od 55,5% zabele`aa denarski te krediti so devizna klauzula, nasproti porastot od 35,4% i 17,7% na devizni te krediti i denarski te krediti, soodvetno. Kako rezultat na vakvi ot porast, denarski te krediti so devizna klauzula bea i glavna determi nanta na vkupni ot porast na bruto-krediti te, so u-estvo od 40,3%.

Vo ramki te na kreditnata akti vnost kon naselenieto, na krajot na 2006 godi na mo`e da se zabele`i pogol ema ori entiranost na banki te kon denarskoto krediti rawe i indeksiranoto denarsko krediti rawe. Nasproti ova, vo valutnata struktura na krediti te na pretprijatijata, domini raat krediti te so devizen kval itet (devizni krediti i denarski krediti so devizna klauzula).

Kaj grupi te golemi i sredni banki be{ e zabele`ana poizrazena zastapenost na krediti te vo denari. Nasproti toa, kaj grupata mali banki, i pokraj najgol emoto u-estvo na denarski te vo vkupni te krediti, be{ e prisutno relati vno poi zrazeno u-estvo na krediti te so devizna klauzula i i sklu~itelno ni sko u-estvo na devizni te krediti.

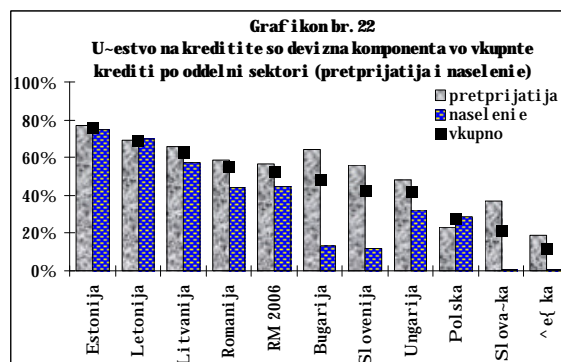
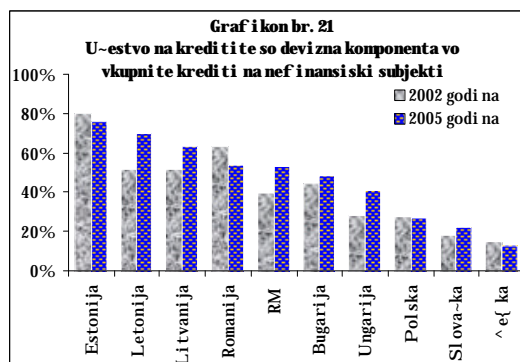
Tabela br. 12
Struktura na krediti te po oddelni grupi banki

Grupabanki	Sektorskastruktura				Ro~nastruktura				Valutnastruktura			
	Pretprijatija	Naselenie	Drug kumitenti	Vkupni	Kratkoro~ni	Dolgoro~ni	Dostasani i nefunkcionalni	Vkupni	Denarski	Devizni	Devizna klauzula	Vkupni
Golemi banki	66,4%	32,7%	0,9%	100,0%	28,4%	57,0%	14,6%	100,0%	49,5%	28,9%	21,7%	100,0%
Sredni banki	62,8%	36,9%	0,3%	100,0%	25,9%	68,0%	6,2%	100,0%	40,6%	24,5%	34,9%	100,0%
Mali banki	57,1%	42,3%	0,6%	100,0%	31,2%	48,7%	20,2%	100,0%	48,8%	6,4%	44,7%	100,0%

Relativnoto zna~ewe na dolgoro~noto krediti rawe be{ e osobeno i zrazeno kaj grupata sredni banki, dodeka krediti raweto na naselenieto i ma{ e najgol emo relati vno u-estvo vo kreditnata akti vnost na grupata mali banki.

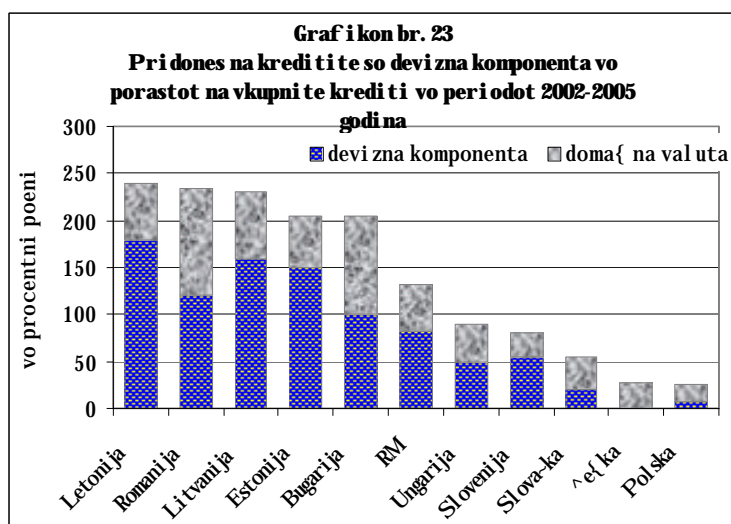
2.2.2. Kredithna aktivnost vo devizi i vo denari so devizna klauzula

Vo izminatite nekolku godini, beže evidenten trendot na porast na deviznata komponenta¹⁵ na kreditnata aktivnost na bankite vo Republika Makedonija. Vakvi ot razvoen trend e prisuten ne samo vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija, tuku i vo bankarski te sistemi na pogolem broj od novite zemji --lenki na EU¹⁶, a se zabeleuva, kako preku porastot na vkupnite krediti so devizna komponenta, taka i preku zgol emuvawe na vnoto relativno u-estvo vo formiraweto na vkupnata kreditna baza na bankite. Taka, do krajot na 2005 godina, nivoto na kreditite so devizna komponenta vo vkupnata kreditna aktivnost na bankite, po oddelni zemji --lenki, dostignai do 76%. Na krajot na 2006 godina, ovoj pokazatel za bankarski ot sektor na RM iznesuvaže 52,7%,

nasproti i nijacijalnoto ni vo od 39,3% na krajot na 2002 godina. Na krajot na 2005 godina, kaj najgolemit broj od analizirane zemji postoeže relativno pogolemo u-estvo na deviznata komponenta vo kreditnata aktivnost kon pretprijatijata, vo odnos na u-estvoto na krediti raweto so devizna komponenta na naseleni eto.

Rasteški ot trend na kreditite so devizna komponenta soodvetno se reflektirai na pridonesot na ovie krediti vo vkupnot porast na brutokreditite, vo periodot 2002-2005 godina. Reisi vo site zemji, deviznata komponenta na kreditnata aktivnost na bankite ima relativno pogolem pridones vo intenziviraweto na vkupnata kreditna aktivnost na bankarski te sistemi na soodvetni te zemji.

Priini te za vakvi ot razvoen trend na kreditite so devizna komponenta vo razliini zemji se razliini. Generalno, najgolem del od zemjite ja

¹⁵ Za potrebite na analizata, pod kreditna aktivnost so devizna komponenta se podrazbiraat kreditite vo devizi i denarski te krediti so devizna klauzula. Podatocite za RM se odnesuvaat na 31.12.2006 godina, a za zemjite --lenki na EU na 31.12.2005 godina.

¹⁶ Izvor na podatoci: Izveštaj za stabilnosta na bankarski ot sektor na EU, (ECB), noemvri 2006 godina.

percepiraat popovolnata kamatna stapka na ovie krediti, kako primarna pri~ina za nivnata zgolesena „popularnost“. Vo Republika Makedonija, s~ pogolemata orientiranost na klientite kon zadol`uvaweto vo stranska valuta, vo najgolema mera e motivirano od poniskite kamatni stapki koi gi nudat bankite za ovoj tip na krediti.

Tabela br. 13

Glavni pri~ini za „popularnost“ na kreditite so devi~na komponenta

	Bugarija	Estrija	Ugarija	Litvanija	Letonija	Poljska	Rumunija	Slovenija	Slova~ka	RM
popolnakamatnastapka	x	x	x	x		x	x	x		x
re`imrafiksendevalenzkurs	x	x		x	x					x
o`duvavazaskoroprikluwawekonEMU		x		x	x			x		
otsustvomaanticipirawerarizikot			x			x	x			x
trendnaapresijacijadoma`natavaluta						x	x			
silnizoznaorientacija				x	x					x
redstatokrafiansiraveddama`nizori			x		x					

Izornapodatoci: I zef taj zastabilnostanabankarskosektora EU ECBnoemri 2006 ZaRMocenikana NBM

Podatociteza`efkanesevku`enivo`gocoritoporadi minimotozna`evenadevzintevovkupnitekreditinanefinansiskitesubjekti vo ova

2.3. Portfolio na hartii od vrednost

Vo tekot na 2006 godina prodol`i zgoleseni ot interes na bankite za vlo`uvawe vo hartii od vrednost, pred s~ vo dol`ni~ki hartii od vrednost. Toa determinira porast od 6.420 milioni denari, ili za 36%, na portfolioto na hartii od vrednost, na godi { na osnova. Vakvata dinamika dovede do zgolemuvawe na u`estvoto na portfolioto na hartii od vrednost, od 12,7% (31.12.2005 godina) na 13,9% (31.12.2006 godina) vo vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija.

Vo ramki na portfolioto na hartii od vrednost, dominantna pozicija so u`estvo od 93,7% imaa dol`ni~kite hartii od vrednost (Aneks br. 4 - Struktura na portfolioto na hartii od vrednost). Strukturnata analiza na dol`ni~kite hartii od vrednost uka`uva na namaluvawe na u`estvoto na blagajni~kite zapisi na Narodnata banka (od 54,6% na 31.12.2005 godina, na 41,6% na 31.12.2006 godina), za smetka na porastot na pozicijata na hartii te od vrednost izdadeni od strana na dr`avata, po razni osnovi (od 44,1% na 31.12.2005 godina, na 57,7% na 31.12.2006 godina). Generator na vakvite dvi`ewa be`e porastot na iznosot na zapisi ani dr`avni zapisi. Ovie dvi`ewa, vo golema mera, se rezultat na promenata na instrumentite na monetarnata politika na Narodnata banka¹⁷. Na 31.12.2006 godina, vkupni ot iznos na zapisi ani dr`avni zapisi od strana na bankite iznesuva`e 7.103 milion denari, { to pretstavuva zgolemuvawe za 6.313 milioni denari, ili za 799,2%, vo odnos na 31.12.2005 godina. Od vkupni ot iznos na zapisi ani dr`avni zapisi na 31.12.2006 godina, 77,4% bea vo korist na bankite, a 22,6% vo korist na klienti.

I pokraj porastot od 258 milioni denari, ili za 360% vo odnos na 31.12.2005 godina, kontinuiranite dr`avni hartii od vrednost s~u`te imaat nezna~itelno u`estvo od 2,5% vo celokupnoto portfolio na hartii od vrednost.

Na 31.12.2006 godina, 6,3% od portfolioto na hartii od vrednost se odnesuvaa na sopstveni~kite hartii od vrednost. Pritoa, 55,2% od ova stavka bea vlo`uvawata vo banki i drugi finansiski instiucii vo zemjata.

¹⁷ Vo mart 2006 godina Narodnata banka, vo sorabotka so Ministarstvoto za finansii, zapo~na so izdavawe dr`avni zapisi za monetarni celi.

2.4. Depozitna aktivnost na bankite - depoziti na nefinansijske subjekte

Trendot na porast na depozitni ot potencial na bankite evidentiran vo prethodnite godini prodol`i i vo tekot na 2006 godina. Taka, na 31.12.2006 godina, depozitite na nefinansijske subjekte iznesuvaa 125.267 milioni denari, { to pretstavuva porast od 27.345 milioni denari, odnosno za 27,9% vo sporedba so 31.12.2005 godina.

2.4.1. Struktura na depozitite na nefinansijske subjekte (sektorska, ro-na i valutna)

Na 31.12.2006 godina, depozitite na naseleni eto, so u-estvo od 57%, i ponatamu bea primarni nositeli na vkupni ot depoziten potencial na bankite (Aneks br. 5 - Struktura na depozitite na nefinansijske subjekte). Tie zabele`aa najizrazen apsoluten porast od 13.839 milioni denari, so { to pretstavuvaa osnoven generator na porastot na vkupnite depoziti (u-estvo vo vkupni ot porast od 49%) vo tekot na 2006 godina. U-estvoto na depozitite na pretprijatijata vo vkupnite depoziti iznesuva { e 36,5%. Vo odnos na 31.12.2005 godina, tie se zgolemi ja za 11.320 milioni denari, so { to pri donesoaa so 41,4% vo vkupni ot porast na depozitnata baza. Na krajot na 2006 godina, depozitite na naseleni eto i depozitite na pretprijatijata imaa godi { ni stapki na porast od 24,0% i 32,9%, soodvetno.

Tabela br. 14
Struktura na depozitite po oddelni grupi banki

Struktura na depoziti na 31.12.2006 godina	Sektorska struktura				Vlapno	Ro-na struktura			Vlapno	Valutna struktura		
	Pretprijatija	Naseleni	Javen sektor	Drugi konitenti		Po viduvawe	Kratkoro-ni	Dolgoro-ni		Denarski	Devizni	Vlapno
Golemi banki	35,6%	58,1%	1,0%	5,2%	100,0%	46,6%	51,5%	1,9%	100,0%	45,7%	54,3%	100,0%
Sredni banki	41,9%	52,6%	1,3%	4,2%	100,0%	39,1%	50,8%	10,0%	100,0%	46,3%	53,7%	100,0%
Mali banki	29,3%	58,8%	5,8%	6,2%	100,0%	55,4%	35,7%	8,9%	100,0%	68,7%	31,3%	100,0%

Od aspekt na **sektorskata struktura** na depozitite kaj sekoja oddelna grupa banki, poizrazeno be { e u-estvoto na depozitite na sektorot „naseleni e“ kaj grupite golemi i mali banki, dodeka kaj grupata sredni banki postoe { e relativno poizvedna-ena distribucija na depozitite pome|u sektorite „naseleni e“ i „pretprijatija“.

Nepovolnata **ro-na struktura** na depozitni ot potencial na bankite se zadr`a i na krajot na 2006 godina. I meno, 95,9% od depozitite na bankite bea so ro-nost do 1 godina (od koi 47,6% se depoziti po viduvawe¹⁸), a samo 4,1% bea dolgoro-ni depoziti. Sepak, treba da se istakne deka i vo tekot na 2006 godina se zabele`uva pozitiven trend vo nasoka na zgolemuvawe na ro-nosta na depozitite na bankite. I meno, na godi { na osnova kratkoro-nite i dolgoro-nite depoziti imaa stapki na porast od 37,2% i 36,5%, soodvetno. Vo isti ot peri od, depozitite po viduvawe zabele`aa stapka na porast od 18,4%.

Analizata na ro-nata struktura na depozitite na ni vo na sekoja oddelna grupa banki, upatuvaa na relativno poizvedna-eno u-estvo na depozitite po viduvawe i kratkoro-nite depoziti kaj grupata golemi banki, nasproti minorното u-estvo na dolgoro-nite depoziti. Kaj grupata sredni banki dominacijata be { e na stranata na kratkoro-nite depoziti, a kaj grupata mali

¹⁸ Vo ramki na depozitite po viduvawe se vkl u-eni transakcijske depoziti.

banki na stranata na depozitite po viduvawe. Kaj ovie dve grupi banki, dolgoro~nite depoziti imaat relativno pogolemo zna~ewe vo formi raweto na vkupni ot depoziten potencijal, vo odnos na grupata golemi banki. Vsuo~nost, grupata sredni banki ima~e dominantno u~estvo od 51,5% vo vkupnite dolgoro~ni depoziti na ni vo na bankarski ot sistem.

Na 31.12.2006 godina na **valutnata struktura na depozitnata baza na banki te** be~e re~isi identi~na so onaa na 31.12.2005 godina. Deviznite depoziti u~estvuva so 52,6%, a denarskite so 47,4% vo vkupnata depozitna baza. Od vkupnite denarski depoziti, 9% se denarski depoziti so devizna klauzula. Vo tekot na 2006 godina, nefinansijski te subjekti imaa poizrazena preferenca za {tedewe vo denari, {to soodvetstvuva so stapkata na rast na denarskite depoziti od 37%, nasproti stapkata na rast na deviznite depoziti od 20,7%.

Od aspekt na valutnata struktura na depozitite, kaj grupata golemi i grupata sredni banki postoi pogolemo u~estvo na deviznite, vo odnos na denarskite depoziti. Nasproti toa, kaj grupata mali banki pogolemo be~e u~estvoto na denarskite depoziti vo ni vni ot vkupen depoziten potencijal.

3. Rizici vo bankarskoto rabotewe

3.1. Krediten rizik

Na 31.12.2006 godina, vkupnata kreditna izlo`enost¹⁹ na bankarski ot sistem iznesuva~e 179.188 milioni denari, {to e za 38.492 milioni denari, ili za 27,4%, pove~e vo sporedba so 31.12.2005 godina. Pomestuvaweto na ~etiri banki od grupata mali vo grupata sredni banki predizvika najgoloma godi~na stapka na porast na kreditnata izlo`enost (od 146,4%) kaj grupata sredni banki, a voedno i namaluvawe na kreditnata izlo`enost (za 40%) kaj grupata mali banki. Toa e pred s~ rezultat na visokata stapka na porast na kreditnata izlo`enost na banki te {to premiaa od grupata mali vo grupata sredni banki (od 43,6%).

Tabela br. 15

Sostojba i porast na kreditnata izlo`enost po grupi banki

Grupabanki	Kreditna izlo`enost (vo milioni denari)		Struktura na kreditna izlo`enost		Godi~en porast 31.12.2006/31.12.2005		
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	Apsoluten porast (vo milioni denari)	Staplana porast (vo %)	U~estvo vo porastot (vo %)
Golemi banki	98437	124108	70,0%	69,3%	25671	26,1%	66,7%
Sredni banki	15945	39283	11,3%	21,9%	23338	146,4%	60,6%
- sredni banki, bez prenatite banki od grupata mali banki		20328		11,3%	4383	27,5%	11,4%
Mali banki	26314	15797	18,7%	8,8%	-10517	-40,0%	-27,3%
- mali banki, so prenatite banki vo grupata sredni banki		34752		19,4%	8438	32,1%	21,9%
Preinatite banki	13197	18955	9,4%	10,6%	5758	46,6%	15,0%
Vkupa	140666	179188	100,0%	100,0%	38492	27,4%	100,0%

¹⁹ Vkupnata kreditna izlo`enost na banki te, pokraj kreditite, gi opfa}a i pobaruwawata po drugi osnovi (kamata, provizii, avansi, vlo`uvawa vo sopstveni~ki hartii od vrednost), kako i nepokriente garancii, nepokriente akreditivi i drugi potencijalni pobaruwawa na banki te koi odrazuvaat odredeno ni vo na krediten rizik.

Vo strukturata na kreditnata izlo`enost, dominantno u`estvo od 67,0% imaa redovnite krediti, koji rastea so godi{ na stapka od 25,2%, i nivnoto u`estvo vo vkupniot porast na kreditnata izlo`enost iznesuva{ e 62,8%. Vo tekot na 2006 godina prodol`i trendot na namaluvawe na nefunkcionalnite krediti, koji se namalija za 196 milioni denari, odnosno za 1,9%. Na 31.12.2006 godina, nivnoto u`estvo vo vkupnata kreditna izlo`enost na nivo na bankarskiot sistem iznesuva{ e 5,8%, { to e za 1,7 procentni poeni pomalku vo sporedba so 31.12.2005 godina. Najgolema godi{ na stapka na porast od 62,4%, zabele`a vonbilansnata izlo`enost na bankite (pred s{, vrz osnova na odobreni kreditni limiti po plate`ni karti~ki, dozvoleni negativni salda na tekovni сметki i nepokrieni garancii, akreditivi i konfirmirani akreditivi), so { to nejzino u`estvo vo vkupnata kreditna izlo`enost se zgolemi za 2,8 procentni poeni i na 31.12.2006 iznesuva{ e 12,6%.

Stres-test analiza za otpornost na bankite na krediten rizik

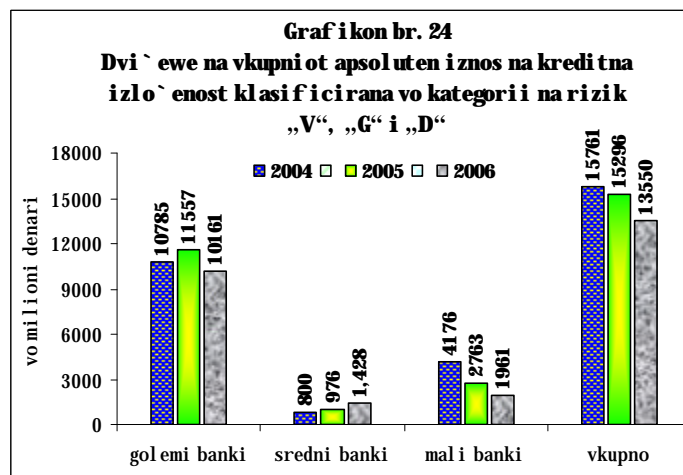
Stres-test analizata*, koja se temelii vrz kvantifikacija na maksimalniot mo`en porast na kreditnata aktivnost, bez pritoa da se zagrozi solventnosta na bankite, poka`a deka bankite, na 31.12.2006 godina, imaat dovolen kapacitet za zgol emuvawe na obemot na krediti rawe. I meno, bruto-kreditite na nivo na celiot bankarski sistem bi mo`ele da porasnat za 63,2%. Stapkata na krediten porast kaj deset banki bi mo`ela da bide nad 100%, a pritoa ni vnata stapka na adekvatnost na kapitalot da ne se namali pod zakonski utvrdenoto minimalno nivo. Isto taka, analizata poka`a deka kaj edinaeset banki e mo`no premivuvawe na nad 25% od redovnite krediti vo nefunkcionalni krediti, bez pritoa da se zagrozi ni vnata solventna pozicija.

Ovie rezultati pretstavuvaat u{te eden pokazatel deka bankarskiot sistem na Republika Makedonija ima zna`itel en potencijal za natamo{no prodl abo~uvawe na finanskata intermedijacija.

* Ovaa stres-test analiza se bazira vrz osnovnite pretpostavki deka makroekonomskoto opkru`uvawe ostanuva stabilno i deka se zadr`uva istata struktura na novoodobrenite krediti, od aspekt na nivoto na rizik~nost, kako i vo tekot na 2006 godina.

3.2. Kvalitet na kreditna izlo`enost

I pokraj intenzivnata kreditna aktivnost na bankite, vo tekot na 2006 godina, kvalitetot na kreditnata izlo`enost na bankite ne zabele`a znaci na vlo{uvawe. I meno, kreditnata izlo`enost, klasificirana vo kategorii te na rizik "A" i "B", zabele`a godi{ en porast od 40.238 milioni denari (vo ovoj porast, kreditnata izlo`enost vo kategorija na rizik "A" u`estvuva so 86,5%), so {to nivnoto u`estvo vo vkupnata kreditna izlo`enost se zgolemi za 3,3 procentni poeni i na 31.12.2006 godina

iznesuva{ e 92,4%. Nasproti toa, vo tekot na istiot period, kreditnata izlo` enost klasif icirana vo kategorii te na rizik "V", "G" i "D" zabele` a namaluvawe od 1.746 milioni denari i so toa, na 31.12.2006 godina, nivnoto u-estvo vo vkupnata kreditna izlo` enost se namali od 10,9% (na 31.12.2005 godina) na 7,6%. Vo tekot na 2006 godina, kreditnata izlo` enost klasi f icirana vo kategorijata na rizik "D" zabele` a namaluvawe od 1,5% i nejzimoto u-estvo vo vkupnata kreditna izlo` enost na 31.12.2006 godina iznesuva{ e 3,5%.

Tabela br. 16

Struktura na kreditna izlo` enost po kategorija na rizik

Kategorija na rizik	Kreditna izlo` enost				Promena 31.12.2006/31.12.2005		
	31.12.2005		31.12.2006		iznos (vo milioni denari)	stopka (vo%)	u-estvo vo promenata (vo%)
	iznos (vo milioni denari)	struktura (vo %)	iznos (vo milioni denari)	struktura (vo %)			
A	108.913	77,4%	143.707	80,2%	34.794	31,9%	90,4%
B	16.488	11,7%	21.931	12,2%	5.443	33,0%	14,1%
V	4.473	3,2%	3.807	2,2%	-666	-14,9%	-1,7%
G	4.420	3,1%	3.435	1,9%	-985	-22,3%	-2,6%
D	6.403	4,6%	6.308	3,5%	-95	-1,5%	-0,2%
Vkupno:	140.697	100,0%	179.188	100,0%	38.491	27,4%	100,0%

Kako rezul tat na ovi e dvi ` ewa, na 31.12.2006 godina, prose~noto ni vo na rizik na kreditnata izlo` enost na ni vo na bankarski ot si stem iznesuva{ e 6,6% (soodvetstvuvaa na kategorijata na rizik „B“), { to vo sporedba so 31.12.2005 godina e poni sko za 1,8 procentni poeni .

Podobruvaweto na kvalitetot na kreditnata izlo` enost na banki te se potvrduva i preku namalenoto u-estvo na nerezervirani ot iznos na kreditnata izlo` enost klasif icirana vo kategorii te na rizik "V", "G" i "D" (kreditna izlo` enost namalena za soodvetni ot iznos na izdvoena posebna rezerva) vo garantni ot kapital, od 26,1% (31.12.2005 godina) na 19,4% (31.12.2006 godina). Ova zna~i deka, pod pretpostavka za celosna nenaplatlivost na kreditnata izlo` enost klasi f icirana vo kategorii te na rizik "V", "G" i "D", za pokri vawe na zagubite bi bila potrebna pomalku od edna pettina od garantni ot kapital na banki te. Soodvetno na toa, adekvatnosta na kapital ot bi se namalila od 18,3% na 14,8%, { to poka` uva deka solventnosta na bankarski ot si stem na Republ ika Makedonija ostanuva stabi lna i pri vakvo ekstremno scenario.

Tabela br. 17

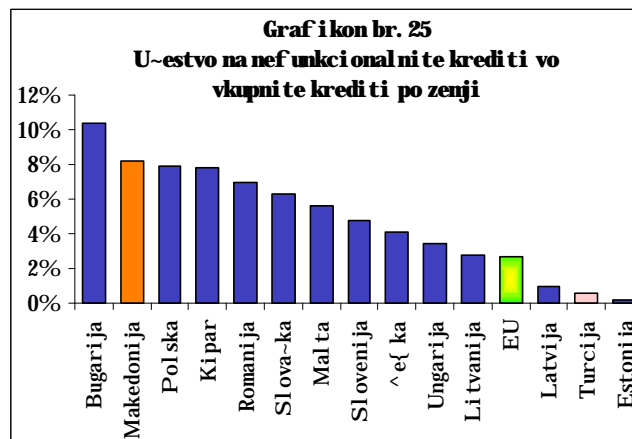
Pokazатели za kvalitetot na kreditnata izlo` enost po oddelni grupi banki

Grupi banki	% na „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo` enost		% na „V“, „G“ i „D“ vo garantni ot kapital		% na neto „V“, „G“ i „D“ vo garantni ot kapital	
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006
Gol emi banki	11,7%	8,2%	123,5%	91,6%	43,8%	31,1%
Sredni banki	6,1%	3,6%	36,7%	21,3%	20,8%	10,5%
- sredni banki bez premiat it e banki od grupat a mali banki		3,4%		21,5%		9,6%
Mali banki	10,5%	12,4%	29,8%	33,7%	9,8%	7,3%
- mali banki so premiat it e banki vo grupat a sredni banki		7,7%		29,1%		8,7%
Premiat i banki	5,3%	3,8%	22,3%	21,1%	10,6%	11,2%
Nanivo na bankarski sistem	10,9%	7,6%	71,8%	57,4%	26,1%	19,4%

Konstatacijata za pobruvawe na kvalitetot na kreditnata izlo`enost se potvrduva i po oddelni grupi banki, iako stepenot na pobruvaweto ne e podednakov kaj site grupi. I meno, kaj grupata големи banki, site pokazateli za kvalitetot na kreditnata izlo`enost zabele`uvaat pobruvawe vo sporedba so krajot na 2005 godina, dodeka kaj grupata мали banki del od ovie indikatoribe`at vlo`uvawe. Ovie nepovolni trendovi kaj grupata мали banki se dol`at glavno na premi not na ~etiri banki od grupata мали vo grupata sredni banki. Dokolku se izzeme efektot od strukturnata promena na grupite banki, indikatorite za kvalitetot na kreditnata izlo`enost na site grupi banki bele`at zna`itel no pobruvawe.

Grupata големи banki ima determi ni ra~ka uloga vo odnos na kvalitetot na kreditnata izlo`enost na bankarski ot sistem. Taka, na 31.12.2006 godina, ovaa grupa banki opfa}a}e 75% od kreditnata izlo`nost klasif icirana vo kategori ite na rizik "V", "G" i "D", i 68,8% od kreditnata izlo`enost vo kategori ite „A“ i „B“. I stovremeno, ovaa grupa banki u~estvuva}e so 75,5% vo vkupni ot iznos na izdvoenata posebna rezerva za pokri vawe na potencijalni te zagubi na ni vo na bankarski ot si stem.

I pokraj trendot na pobruvawe na kvalitetot na kreditnata izlo`enost na bankarski ot sistem, analizata po oddelni evropski zemji ²⁰ poka`uva deka pokazatel ot za kvalitetot na kreditnata izlo`enost - u~estvoto na nefunkcionalni te krediti vo vkupni te krediti, vo Republi ka Makedonija e s}u}te na relativno visoko ni vo. I meno, na krajot na 2006 godina, u~estvoto na

na nefunkcionalni te krediti vo vkupni te krediti na ni vo na bankarski ot si stem na Republi ka Makedonija iznesuva}e 8,2%, dodeka vo ostanati te analizirani zemji ovoj pokazatel, na krajot na 2005 godina, se dvi`e}e vo interval od 0,2% do 7,9%. Vo zemjite ~lenki na EU, prose~noto u~estvo na nefunkcionalni te krediti vo vkupni te krediti iznesuva}e 2,7%. Ovoj pokazatel e povisok, edinstveno, za bankarski ot si stem na Bugari ja (10,4% na 31.12.2005 godina).

Na 31.12.2005 godina, pokazatel ot za kvalitetot na kreditnata izlo`enost za zemjite ~lenki na EU, presmetan kako u~estvo na kreditnata izlo`enost klasif icirana vo "V", "G" i "D" vo vkupnata kreditna izlo`enost, iznesuva}e 2,8%. Vo Republi ka Makedonija, na krajot na 2006 godina, ovoj pokazatel iznesuva}e 7,6%.

3.2.1. Nivo na rizi~nost na kreditnata izlo`enost od aspekt na valutnata struktura

Od aspekt na valutnata struktura na kreditnata izlo`enost, na 31.12.2006 godina, najgolemo u~estvo od 45,2% ima}e denarskata kreditna izlo`enost, a po

²⁰ I zvor: I zve}tai za analiza na finansiskata stabilnost na oddelni te zemji i na Evropskata central na banka.

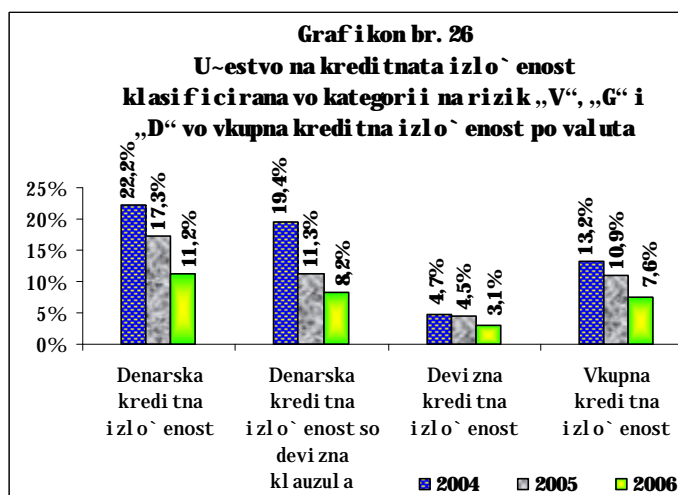
nea sledeća devizna kreditna izloženost, so u-estvo od 38,9%, i denarska kreditna izloženost so devizna klauzula, so u-estvo od 15,9%. Ottuka, proizleguva deka kreditna izloženost so valutna komponenta dominira so u-estvo od 54,8%, vo ramki na vkupna kreditna izloženost.

Tabela br. 18
Valutna struktura na kreditna izloženost

Vid na kreditna izloženost	Iznos (vo milioni denari)		Porast 31.12.2006/31.12.2005		
	31.12.2005	31.12.2006	Iznos (vo milioni denari)	Stapka vo %	U-estvo vo porastot
Denarska izloženost	59.221	80.994	21.773	36,8%	56,6%
Denarska izloženost so devizna klauzula	20.904	28.479	7.575	36,2%	19,7%
Devizna izloženost	60.573	69.715	9.142	15,1%	23,8%
Vkupna izloženost	140.698	179.188	38.490	27,4%	100,0%

Vo odnos na krajot na 2005 godina, najgolem porast od 21.773 milioni denari (ili 36,8%) bele i denarska kreditna izloženost, a za odbele u-estvo e i porastot na denarska kreditna izloženost so devizna klauzula od 36,2%.

Kvalitetot na kreditna izloženost, analiziran od aspekt na negovata valutna struktura, isto taka se podobruva. Indikator za ova e kontinuiraniot trend na podobruvawe na pokazatelite za u-estvoto na kreditna izloženost klasificirana vo kategoriite na rizik „V“, „G“ i „D“ vo vkupna kreditna izloženost po valuta (doma i stranska). Najniskariziknost se zabeleuva kaj devizna kreditna izloženost, to delumno proizleguva od faktot to deviznoto kreditirawe na rezidenti se liberalizira vo 2003 godina, pa stanuva zbor za relativno „mlado“ kreditno portfolio.

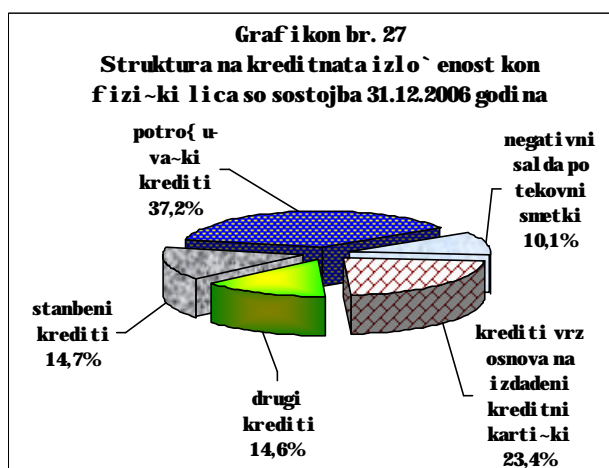

3.2.2 Nivo na riziknost na kreditna izloženost od aspekt na sektorska struktura

Na 31.12.2006 godina, vo ramki te na sektorska struktura na kreditna izloženost, so 77,8% dominira izloženosta kon nefinansijskite pravni lica od razli-ekonomski dejnosti, a ostatokot od 22,2% se odnesuva na izloženosta kon sektorot „naseleni e“. Pri toa, vo tekot na 2006 godina, prodol i trendot na pogolem porast na kreditna izloženost kon naseleni eto, vo sporedba so porastot na kreditna izloženost kon ostanatite ekonomski dejnosti. Godišnata stapka na rast na kreditna izloženost kon naseleni eto iznesuva e 53,7%, nasproti godišnata stapka na rast na kreditna izloženost kon ekonomskite dejnosti, koja iznesuva e 21,4%. Kako rezultat na poitenzi vniot porast, kreditna izloženost kon naseleni eto go zgolemi svoeto u-estvo vo vkupna kreditna izloženost za 3,8 procentni poeni.

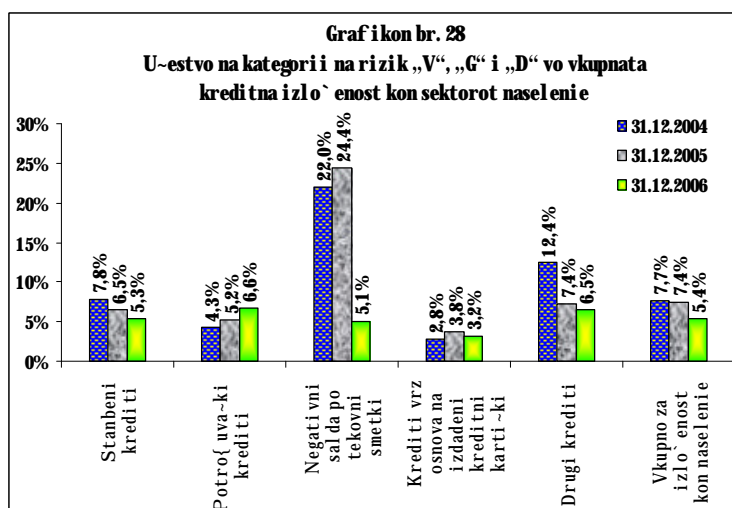
3.2.2.1. Struktura i kvaliteta na kreditna izloženost kon naseleni eto

Vo strukturata na kreditna izloženost kon sektorot „naseleni e“, potrošiva-ki te krediti imaa dominantno u-estvo od 37,2%. Vo odnos na 31.12.2005 godina, ova u-estvo e namaleno za 8,2 procentni poeni, vo korist na zgolemuweto na u-estvoto na kreditna izloženost vrz osnova na izdadeni kreditni karti-ki (od 16% na 31.12.2005 godina, na 23,4% na 31.12.2006 godina). Drugi te vidovi kreditna izloženost kon naseleni eto ne bele`at pozna-ajni promeni vo tekot na 2006 godina.

Zabeleška: Kategorijata „drugi krediti“ vključiva i mirokrediti za delovni nameni. Po-nuvajji od 31.03.2007 godina, bankite podetalno }e ja izvestuvaat Narodnata banka za strukturata na ovi e krediti sporedni vnata namena.

Generalni ot trend na pobruvawe na kvalitetot na kreditna izloženost na bankite e prisuten i vo delot na kreditna izloženost kon naseleni eto. Taka, na 31.12.2006 godina, u-estvoto na kreditna izloženost kon naseleni eto klasif icirana vo kategorijite na rizik „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izloženost kon ovoj sektor, iznesuva{ e 5,4% i bele`i namaluvawe za 2 procentni poena, vo odnos na 31.12.2005 godina.

Na krajot na 2006 godina, prose-nata klasifikacija na kreditna izloženost, izmerena kako odnos na utvrdenite potencijalni zagubi i kreditna izloženost kon sektorot „naseleni e“, iznesuva{ e, 4,6% { to odgovara na kategorijata na rizik „A“ i, vo odnos na 31.12.2005 godina, bele`i namaluvawe za 0,8 procentni poeni.

3.2.2.2. Sektorska struktura na kreditna izloženost kon nefinansiskite pravni lica i nivo na rizik

Vo strukturata na vkupnata kreditna izloženost na bankarski ot sistem po oddelni dejnosti, dominantното mesto go ima dejnosta „finansisko posreduvawe“, so u-estvo od 37,2%. Najgol emi ot del od kreditna izloženost kon ova a dejnost prozleguva od izloženosta na bankite kon Narodnata banka (vrz osnova na plasmani vo bl agajni -ki zapi si), kako i od izloženosta vo vid na

plasirani depoziti vo stranski i doma{ ni banki. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, u-estvoto na „finansiskoto posreduvawe“ vo vkupnata kreditna izlo` enost po odredeni dejnosti, bele` i namaluvawe za 4,7 procentni poeni, { to e rezultat na dinamiziraweto na kreditnata aktivnost i orientacijata na bankite kon kupuvawe na dr` avni hartii od vrednost vo izminati ot period. Vo taa nasoka, vo sporedba so 30.12.2005 godina, najvisoka stapka na rast bele` i kreditnata izlo` enost kon dejnosta „javna uprava, odbrana i zadol` itelna socijalna za{ tita“, { to e odraz na zgolemenata aktivnost na bankite na primarniot pazar na dr` avni hartii od vrednost (dr` avni zapisi i kontinuirani dr` avni obvrznic)²¹.

Tabela br. 19

Godi { na dinamika na kreditnata izlo` enost po dejnosti

Dejnost	Kreditna izlo` enost po dejnosti (31.12.2005)		Kreditna izlo` enost po dejnosti (31.12.2006)		Godi { en porast 31.12.2006/31.12.2005		
	Iznos (vo milioni denari)	Struktura (vo%)	Iznos (vo milioni denari)	Struktura (vo%)	Iznos (vo milioni denari)	Stapka (vo%)	U-estvo vo porastot (vo%)
Finansisko posreduvawe	48.106	41,9%	51.887	37,2%	3.781	7,9%	15,4%
Industrija	24.357	21,2%	30.706	22,0%	6.349	26,1%	25,8%
Trgovija na golemo i malo	17.647	15,4%	22.329	16,0%	4.682	26,5%	19,0%
Javna uprava, odbrana i zadol` itelna socijalna za{ tita	7.866	6,8%	13.566	9,7%	5.700	72,5%	23,2%
Grade` ni { tvo	5.967	5,2%	6.975	5,0%	1.008	16,9%	4,1%
Soobra} aj, skladi rawe i vrski	3.215	2,8%	4.772	3,4%	1.557	48,4%	6,3%
Zenjodelstvo, lov i { umarstvo	2.069	1,8%	2.842	2,0%	773	37,4%	3,1%
Ostanati dejnosti*	5.613	4,9%	6.372	4,6%	759	13,5%	3,1%
Vkupno:	114839	100,0%	139450	100,0%	24611	21,4%	100,0%

*Godi { ni ot porast na kreditnata izlo` enost kon ostanatite dejnosti proizleguva od rastot na kreditnata izlo` enost kon dejnosta - „hoteli i restorani“ za 639 milioni denari, odnosno za 40,5%. So toa, ova dejnost generira nad 84% od rastot na vkupnata kreditna izlo` enost kon ostanatite dejnosti.

Na 31.12.2006 godina, 43% od kreditnata izlo` enost na bankite be{ e skoncentrirana kaj tri dejnosti („industrija“²², „trgovija na golemo i malo“ i „grade` ni { tvo“). Kreditnata izlo` enost na bankite kon industrijata pretstavuva{ e 22% od vkupnata kreditna izlo` enost i zabele` a godi { en porast od 26,1%. Toa pretstavuva{ e impuls za kumulativen rast na industrijskoto proizvodstvo za 2006 godina od 3,6%. Vo ramkite na ova dejnost, zabele` itelen be{ e i godi { ni ot porast na kreditnata izlo` enost kon sektorot „snabduvawe so elektri~na energija, gas i voda“ od 191,1%, { to pred sc be{ e rezultat na rastot na izlo` enosta kon dva komi tenta.

Zna~aen porast na izlo` enosta od 48,4% se zabele` uva i kaj sektorot „soobra} aj, skladi rawe i vrski“. Pove}e od pol ovina od porastot na kreditnata izlo` enost kon ovoj sektor se odnesuva{ e na tri pravni lica.

Kreditnata izlo` enost kon dejnosta „trgovija na golemo i malo“ bele` i godi { en porast od 4.682 milioni denari, odnosno za 26,5%. So ogle na toa deka rastot na vkupni ot promet vo trgovijata na golemo i malo, vo tekot na 2006 godina iznesuval 4.155 milioni denari, mo` e da se zaklu~i deka rastot na trgovijata be{ e vo gol ema mera usoglasen so kreditnata poddr{ ka od bankite.

²¹ So sostojba na 31.12.2006 godina, vo sopstveni~kata struktura na izdadenite dr` avni zapisi u-estvoto na bankite iznesuva{ e 77,4%, { to pretstavuva 97,0% od kreditnata izlo` enost na bankarski ot si stem kon javnata uprava.

²² Vo ramki na dejnosta „industrija“ se opf ateni sektori te „prerabotuva~ka industrija“, „vadewe ruda i kamen“ i „snabduvawe so elektri~na energija, gas i voda“.

Kreditnata izlo`enost kon dejnosta „grade`ni { tvo“ zabele`a godi { en porast od 16,9%, { to korespondira i so porastot na vrednosta na dogovoreni te grade`ni raboti za 5,7% vo 2006, vo odnos na 2005 godina.

Kontinuiraniot trend na podobruvawe na kvalitetot na kreditnata izlo`enost na bankarskiot sistem vo izminatiot period, se odrazi i vrz namaluvawe na prose~noto nivo na rizi~nost²³ na izlo`enosta kon oddelnite dejnosti, kako i vrz namaluvawe na u~estvoto na kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategoriite na rizik „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo`enost kon oddelnite dejnosti. Ovie pokazateli se presmetani za pet dejnosti²⁴, koi zaedno u~estvuvaat so 48,5% vo vkupnata kreditna izlo`enost na bankarskiot sistem, na 31.12.2006 godina, i so okolu 58,4% vo strukturata na BDP vo 2006 godina, a voedno generiraat okolu 69,9% od vkupniot rast na BDP vo isti ot period²⁵. Pri toa, evidentni se razliki te vo prof il ot na rizi~nost na analizirane te dejnosti. Najnisko nivo na rizi~nost ima { e kreditnata izlo`enost kon dejnosta „soobra}aj, skladi rawe i vrski“, dodeka najvisoko nivo na rizi~nost be { e zabele`ano kaj kreditnata izlo`enost na banki te kon dejnosta „zemjodelstvo, lov i { umarstvo“. Me|utoa, i pokraj relativno visoki te vrednosti na ovie pokazateli, sepa e prisuten trend na nivno namaluvawe kaj site analizirani dejnosti. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, dejnostite „industrija“ i „zemjodelstvo, lov i { umarstvo“ zabele`aa najzna~ajno namaluvawe na prose~noto nivo na rizi~nost od 6,4, odnosno 5,9 procentni poeni, soodvetno. Istovremeno, kaj dejnosta „zemjodelstvo, lov i { umarstvo“ be { e zabele`ano najzna~ajno namaluvawe i na u~estvoto na kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategoriite na rizik „V“, „G“ i „D“ od 15,8 procentni poeni, vo vkupnata kreditna izlo`enost kon ovaa dejnost.

Tabela br. 20

Pokazатели za kvalitetot na kreditnata izlo`enost na oddelni ekonomski dejnosti

Pokazатели za kvalitet na kreditnoto portfolio	Datum	Industrija	Zemjodelstvo, lov i { umarstvo	Grade`ni { tvo	Trgovija nagleno i malo	Soobra}aj, skladi rawe i vrski
Prose~noto nivo na rizi~nost na kreditnoto portfolio kon oddelni dejnosti	31.12.2004	21,9%	29,5%	11,1%	18,3%	11,7%
	31.12.2005	21,5%	25,2%	9,7%	14,3%	10,7%
	31.12.2006	15,1%	19,3%	8,5%	11,4%	8,2%
U~estvoto na „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo`enost kon oddelni dejnosti	31.12.2004	32,1%	43,8%	24,4%	20,3%	13,2%
	31.12.2005	28,8%	36,5%	23,8%	14,8%	11,5%
	31.12.2006	18,3%	20,7%	14,9%	11,9%	6,9%

I ako, na krajot na 2006 godina, prose~nata kategorija na rizik na kreditnata izlo`enost kon nef i nansi ski te pravni li ca ostana nepromeneta vo sporedba so krajot na 2005 godina („B“), sepa postoji podobruvawe na odnosot potencijalni zagubi /kreditna izlo`enost za 4 procenti poeni.

²³ Prose~noto nivo na rizi~nost na kreditnata izlo`enost za odredena dejnost, pretstavuva odnos me|u utvrdenite potencijalni zagubi za krediten rizik i vkupnata kreditna izlo`enost na bankarskiot sistem, { to se odnesuvaat na soodvetnata dejnost.

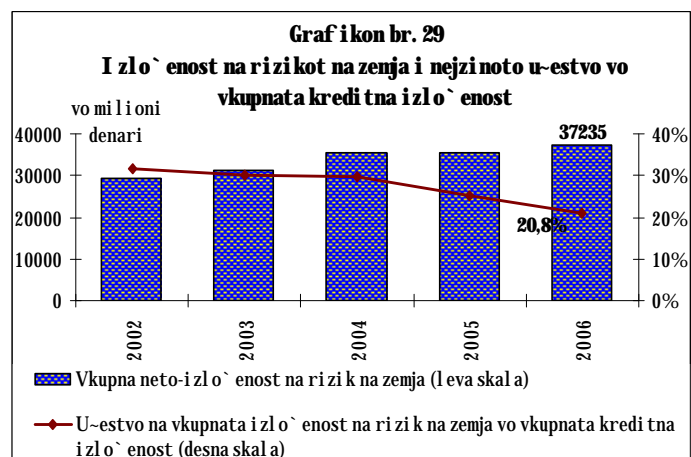
²⁴ Dejnostite koi se predmet na analiza se dejnostite kon koi banki te i maat najvisoka kreditna izlo`enost, so iskluk na „finansiskoto posreduvawe“ i „javnata uprava i odbrana“, a toa se: „industrija“, „trgovija na golemo i malo“, „grade`ni { tvo“, „soobra}aj, skladi rawe i vrski“ i „zemjodelstvo, lov i { umarstvo“.

²⁵ I zvor: Soop { teni e za kratkoro~ni te makroekonomski i ndikator i, Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija, od 30.03.2007 godina.

Vrzo osnovna na tranzicijska matrica za fizi~kite lica²⁶ i za nefinansijske pravne lica²⁷, za periodot 31.12.2005-31.12.2006 godina (Aneks br. 7 - Tranzicijska matrica za komitentite - fizi~ki lica i Tranzicijska matrica za komitentite - nefinansijske pravne lica), napravljen e obid da se oceni dvi`eweto na kvalitetot na kreditnata izlo`enost koja postoeala na 31.12.2005 godina i na 31.12.2006 godina, apstrahiraj}i go efektot od novoodobrenite krediti vo tekot na 2006 godina. Pri toa, mo`e da se konstati ra deka vo tekot na 2006 godina, postoe~kata kreditna izlo`enost koja se odnesuva na fizi~kite lica bele`i vlo{ uvawe, mereno preku u~stvoto na „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo`enost kon naseleni eto (ovoj pokazatel se zgolemi od 5,9% na krajot na 2005 godina, na 9,1% na krajot na 2006 godina). Od druga strana, postoe~kata kreditna izlo`enost kon nefinansijske pravne lica, bele`i pomalo vlo{ uvawe, mereno preku isti ot pokazatel (od 15,2% na 31.12.2005 godina, na 16,5% na 31.12.2006 godina). Dokolku ovie rezultati se stavat vo relacija so prose~ni ot kvalitet na kreditnata izlo`enost na 31.12.2006 godina (u~stvoto na „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo`enost kon fizi~kite lica i kon nefinansijske pravne lica iznesuva{ e 5,4% i 14,6%, soodvetno), mo`e da se zaklu~i deka novoodobrenite krediti, koi glavno se klasif iciraaat so ponizok stepen na rizi~nost, imaa pogolem efekt vrz kvalitetot na kreditnata izlo`enost kon naseleni eto, otkolku kon nefinansijske pravne lica.

3.3. Rizi k na zemja

Na 31.12.2006 godina, vkupnata izlo`enost na bankarski ot sistem na rizi kot na zemja iznesuva{ e 37.648 milioni denari. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, vkupnata izlo`enost na rizi kot na zemja e zgolemena za 1.249 milioni denari, odnosno za 3,5%, dodeka nejzito u~stvo vo vkupnata kreditna izlo`enost bele`i namaluvawe za 4,6 procentni poeni i na 31.12.2006 iznesuva{ e 21%.

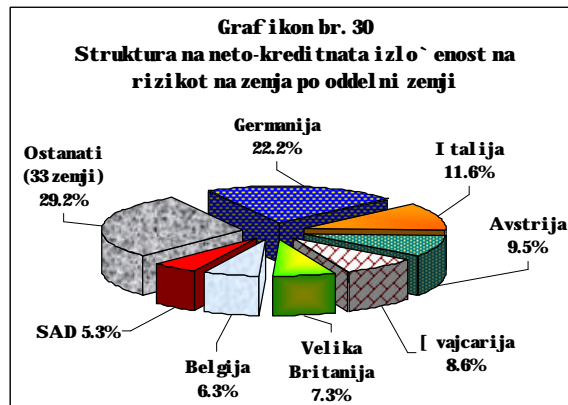
Dominantni ot del, odnosno 98,9% od izlo`enosta na bankite na rizi kot na zemja, proizleguva od plasi rani te depoziti vo stranski banki. Na 31.12.2006 godina, vkupnite potencijalni zagubi vrz osnova na rizi kot na zemja iznesuvaa 45 milioni denari, odnosno samo 0,4% od vkupnite potencijalni zagubi na

²⁶ Tranzicijskata matrica za fizi~ki lica e izrabotena zemaj}i gi predvid samo fizi~kite lica - rezidenti so izlo`enost nad 150.000 denari, koi bankite se dol`ni da gi prijavat vo Kreditni ot registar soglasno so „Odlukata za sodr`inata i na~inot na funkcionirawe na Kreditni ot registar“.

²⁷ Tranzicijskata matrica za komitentite - nefinansijske pravne lica (pretprijatija) se odnesuva samo na nefinansijske pravne lica - rezidenti, koi bankite se dol`ni da gi prijavuvaat poedine~no vo Kreditni ot registar, soglasno so „Odlukata za sodr`inata i na~inot na funkcionirawe na Kreditni ot registar“. So drugi zborovi, pri izrabotkata na tranzicijskata matrica ne e zemena predvid kreditna izlo`enost na bankite kon drugi te doma{ni banki, kon pravne te lica - nerezdenti (vkl u-uvaj}i gi i stranski te banki) i kon pravne te lica so vkupna kreditna izlo`enost pomala od 500.000 denari.

31.12.2006 godi na. Pri toa, 91,6% od vkupni te potencial ni zagubi vrz osnova na rizikot na zemja proizleguva od izlo`enosta na banki te kon dve zemji, dodeka 61,8% proizleguva od izlo`enosta na edna banka kon eden komitent.

Izlo`enosta na banki te na rizikot na zemja proizleguva od kreditnata izlo`enost kon komitenti od vkupno trideset i tri zemji. Po poedine~ni zemji, domini ra izlo`enosta kon zemji te~lenki na Evropskata unija (Republika Germanija, Italija, Avstrija, Velika Britanija, Belgija i tn.), a od ostanati te zemji poznaitelno u~estvo imaat u{ te [vajcarija i SAD.

Analizirano po grupi banki, grupata gol emi banki domini ra vo vkupnata neto-izlo`enost na rizikot na zemja so u~estvo od 73,1%. U~estvoto na grupata sredni banki i na grupata mali banki vo vkupnata neto-izlo`enost na rizikot na zemja, so sostojba na 31.12.2006 godi na, i znesuva{ e 20,9% i 5,9%, soodvetno.

3.4. Likvidnosni rizik

Vo tekot na 2006 godina, banki te vo Republika Makedonija odr`uvaa zadovolitelno nivo na likvidnosni, analizirana preku nivoto i strukturata na izvori te na sredstvata, raspolo`livosta na visokoliquidna i likvidna aktiva, kako i preku ro~nata usoglasenost na sredstvata i obvrskite na banki te. Osobeno pozitivno se ocenuva zgolemuwaweto na ro~nosta na depozitni ot potencial na banki te, pred s{ preku pozabrzani ot rast na oro~enite depoziti, vo sporedba so porastot na depozitite po viduwawe. Sepak, ovoj trend ne e dovolen za da se nadmine dogovornata rezidualna ro~na neusoglasenost na sredstvata i obvrskite na banki te, { to glavno se dol`i na podolgi ot rok na dostasuwawe na kreditite, nasproti pokratkata prose~na ro~nost na depozitni ot potencial. Od druga strana, rezidualnata ro~nost na o~ekuvani te prilivi i odlivi na banki te, poka`uva visok stepen na usoglasenost, { to glavno se dol`i na visokot stepen na stabilnost na depozitite po viduwawe, utvrdena vrz osnova na iskustvoto od minati te godi ni.

Stres-test analiza na bankarski ot sistem na Republika Makedonija, so sostojba 31.12.2006, koja se temeli vrz pove}e stres-test scenarija, uka`uva na relativno visoko nivo na otpornost na bankarski ot sistem na likvidnosni ot rizik.

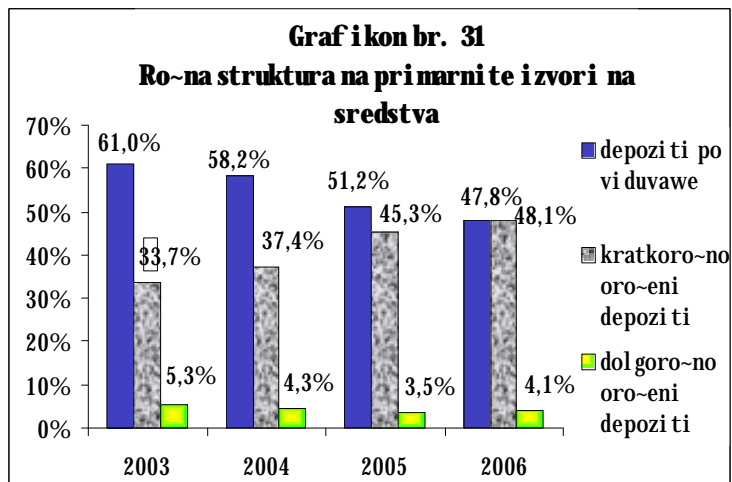
3.4.1. Primarni izvori na sredstva (depoziti na nefinansi ski te subjekti)

Kontinuirani ot porast na depozitite na nefinansi ski te subjekti, zabele`an vo prethodni te godi ni, prodol`i i vo tekot na 2006 godi na. I meno, vo 2006 godi na, prose~ni ot mese~en iznos²⁸ na depozitite na nefinansi ski te subjekti, kako primarni izvori na sredstva, i znesuva{ e 109.556 milioni denari { to pretstavuva porast od 21,2%, vo sporedba so 2005 godi na. Od druga strana, vo

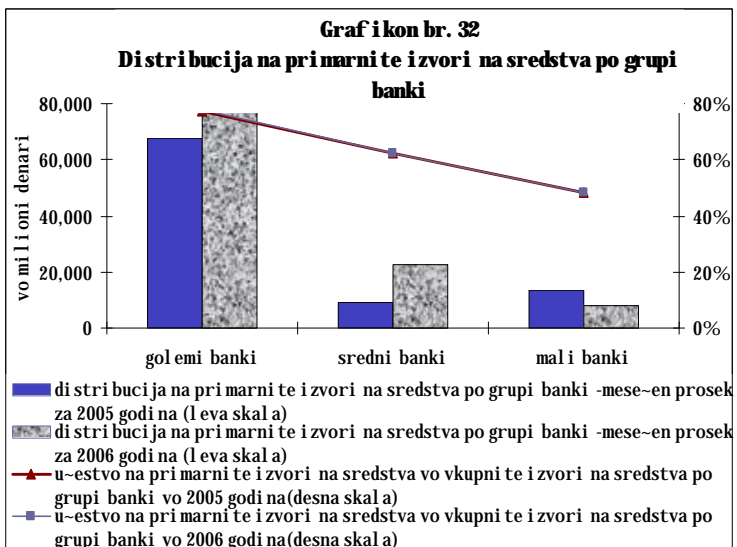
²⁸ Za potrebi te na ovoj izve{taj, pod „prose~en mese~en iznos“ se podrazbi ra prosek od sal data na krajot na sekoj mesec vo analizirani ot peri od.

tekot na izminatata godina, prose~noto u~estvo na primarnite izvori na sredstva vo vkupnite prose~ni izvori na sredstva i vo vkupnite tu|i izvori na sredstva na bankite dostignani vo od 71% i 84,3%, soodvetno (vo 2005 godina ovi e~estva iznesuvaa 69,6% i 84,1%, soodvetno).

Trendot na postojano zгол emuvawe na ro~nosta na primarnite izvori na sredstva prodol`i i vo 2006 godina. Depozitite po viduvawe, vo prosek, u~estvuvaa so 47,8% vo vkupnata depozitna baza i go napu{tija primatot na osnovna kategorija na primarni izvori na sredstva. Nasproti niv, oro~enite depoziti do edna godina steknaa dominantna pozicija vo ramki na primarnite izvori na sredstva, so prose~no mese~no u~estvo od 48,1%. Prose~noto mese~no u~estvo na dolgoro~nite depoziti i ponatamu ostana na nisko nivo i iznesuva{e 4,1% vo tekot na 2006 godina.

Vo tekot na 2006 godina, strukturata na depozitni ot potencijal po grupi banki be{e re~isi neizmeneta, vo sporedba so 2005 godina. Pri toa, vo tekot na 2006 godina, najgol ema stapka na porast na prose~ni ot iznos na primarni izvori na sredstva od 145,0% be{e zabel`ana kaj grupata sredni banki, a po nea sledi grupata gol emi banki so prose~na godi{na stapka na rast od 16,5%.

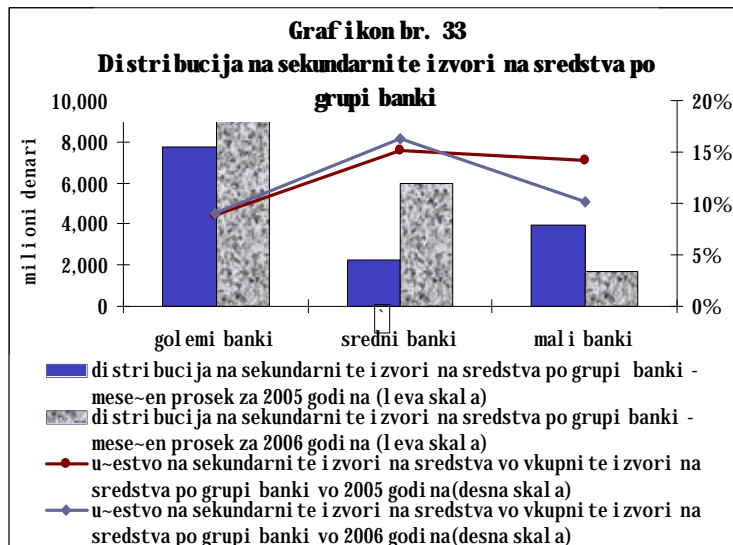
Edinstveno, kaj grupata mal i banki, vo tekot na 2006 godina, be{e zabel`ano namal uvawe na prose~ni ot iznos na primarni izvori na sredstva za 39,9%, {to vo gol ema mera se dol`e{e na strukturnoto pomestuvawe vo ova a grupa banki. So iskl u~ok na dve banki, site ostanati banki vo Republika Makedonija ostvari ja porast na primarnite izvori na sredstva vo tekot na 2006 godina.

3.4.2. Sekundarni izvori na sredstva

Vo 2006 godina, prose~noto u~estvo na sekundarnite izvori na sredstva (depoziti od banki i kratkoro~ni i dolgoro~ni pozajmici) vo vkupnite izvori na sredstva i znesuva{e 10,9% (10,7% vo 2005 godina). Ni vnoto prose~no u~estvo vo vkupnite obvrski na bankite e nepromeneto vo odnos na 2005 godina, t.e. i vo

tekot na 2006 godina iznesuvala je 12,9%. Najgolem del (79,6%) od vkupnite sekundarni izvori na sredstva se odnesuvala na dolgoro~ni kreditni linii povle~eni od stranski banki i plasirani vo forma na dolgoro~ni krediti. Analizirano vrz osnova na sporedbenite bilansni podatoci, vo 2006 godina, dolgoro~nite pozajmici od stranski banki zabele`aa pad od 1,5%, vo odnos na 2005 godina. No, ovoj „pad“ be`e rezultat na preknii`uvawe vo bilansite na bankite, napraveno po uka`uvaweto na NBRM. Zanimaruvaj}i go izvr{enoto preknii`uvawe, dolgoro~nite pozajmici od stranski banki i ponatamu bi bele`ele trend na zgol emuvawe, i toa od 11,2%, vo odnos na prethodnata godina, koj glavno se dol`i na porastot na dolgoro~nite pozajmici kaj grupite golemi banki i mali banki.

Vo 2006 godina, najgolem del od sekundarnite izvori na sredstva vo visina od 54,6%, i ponatamu, pripa|a`e na grupata golemi banki. Vo odnos na 2005 godina be`e zgolemeno u~estvoto na sekundarnite izvori vo vkupnite izvori na sredstva na grupata sredni banki, nasproti namalenoto u~estvo kaj grupata mali banki. Vakvite dvi`ewa se rezultat glavno na promenata na strukturata na ovie dve grupi banki, kako i na porastot na depozitite od drugi banki vlo`eni vo grupata sredni banki.

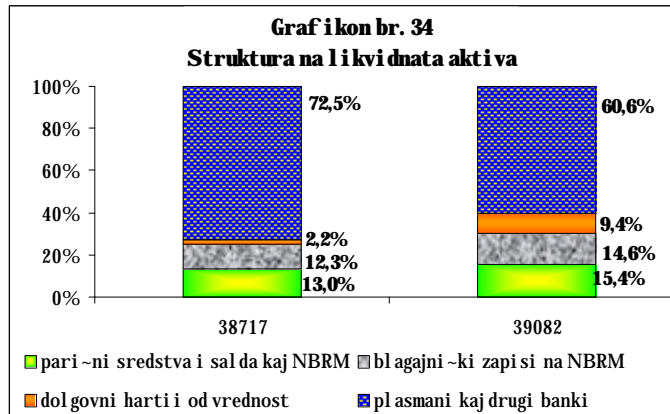
Vo analiziraniot period, grupite golemi, sredni i mali banki so sekundarni izvori na sredstva finansiraa 9,1%, 16,3% i 10,2% od svoite aktivnosti, soodvetno. Za sporedba, vo tekot na 2005, godina ovie soodnosi iznesuvaa 8,3%, 14,8% i 14,0% za grupite golemi, sredni i mali banki, soodvetno. Ovie soodnosi upatuvaa na namaluvawe na zavisnosta na grupata mali banki od sekundarnite izvori na sredstva, za razlika od grupite golemi i sredni banki. Ova se dol`i na visokoto u~estvo na sopstvenite sredstva vo vkupnite izvori na sredstva, kako i na poniskoto u~estvo na primarnite izvori na sredstva vo vkupnite izvori na sredstva kaj grupata mali banki, vo sporedba so grupite golemi i sredni banki.

Vo tekot na 2006 godina, 28,9% od vkupni ot prose~eni znos na sekundarni izvori na sredstva, na ni vo na bankarski ot sistem, pripa|aa na bankite { to se vo dominatna sopstvenost na stranski banki i poteknuvaa od ni vni te mati ~ni banki i od drugi ~lenovi na mati ~nite bankarski grupacii. Istovremeno, 81,7% od vkupni te sekundarni izvori na sredstva na ovie banki poteknuvaa od ni vni te mati ~ni bankarski grupacii. Najgolemo u~estvo vo strukturata na ovie izvori i maa dolgoro~nite krediti i depoziti, so 63,6%.

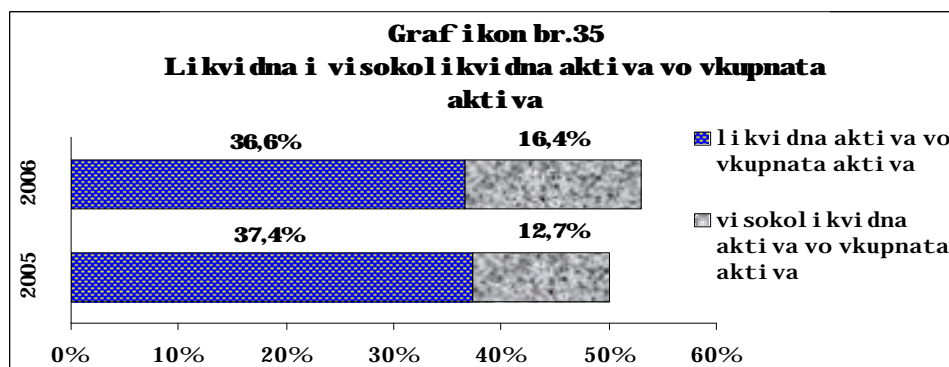
3.4.3. Likvidna aktiva i visokoliki kvidna aktiva

Vo tekot na 2006 godina, prose~niot iznos na likvidnata aktiva na bankite, definirana vo po~iroka smisla na zborot²⁹, iznesuva~e 56.491 milioni denari. Ne~zinoto u~estvo od 36,6% vo vkupnata aktiva na bankite be~e za nezna~itelni 0,8 procentni poeni pomalo, vo odnos na 2005 godi na.

Vo ramkite na likvidnata aktiva, vo analiziraniot period bea zabele~ani izvesni strukturni promeni. Imeno, plasmanite kaj drugi banki imaa dominantna pozicija, so prose~no u~estvo od 60,6% vo vkupnata likvidna aktiva na bankite, {to e zabele~itelno ponisko vo sporedba so u~estvoto od prethodnata godina, koe iznesuva~e 72,5%. Najgolemito del od ovie sredstva, ili 90,7% od niv, bea kratkoro~no oro~eni sredstva kaj stranski banki. Ostatokot od likvidnata aktiva na bankite, vo tekot na 2006 godi na, be~e vo forma na pari~ni sredstva (15,4%), blagajni~ki zapisi na Narodnata banka (14,6%) i dolgovni hartii od vrednost (9,4%).

Vo 2006 godi na, prose~niot iznos na visokoliki kvidna aktiva³⁰ iznesuva~e 25.349 milioni denari, {to pretstavuva 16,4% od vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija. U~estvoto na visokoliki kvidnata aktiva vo vkupnata aktiva se zgolemi za 3,8 procentni poeni, vo odnos na 2005 godi na. Ova ni vo na visokoliki kvidnata aktiva vo vkupnata aktiva obezbeduva prose~en stepen na pokrienost na depozitite po viduvawe od 48,4% i pokrienost na vkupnite obvrski na bankite od 19,5%. Ovie pokazатели uka~uvaat na podobrena likvidnosna sostojba na bankite vo odnos na prethodnata godina, koga prose~niot stepen na pokrienost na depozitite po viduvawe so visokoliki kvidna aktiva iznesuva~e 35,6%, a na vkupnite obvrski 15,3%.

²⁹ Likvidnata aktiva, vo po~iroka smisla, gi opfa~a visokoliki kvidnata aktiva (defini rana vo slednata fusnota), kratkoro~no plasirane sredstva kaj stranski banki i plasmanite vo drugi kratkoro~ni dolgovni hartii od vrednost.

³⁰ Visokoliki kvidnata aktiva gi opfa~a pari~nite sredstva i salda kaj NBRM; hartii te od vrednost so reeskont na NBRM; kratkoro~nite plasmani vo hartii od vrednost izdadeni od dr`avata i korespondentnite smetki kaj stranski banki.

Analizirano po grupi banki, najvisoko u~estvo na visokolikvidnata aktiva vo vkupnata aktiva ima e grupata mali banki, so 24,8% (19,9% za 2005 godi na³¹), po nea slede e grupata sredni banki so 23,3% (22,2% za 2005 godi na), a najniško u~estvo ima e kaj grupata големи banki od 12,6% (8,8% - 2005 godi na). Povi sokite u~estva na visokol ikvidnata aktiva, kako i pogolemata domi nacija na sopstvenite sredstva vo vkupnite izvori na sredstva kaj malite banki, pridonesoa, kaj ovaa grupa banki, da postoji najvisok stepen na pokrienost na depozitite po viduvawe so visokol ikvidna aktiva (94,2%), a potoa sledat grupata sredni banki (86,9%) i grupata големи banki (33,3%).

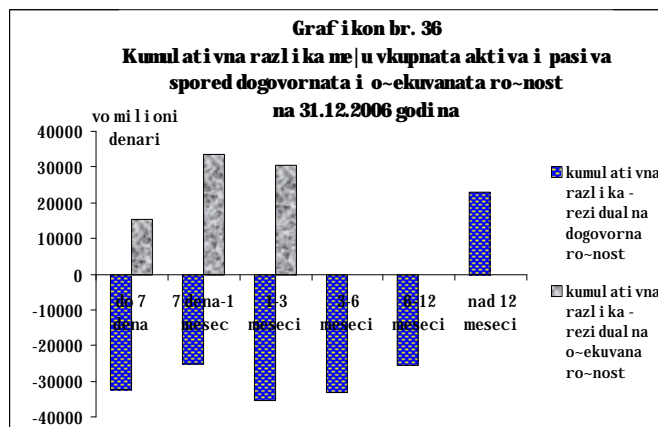
Stres- test analiza za otpornosta na banki te na likvidnosni { okovi - sostojba 31.12.2006 godi na

Bankarskiot sistem na Republika Makedonija mo`e da se oceni kako zna~itelno otporen na likvidnosni ot rizik, { to se potvrduva i so rezultati te od izvr{ enite simulacii na likvidnosni { okovi i posledici te od niv. I meno, pri simulacija na hi poteti ~ko ednokratno povlekuvawe na 20% od vkupnite depoziti na sektorot „naselenie“ od bankarskiot sistem, vkupnata likvidna aktiva na bankarskiot sistem na 31.12.2006 godina bi se namalila za 22,4%, a visokol ikvidnata aktiva za 47,0%. Ova upatuvaa na zaklu~ok deka so postojnoto ni vo na likvidnost, odnosno so postojnata struktura na aktivata, banki te mo`at da izdr`at pozna~aen odliv na depozitnata baza na naselenieto. Pri vakva simulacija, stepenot na pokrienost na vkupnite obvrski so likvidna aktiva bi se namalil od 42,6% na 36,5%.

Banki te, generalno, raspolagaat i so dovolen likvidnosen potencijal za pokrivawe na eventualno povlekuvawe od bankarskiot sistem na depozitite na dvaesette najgol emi deponenti na sekoja oddel na banka. U~estvoto na depozitite na dvaesette najgol emi deponenti, vo depozitnata baza na sekoja banka oddelno, se dvi`i vo interval od 12,8% do 75,7%. Pri simulirawe na ovoj likvidnosni { ok, namaluvaweto na likvidnata aktiva na poedine~ni banki bi se dvi`ela vo interval od 0,1% do 113,5%.

3.4.4 Ro~na struktura na aktivata i pasivata

Na 31.12.2006 godi na, i pokraj visokoto nivo na likvidna aktiva vo vkupnata aktiva, se pak postoe e dogovorna³² rezidualna ro~na neusoglasenost na sredstvata i obvrskite na banki te. Kumulativnata dogovorna rezidualna ro~na neusoglasenost me|u sredstvata i obvrskite se nadmi nuva vo ro~ni ot blok nad dvanaeset meseci .

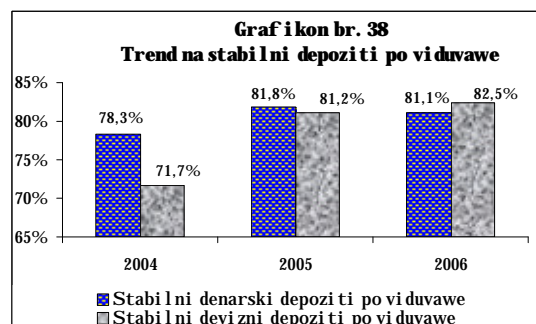
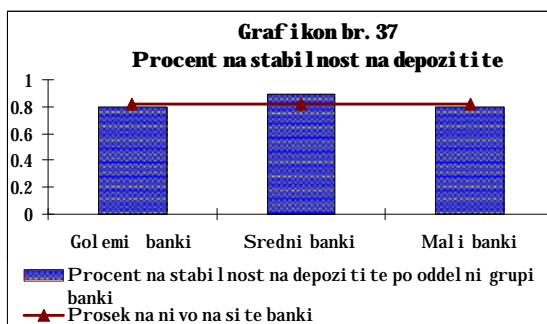

³¹ Likvidnata i visokol ikvidnata aktiva za 2005 godi na e korigirana kako rezultat na primenata na nova metodologija za ni vna presmetka, soglasno so metodologijata za analiza na finansi skata stabilnost.

³² Dogovornata rezidualna ro~nost na oddelnite aktivni i pasivni pozicii pretstavuva preostanati ot period od krajot na izve{ tajni ot period do ni vnata dogovorna ro~nost, odnosno ro~nosta utvrdena soglasno so sklu~eni ot dogovor me|u bankata i nejzini ot komitent.

Analizirano po grupi banki, najgolemo vlijanje vrz dogovornata rezidualna ro~na neusoglasenost, na ni vo na bankarski ot sistem, i ma{ e grupata големи банки, { to e sosema o~ekuvano i maj}i go predvidi dominantnoto u~estvo na ova a grupa банки vo vkupnite depoziti po viduvawe od 73,8%, koi pretstavuvaat najzna~ajna bilansna kategorija koja vlijae vrz dogovornata ro~na neusoglasenost. Kaj grupata mali банки kumulativnata dogovorna rezidualna ro~na neusoglasenost me|u sredstvata i obvrskite se nadmi nuva vo ro~ni ot blok od eden do tri meseci, kaj sredni te банки ovoj period i znesuva { est do dvanaeset meseci, dodeka kaj grupata големи банки e nad dvanaeset meseci.

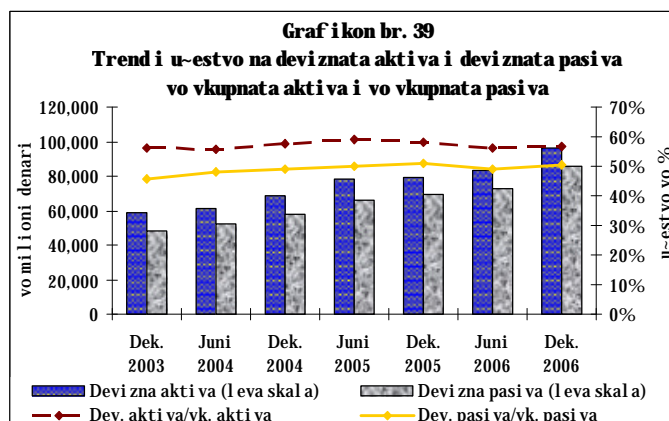
Slikata za likvidnosnata pozicija na bankite e sosema poinakva, dokolku pri analizata se ima predvid rezidualnata ro~na struktura na sredstvata i obvrskite, anticipirana (o~ekuvana³³) od strana na bankite. So sostojba na 31.12.2006 godina, vo site ro~ni blokovi postoe{ e celosna pokri enost na o~ekuvani te odl i vi so o~ekuvani te pril i vi kaj si te grupi банки.

Dosega{ noto i skustvo na bankite poka`uva vi soko ni vo na stabilnost na depozite po viduvawe. Na 31.12.2006 godina, prose~noto ni vo na stabilni depoziti po viduvawe za site банки iznesuva{ e 81,8% (81,5% - 31.12.2005 godina), dodeka, spored o~ekuvaweto na bankite, vo rok od sedum dena mo`e da se odl eat samo 11,6% od vkupnite depoziti. Ni voto na stabilni denarski depoziti po viduvawe ostana nepromeneto vo odnos na 2005 godina (81,8%), a ni voto na devizni te depoziti se zgolemi na 82,5% (81,2% - 31.12.2005 godina).

3.5. Kursen rizik - rizik na devizni ot kurs

Porastot na devizni te krediti i denarski te krediti so devizna klauzula, kako i porastot na devizni te sredstva na stranski lica i denarski te depoziti so devizna klauzula bea glavni ot dvigatel na porastot na deviznata komponenta vo bilansot na bankarski ot sistem. Na 31.12.2006 godina, vkupnata

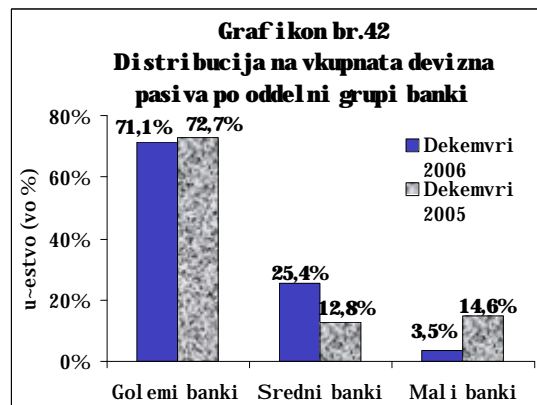
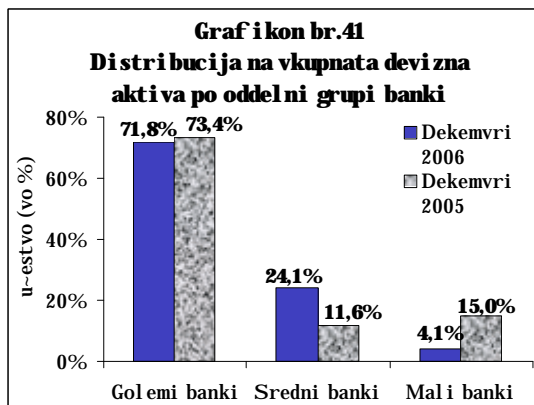
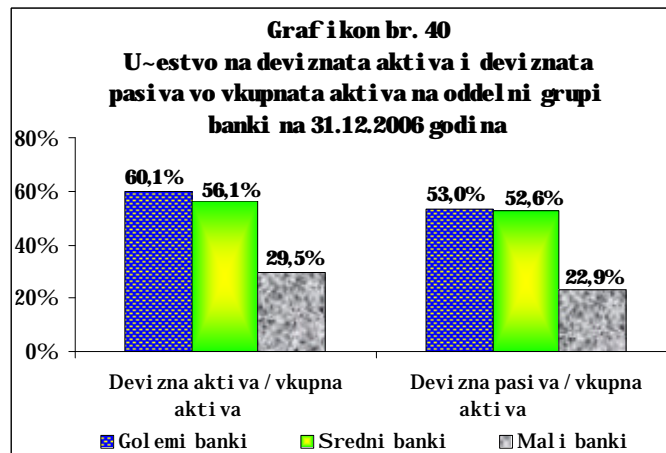

³³ O~ekuvanata rezidualna ro~nost na oddelnite aktivni i pasivni pozicii pretstavuva preostanati ot period od krajot na izve{ tajni ot period do ni vnata o~ekuvana ro~nost, odnosno rok vo koj bankata ocenuva deka }e nastanat pril i vi i odl i vi na pari ~ni sredstva vrz osnova na nejzini te pobaruwawa i obvrski.

devizna aktiva na bankarski sistem iznesuva { e 96.285 milioni denari, dodeka devizna pasiva iznesuva { e 85.885 milioni denari. Vo sporedba so krajot na 2005 godi na, devizna aktiva i devizna pasiva na banki te zabele`aa stapki na porast od 21,3% i 23,6%, soodvetno.

Ovie dvi`ewa determini raat u`estvo na devizna aktiva, odnosno devizna pasiva, vo vkupna aktiva na nivo na bankarski ot sistem, od 56,7%, odnosno 50,6%, soodvetno. Po oddelni grupi banki, najvisoka zastapenost na devizna komponenta vo aktiva i pasiva od 60,1% i 53,0%, soodvetno, ima { e kaj grupata golemi banki. I ako se zabele`a izvesno

namal uvawe, se pak grupata golemi banki go zadr`a najgol emi ot udel od 71,8% vo vkupna devizna aktiva i od 71,1% vo vkupna devizna pasiva na bankarski ot sistem.

Kako i vo izminati te godi ni, taka i vo tekot na 2006 godi na, domi nanten udel vo valutna struktura na sredstvata i obvrskite ima { e evroto. Ova proizleguva od relativno visokiot stepen na valutna supsticija vo makedonskata ekonomija i od strukturata na nadvore { notrgovskata razmena vo koja domini raat zemjite od evro-zonata. Vtora valuta po zastapenost vo raboteweto na makedonski te banki, tradi ci onal no, e ameri kanski ot dolar, ~ie u`estvo vo devizna aktiva i devizna pasiva ostana stabi lno vo izmi nati te nekol ku godi ni. Ostanati te valuti (britanska funta, { vajcarski frank, avstrali ski dolar, danska kruna i tn.), poedi ne~no, i maat margi nal no u`estvo vo devizna aktiva i devizna pasiva na ni vo na bankarski ot si stem.

Tabela br. 21
Valutna struktura na devizna aktiva i devizna pasiva

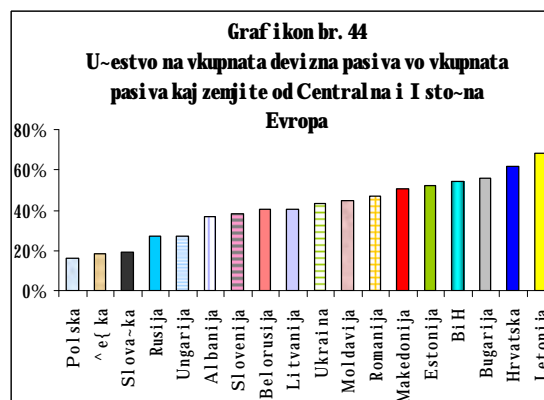
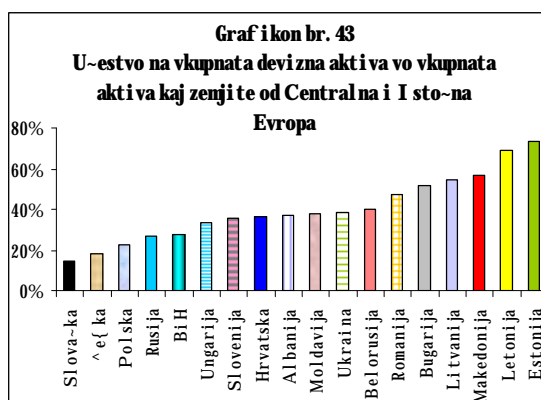
Valuti	Dekemvri 2004		Dekemvri 2005		Dekemvri 2006	
	Devizna aktiva	Devizna pasiva	Devizna aktiva	Devizna pasiva	Devizna aktiva	Devizna pasiva
Evro	84,0%	83,3%	82,9%	82,6%	84,7%	85,0%
Dolar	11,5%	13,3%	12,6%	14,2%	10,3%	11,4%
Drugi	4,5%	3,4%	4,5%	3,2%	5,0%	3,6%
Vkupno	100,0%	100,0%	100,0	100,0%	100,0%	100,0%

Godišni porast na pobaruvavata vo devizi i vo denari so devizna klauzula od 35,8% i 28,8% soodvetno, koj e rezultat na zabrzaniot rast na kreditnata aktivnost vo devizi i vo denari so devizna klauzula, vo tekot na 2006 godina, dovede do odredeni strukturni pomestuvawa vo deviznata aktiva na bankite (Aneks br. 10 - Struktura na deviznata aktiva so sostojba 31.12.2006 godina, na nivo na bankarskiot sistem). Pri toa, sredstvata plasirani kaj stranski banki ja napuštija dominantnata pozicija (45,6% na 31.12.2006 godi na, nasproti 51,6% na 31.12.2005 godi na), za smetka na zgolemuvaweto na u-estvoto na pobaruvavata vrz osnova na devizni krediti i denarski krediti so devizna klauzula. Vo ramki na deviznata komponenta na aktivata, denarskata aktiva so devizna klauzula u-estvuva e so 29,1% (26% vo 2005 godi na), nasproti „i-stata“ devizna aktiva koja u-estvuva e so 70,9% (74% za 2005 godi na).

So sostojba na 31.12.2006 godina, na stranata na deviznata pasiva, ne se zabeleaa poznaajni strukturni pomestuvawa, vo sporedba so 31.12.2005 godi na (Aneks br. 10 - Struktura na deviznata pasiva so sostojba 31.12.2006 godina, na nivo na bankarskiot sistem). I ako vo tekot na 2006 godina be e zabele an poitenzi ven porast na deviznite depoziti na pravni telica (godišna stapka na porast od 31,5%), vo odnos na deviznite depoziti na naselenieto (godišna stapka na porast od 14,2%), sepa deviznite depoziti na naselenieto ostanaa dominantna kategorija (52,3%) vo ramki na deviznata pasiva na bankarskiot sistem.

Obvrski te so devizna klauzula i maat ni sko u-estvo od 6,2%, vo ramki na vkupnata devizna komponenta na pasivata, no osobeno e bitno da se istakne ni vni ot nagoren trend (3,9% so 31.12.2005 godi na).

Relativno visokiot stepen na valutna supsticija vo makedonskata ekonomija se potvrduva i so sporedbenata analiza na u-estvoto na deviznata aktiva i deviznata pasiva vo vkupnata aktiva, odnosno vkupnata pasiva na nivo na bankarskiot sistem na oddelni zemji od Isto-na i Centralna Evropa³⁴. So u-estvo od 56,7% na deviznata aktiva vo vkupnata aktiva na bankarskiot sistem, Republika Makedonija se nao|a vedna po Letonija i Estonija (68,8% i 73,8%, soodvetno). Blisku zad Republika Makedonija se Litvanija (54,4%), Bugarija (51,6%) i Romanija (47,4%).

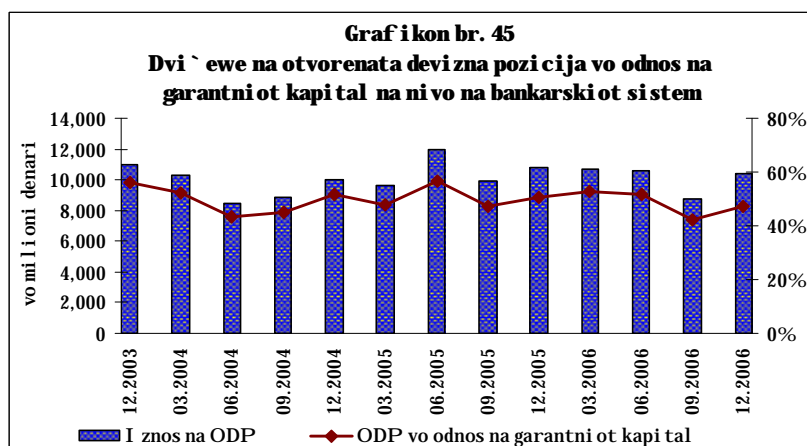
Od aspekt na u-estvoto na vkupnata devizna pasiva vo vkupnata pasiva na nivo na bankarskiot sistem, Republika Makedonija, so pokazatel od 50,6% se nao|a podolu na listata zad Estonija (52,1%), Bosna i Hercegovina (54,2%), Bugarija (56%), Hrvatska (61,9%) i Letonija (68,6%).

³⁴ Izvor: "BSCEE Review 2005".

Na 31.12.2006 godi na, otvorenata devizna pozicija³⁵, agregirana na nivo na bankarski sistem, iznesuwa e 10.400 milioni denari, ili 47,1% vo odnos na garantni ot kapital.

Otvorenata devizna pozicija vo evra generira 82,4% od vkupni ot iznos na otvorena devizna pozicija na nivo na bankarski ot sistem.

Amerikanski ot dolar, i ako e vtora valuta po zastapenost vo raboteweto na bankite, u-estvuva so samo 0,7% vo otvorenata devizna pozicija na nivo na bankarski ot sistem.

So sostojba na 31.12.2006 godi na, samo edna banka ima e pasivna (kratka) otvorena devizna pozicija, dodeka ostanatite banki imaa aktivna (dolga) otvorena devizna pozicija. Bankite upravuvaat so kursni ot rizik vo ramki na prudentnite limiti propi ani od strana na Narodnata banka. Na 31.12.2006 godi na, samo kaj edna banka ima e pre-ekoruvawe na ovie limiti.

3.6. Adekvatnost na kapital ot / Rizik od nesolventnost

3.6.1. Kapital

Na 31.12.2006 godina, kapitalot na bankite vo Republika Makedonija, definiran soglasno so metodologijata na Narodnata banka, iznesuwa e 22.257 milioni denari, vo odnos na krajot na 2005 godina, zabele a porast od 587 milioni denari, odnosno za 2,7%. Ovoj porast be e rezultat na porastot na rezervni ot fond na bankite, kako i na namal uvaweto na iznosot na nezdoeni te rezervi za potencijalni zagubi.

Analizirano po oddelni grupi banki, najgolem pri dones za porastot na kapitalot ima e grupata sredni banki. Sledeji ja dinamikata na porast na nivnite vkupni aktivnosti, kapitalot na ovaa grupa banki zabele a porast od 650 milioni denari, ili za 11%³⁶. Porastot na kapitalot na grupata golemi banki od 234 milioni denari (2,5%), be e dovolen za da se neutralizira negativi ot efekt od namal uvaweto na kapitalot na grupata mali banki od 296 milioni denari (4,7%), to be e posledica na iska anata zaguba od strana na

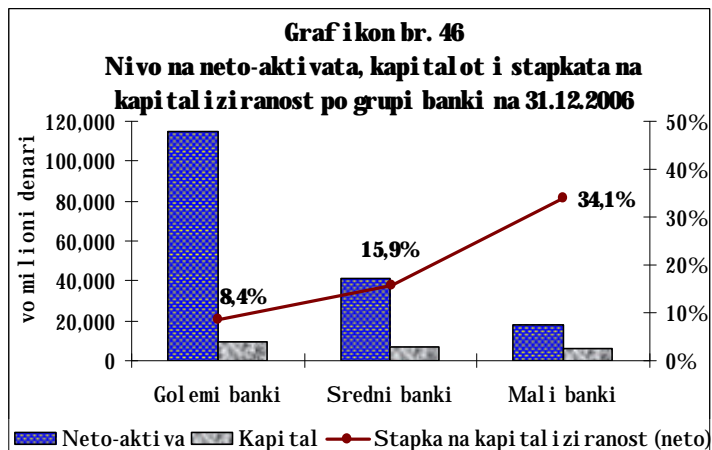
³⁵ Pri analizata na kursni ot rizik, po-nuvaji od dekmври 2005 godi na, od bankarski ot sistem se iskluuvaat dve banki. Soglasno so Zakonot za i menuvawe i dopolnuvawe na zakonot za osnovawe na Makedonska banka za poddrka na razvojt („Sl. vesnik na Republika Makedonija“ br. 109/05), za MBPR AD Skopje ne se pri menuvaat propisite so koi se ureduva otvorenata devizna pozicija. Isto taka, edna banka nema obvraska za izvestuvawe za otvorenata devizna pozicija, bideji nejzinata devizna aktiva, odnosno devizna pasiva e pomala od 20% od garantni ot kapital na bankata.

³⁶ Pri presmetkata na stapkata na porast na kapitalot, eliminiran e efektot od promenata na strukturata na grupata sredni banki.

dve banki vo ramki na podgotvitelne aktivnosti za nivno spojuvawe. Vakvite dve banka na nivoto na kapitalot, kako i strukturnite pomestuvawa kaj grupite banki predizvika pomestuvawa i vo distribucijata na kapitalnata baza po oddelni grupi banki. Na 31.12.2006 godina, grupata mali banki ima e najmal o u-estvo od 27%, za razlika od krajot na 2005 godina, koga ova grupa banki ima e najgolemo u-estvo vo vkupni ot kapital na bankite od 44,1%. Nasproti toa, grupata sredni banki, koja ima e najmal o u-estvo na krajot na 2005 godina, go zgolemi svoeto u-estvo na 29,5%. Grupata gol emi banki ima najgolemo u-estvo od 43,5% vo vkupni ot kapital na bankite i toa e, re-isi, na i denti -no ni vo so u-estvoto na 31.12.2005 godina.

Na 31.12.2006 godina, kapitalot po oddelni banki se dvi `e e vo interval od 231 milion denari do 3.729 milioni denari. Analizata na distribucijata na kapitalot po oddelni banki upatuvaa na natamo{ no zgolemuvawe na razlikata pome|u bankata so najvisok iznos na kapital i bankata so najnizok iznos na kapital. Prodlabo-uvaweto na razlikata e rezultat, od edna strana, na neprof itabilnoto rabotewe i namal uvaweto na kapitalot na bankata so najmal kapital, a od druga strana, na prof itabilnoto rabotewe i reinvestiraweto na del od dobi vkata kaj bankata so najgol em kapital.

Trendot na namal uvawe na stapkata na kapitaliziranost na bankarski ot sistem, presmetana kako soodnos na kapitalot i neto-aktivata, prodol `i i vo tekot na 2006 godina. Na krajot na 2006 godina, stapkata na kapitaliziranost iznesuva{ e 12,8%, { to e namal uvawe za 2,6 procentni poeni, vo odnos na krajot na 2005 godina, { to proizleguva od pogolemi ot relativen porast na aktivata, vo sporedba so relativni ot porast na kapitalot vo tekot na i zmi natata godina.

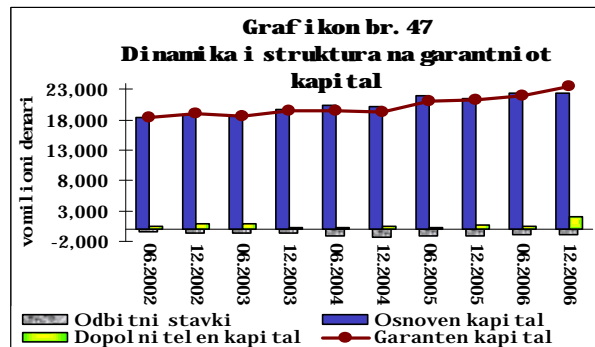

Na nivo na oddelnite grupi banki, namal uvawe na stapkata na kapitaliziranost be{ e zabele` ana edinstveno kaj grupata големи banki (od 10,2%, na 31.12.2005 godina, na 8,4%, na 31.12.2006 godina). Kaj grupata sredni banki, nivoto na kapitaliziranost be{ e re-isi nepromeneto vo odnos na prethodnata godina, { to se dol `i na usoglasenata dinamika na porast na kapitalot i aktivata na ova grupa banki. Strukturnata promena, odnosno premi not na ~etiri banki so poizrazena intermedijaci ska funkcija od grupata mali vo grupata sredni banki, pri donese za natamo{ no zgolemuvawe na stapkata na kapitaliziranost na grupata mali banki i za nejzino natamo{ no oddal e-uvawe od prosekot za cel i ot bankarski ot sistem, { to voedno e i pokazatel za namal enata ul oga na grupata mali banki vo f i nansi skata i ntermedijaci ja.

3.6.2. Koef i cient na adekvatnost na kapitalot na bankite

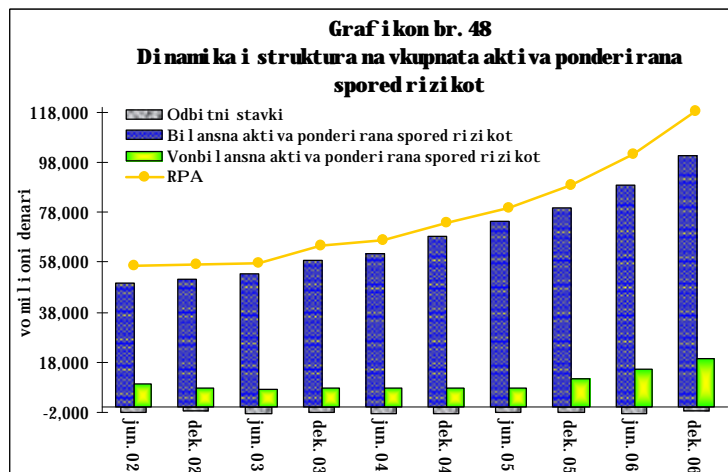
Na 31.12.2006 godina, garantni ot kapital na nivo na bankarski ot sistem iznesuva{ e 23.604 milioni denari i zabele` a godi { na stapka na rast od 10,9%.

Kako i vo prethodnite periodi, najgolemo u-estvo vo formiraweto na garantni ot kapital ima{e osnovni ot kapital³⁷. Na krajot na 2006 godina, i pokraj s{u} te niskoto u-estvo vo formiraweto na garantni ot kapital, be{e zabele`ano zgolemuwaweto na vlijani eto na dopolnitelni ot kapital³⁸, koj na godi {na osnova zabele`a porast od 210,6%. Vakvi ot porast, re-i si vo cel ost, be{e rezul tat na pojavata na subordinirani te obvrski vo strukturata na izvori te na sredstva na banki te, vo tekot na 2006 godina. Na 31.12.2006 godina, ovoj tip na izvori na sredstva be{e prisuten vo tri banki. Pri toa, dominantno u-estvo od 91% vo vkupni te subordinirani obvrski i ma{e grupata golemi banki.

Od aspekt na oddelni te grupi banki, i ponatamu najgolemo u-estvo, od 47,0% vo formiraweto na garantni ot kapital na nivo na bankarski ot sistem, i ma{e grupata golemi banki, po koja sledea grupata sredni banki so 28,4% i grupata mali banki so 24,6%.

Na krajot na 2006 godina, aktivata ponderirana spored rizi kot (RPA) i znesuva{e 118.479 milioni denari i zabele`a godi {en porast od 33,1%. Ovoj porast be{e rezul tat na kontinuirani ot trend na porast na vkupni te aktivnosti na banki te, kako i na promenata vo strukturata na vkupni te aktivnosti, a soglasno

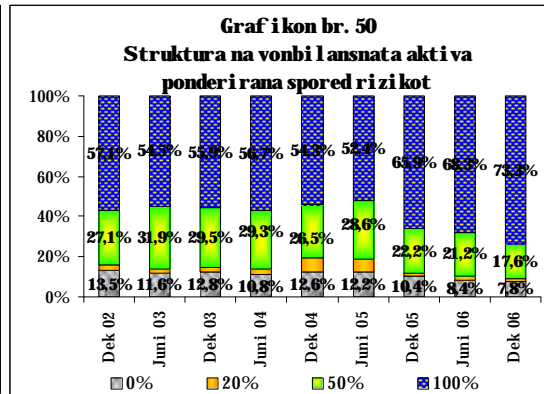
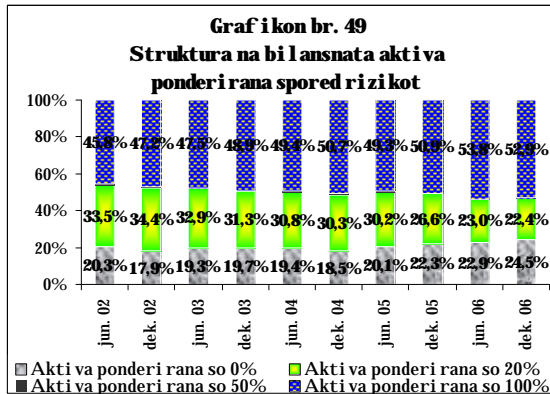

so toa i vo strukturata na aktivata ponderirana spored rizi kot. Promenata e vo pravec na intenzivirawe na kreditnata aktivnost na banki te (aktivnost so ponder od 100%, pri presmetkata na bilansnata aktiva ponderirana spored rizi kot) i vo pravec na porast na vonbilansni te aktivnosti na banki te, za smetka na namalenoto u-estvo na smetki te kaj drugi banki (stavka so ponder od 20%, pri presmetkata na bilansnata aktiva ponderirana spored rizi kot). Vo

³⁷ Osnovni ot kapital, soglasno so Odlukata na Narodnata banka za metodologijata za utvrduwawe na garantni ot kapital, e formiran od sledni te komponenti: knjigovodstvenata vrednost na izdadeni te obi`ni i prioritetni akcii (so iskluk na kumulativni te prioritetni akcii), rezervi te na bankata, zadr`anata neraspredelena dobi vka koja ne e optovarena so obvrski ili zagubi i e potvrdena od organot na upravuwawe, tekovnata dobi vka di skontirana za 50% i seto toa namal eno za i znosot na nepokri enata zaguba od prethodni te godi ni, i znosot na tekovnata zaguba i gudvil ot.

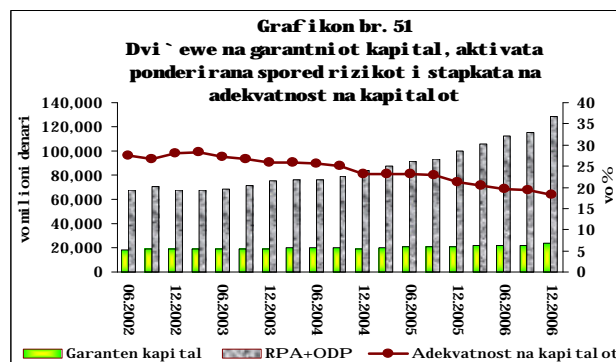
³⁸ Dopolnitelni ot kapital, soglasno so Odlukata na Narodnata banka za metodologijata za utvrduwawe na garantni ot kapital, go so`inuvaat sledni te komponenti: knjigovodstvenata vrednost na izdadeni te kumulativni prioritetni akcii, revalorizaci oni te rezervi, hibridni te kapitalni instrumenti i subordinirani te obvrski. Vo ramki te na dopolnitelni ot kapital, na 31.12.2005 godina, banki te nemea hibridni kapitalni instrumenti i subordinirani oblici na kapital.

ramki na vonbilansnata aktiva ponderirana spored rizikot, zabele`ano e zgolemuvawe na u`estvoto na stavkite so ponder 100%, kako rezultat na intenzi vi raweto na aktivnosta na izdavawe kreditni karti ~ki od strana na banki te, osobeno vo tekot na 2006 godi na. Dominantna stavka vo formi raweto na vkupnata aktiva ponderirana spored rizikot, i pokraj porastot na vonbilansnate aktivnosti na banki te, s`u` te e bilansnata aktiva ponderirana spored rizikot, so u`estvo od 85%.

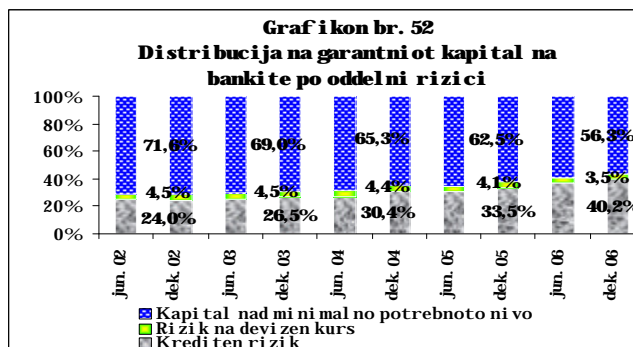

Na 31.12.2006 godi na, agregatnata otvorena devizna pozicija iznesuva`e 10.452 milioni denari i, na godi` na osnova, zabele`a namaluvawe za 3,2%.

Na 31.12.2006 godi na, kako posledica na dvi`eweto na garantni ot kapital, na aktivata ponderirana spored rizikot i na agregatnata otvorena devizna pozicija, koeficientot na adekvatnost na kapitalot na nivo na bankarskiot sistem iznesuva`e 18,3%, { to pretstavuva namaluvawe od 3 procentni poeni, vo sporedba so 31.12.2005 godi na. Po oddelni grupi banki, koeficientot na adekvatnost na kapitalot se dvi`i od 12,4% kaj grupata gol emi banki, 23,8% kaj grupata sredni banki, do 49,8% kaj grupata mali banki. Pritoa, zgolemuvawe na stapkata na adekvatnost na kapitalot e zabele`ano edinstveno kaj grupata mali banki, kako rezultat na prethodno navedenata strukturalna promena na grupite banki i na natamo` noto namaluvawe na ulogata na grupata mali banki vo vr`eweto na f i nansi skata i ntermedijacija.

Vo izminatite nekolku godini e prisuten trend na zgolemuvawe na delot od garantni ot kapital potreben za pokrivawe na kreditni ot rizik, za smetka na namaluvawe na delot od garantni ot kapital nad minimalno potrebnoto nivo od 8% vo odnos na aktivata ponderirana spored rizikot. Vakovata tendencija e logi`na posl edica na intenzi vi ranata kreditna aktivnost na banki te, odnosno

na podobrenata struktura na aktivata od aspekt na izvr{ uvaweto na f i nansi skata i intermedijacija, vo tekot na isti ot peri od.

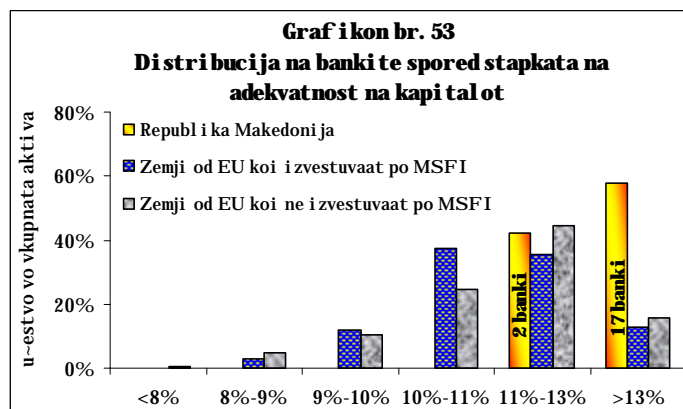
Stres-test analiza za stabilnosta na bankarski ot sistemna hipoteti~ki { okovi

Relativno visokata stapka na adekvatnost na kapitalot na bankarski ot sistem ovozmo`eva negova pogolema stabilnost, { to se potvrduva i so izvr{ enite stres-test analizi za osetlivosta na bankarski ot sistem na razli~ni hipoteti~ki { okovi. Pri toa, vo izminati ot peri od se zabele`eva trend na kontinuirano podobruvawe na rezultati te od stres-test analizite, vo pogled na zgolemuvawe na otpornosta na bankite na razli~nite hipoteti~ki { okovi.

Rezultati te od stres-test analizite, na krajot na 2006 godina, upatuvaat na zaklu~ok za zadovolitelna otpornost na bankite na izoliran { ok, na stranata na kreditni ot rizik. Taka, pretpostavkata za zgolemuvawe na kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategorii te na rizik „V“, „G“ i „D“ za 10%, 30% ili 50%, bi predizvikalo namaluvawe na koeficientot na adekvatnost na kapitalot na nivo na bankarski ot sistem, od po~etni te 18,3%, na 17,7%, 16,6% i 15,4%, soodvetno.

Bankarski ot sistem na Republika Makedonija mo`e da se oceni kako relativno stabilen i od aspekt na kombinacija na dva ili pove}e razli~ni hipoteti~ki { okovi. Pri kombinacija na { ok na stranata na kreditni ot rizik (zgolemuvawe na kreditnata izlo`enost vo kategorii te na rizik „V“, „G“ i „D“ za 30%) i kamaten { ok (porast na doma{ nite kamatni stapki za 5 procentni poeni), koeficientot na adekvatnost na kapitalot bi iznesoval 16,3%, odnosno bi se namalil za 2 procentni poena. Kombinacijata na { ok na stranata na kreditni ot rizik (zgolemuvawe na kreditnata izlo`enost vo kategorii te na rizik „V“, „G“ i „D“ za 50%) i devizni ot rizik (deprecijacija na denarot vo odnos na evroto i ameri kanski ot dolar za 20%) bi dovela do pad na koeficientot na adekvatnost na kapitalot na bankarski ot sistem na 16,6%, odnosno za 1,7 procentni poeni. Efektot koj e rezultat na kombinacija na krediten i devizen { ok e popovolen, vo sporedba so efektot od izoliran krediten { ok, kako rezultat na aktivnata otvorena devizna pozicija na bankite. Pri najekstremnoto scenario so kombinacija na site hipoteti~ki { okovi (zgolemuvawe na kreditnata izlo`enost vo kategorii te na rizik „V“, „G“ i „D“ za 50%, porast na doma{ nite kamatni stapki za 5 procentni poeni i deprecijacija na denarot vo odnos na evroto i ameri kanski ot dolar za 20%), koeficientot na adekvatnost na kapitalot na bankarski ot sistem bi iznesoval 16,3%.

Zaklu~no so 31.12.2006 godina, ni tu edna banka nema {e koeficient na adekvatnost na kapitalot pod zakonski propi {ani ot minimum od 8%. I pokraj trendot na kontinuirano namaluvawe na stapkata na adekvatnost na kapitalot na bankarski ot sistem vo Republika Makedonija i nejzito pribli`uvawe

konni voto pri sutno vo zemjite~lenki na EU, taa e s{u{ te nad prose~noto ni vo na adekvatnost na kapitalot na bankite vo EU. I meno, na 31.12.2005 godina, vo zemjite~lenki na EU, koji izvestuvaat po Me|unarodnite standardi za f i nansi sko izvestuvawe (MSFI), prose~noto ni vo na adekvatnost na kapitalot e 11,6%, a vo onie koji ne izvestuvaat po ovie standardi e 12,6%. I sto taka, distri bucijata na koeficientot na adekvatnost na kapitalot po poedine~ni banki ne soodvetstvuva so sostojbi te i trendovi te vo EU. Na 31.12.2005 godina,

koeficient na adekvatnost na kapitalot nad 13%³⁹ imaat samo 12,6% od site banki vo zemjite-~lenki na EU koi izvestuvaat po MSFI, odnosno 15,7% od bankite od zemjite-~lenki na EU koi ne izvestuvaat po MSFI. Nasproti toa, najgolem del od bankite vo Republika Makedonija (17 banki), koi imaat u~estvo od 57,9% vo vkupnata aktiva na bankarskiot sistem, imaat koeficient na adekvatnost na kapitalot nad 13%. Stapkite na adekvatnost na kapitalot na bankarskite sistemi na oddelnite zemjite-~lenki na EU se dvi`at vo intervalot od 9,8% do 20,5% i se podni voto vo Republika Makedonija.

Permanentniot trend na namaluvawe na stapkata na adekvatnost na kapitalot na bankite vo Republika Makedonija i nejzino postepeno pribli`uvawe do nivoto na bankarskiot sistem na EU e direktna posledica na zajaknuvaweto na ulogata na bankite kako finansiski intermedijatori, vo izminatite nekolku godini. I pokraj pozitivnata ocenka za vakviot trend, treba da se naglasi deka toj zadol`itelno treba da bide prosleden so zajaknuvawe na sistemite na upravuvawe so rizicite i korporativnoto upravuvawe vo bankite.

3.7. Profitabilnost

Povolno makroekonomsko okru`uvawe, prosledeno so kontinuirani ot porast na obemot na bankarskite aktivnosti i so namaluvaweto na vkupniot profil na rizicnost na bankite, ovozmo`i da prodol`i trendot na podobruvawe na efikasnosta i profitabilnosta na bankite vo Republika Makedonija, vo tekot na 2006 godina. Taka, na 31.12.2006 godina, bankite prika`aa dobivka od svoeto rabotewe vo iznos od 2.800 milioni denari, { to pretstavuva porast od 76,0% vo sporedba so krajot na 2005 godina. Pri toa, zaguba prika`aa samo dve banki, ~ie vkupno pazarno u~estvo (u~estvo vo vkupnata aktiva na nivo na bankarskiot sistem) iznesuva { e 1,4%, na krajot na 2006 godina.

Vo 2006 godina, site grupi banki ostvarija dobivka od svoeto rabotewe. Pri toa, agregiraniot finansiski rezultat na nivo na bankarskiot sistem, ostanuva, vo najgolem del, determiniran performansite na grupata golemi banki, kaj koja se koncentrirani 66,1% od vkupniot finansiski potencijal na bankarskiot sistem i koja generira 68,1% od vkupnata dobivka na nivo na bankarskiot sistem.

I dni te perspektivi na bankite, vo pogled na nivnata profitabilnost, se glavno determinirani od uspe{nosta vo realociraweto na nisko kamatonosnite likvidni sredstva na bankite vo visokokamatonosna aktiva. Zgol emuvaweto na konkurencijata vo bankarstvoto mo`e da rezultira so pojava na novi bankarski produkti i uslugi, { to mo`e da pretstavuva dopolnitelen izvor za zgol emuvawe na profitabilnosta na bankite.

3.7.1. Struktura na bilansot na uspeh

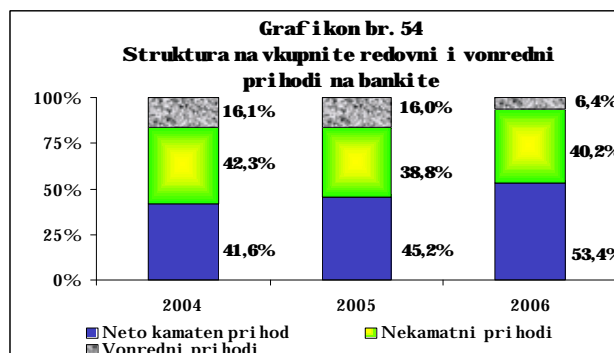
Strukturnata analiza na agregiraniot bilans na uspeh za 2006 godina, na nivo na bankarskiot sistem (Aneks br. 2 - Bilans na uspeh), ja potvrduva konstatacijata za podobruvawe na profitabilnosta na bankite vo Republika Makedonija.

³⁹ I zvor na podatoci: I zve{taj za stabilnosta na bankarskiot sektor na EU (ECB), noemvri 2006 godina.

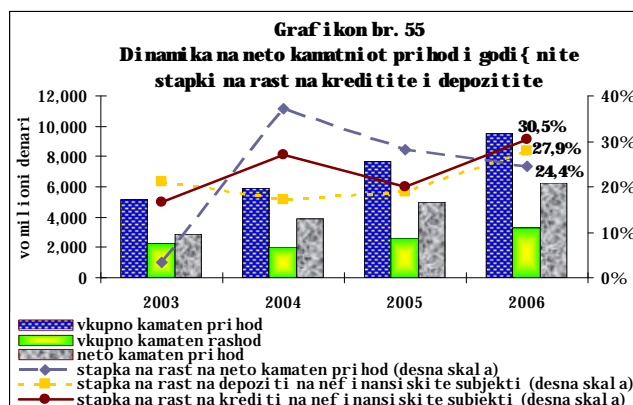
Tabela br. 22
Restruktuiran bilans na uspeh na bankite

Pozicija	Iznos u milionu denari			Strukturalno u-estvo u ukupni te prihodi			Godi{ na promena (vo %)	
	2006	2005	2004	2006	2005	2004	2006/2005	2005/2004
Kamatni prihod	9,553	7,670	5,920	87.3%	82.2%	75.0%	24.6%	29.6%
Kamatni rashod	-3,311	-2,653	-2,004	30.3%	28.4%	25.4%	24.8%	32.4%
Neto kamatni prihod	6,242	5,017	3,916	57.1%	53.8%	49.6%	24.4%	28.1%
Prihodi od provizija	3,444	3,047	2,627	31.5%	32.7%	33.3%	13.0%	16.0%
Ostanati neto finansijski prihodi	744	679	652	6.8%	7.3%	8.3%	9.6%	4.1%
Prihodi po drugi osnovi	509	584	696	4.7%	6.3%	8.8%	-12.8%	-16.1%
Nekamatni prihodi	4,697	4,310	3,975	42.9%	46.2%	50.4%	9.0%	8.4%
Vkupni redovni prihodi (1+2)	10,939	9,327	7,891	100.0%	100.0%	100.0%	17.3%	18.2%
Rashodi za provizija	-470	-422	-359	4.3%	4.5%	4.5%	11.4%	17.5%
Tro{oci za plati	-2,861	-2,675	-2,487	26.2%	28.7%	31.5%	7.0%	7.6%
Drugi tro{oci	-3,626	-3,251	-3,120	33.1%	34.9%	39.5%	11.5%	4.2%
Nekamatni rashodi	-6,957	-6,348	-5,966	63.6%	68.1%	75.6%	9.6%	6.4%
Neto-rezervacija (uklu-uvaj}i i neizdvoeni rezervacija)	-1,623	-2,548	-2,613	14.8%	27.3%	33.1%	-36.3%	-2.5%
Bruto-dobitka pred vonredni stavki i odano-uvawe (3+4+5)	2,359	431	-688	21.6%	4.6%	8.7%	447.3%	-162.6%
Vonredni prihodi	747	1,771	1,513	6.8%	19.0%	19.2%	-57.8%	17.1%
Vonredni rashodi	-14	-363	-25	0.1%	3.9%	0.3%	-96.1%	1352.0%
Danak na dobitka	-292	-248	-186	2.7%	2.7%	2.4%	17.7%	33.3%
Neto-dobitka po odano-uvawe	2,800	1,591	614	25.6%	17.1%	7.8%	76.0%	159.1%

Prikanata dobitka u 2006 godinu, u najve}em delu, se zasnova{e na prihodima od redovnog rada. I meo, na kraju na 2006 godinu, vonredni prihodi generiraa 6,4% od ukupnog ostvarenog prihoda, {to e za 9,6 procentni poeni pomalku u sporedbu 2005 godinu. Od druge strane, neto kamatni prihodi u-estvu{e u 53,4% u ukupnom ostvarenom prihodu na bankite u 2006 godinu, so {to predstavuva{e klunna komponenta u formi rawetog profita na bankite.

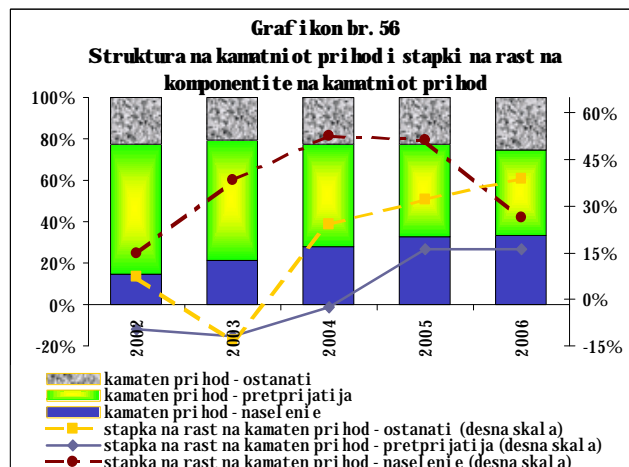
Glavni dvigatel na pozitivne dve{ewa povrzani su profiabilnost na bankite, isto kako i u izminatite nekoliko godini, be{e **kamatni prihodi**, koj na godi{na osnovu (31.12.2005-31.12.2006 godinu) zabele{a porast od 24,6%. U sporedbu u kraju na 2005 godinu, kamatni rashodi zabele{a re~isidenten porast od 24,8%. Ovie dve{ewa na komponentite, koi go so-inuvaat neto kamatni prihodi, se u direktna korelacija u zgo emuvawetu na obemu na kreditnata aktivnost na bankite, no i u rastu na depozitnata baza i na portfolioto na dr`avni hartii od vrednost, u izminatite nekoliko godini.

Na krajot na 2006 godina, dominantna pozicija vo strukturata na kamatni ot prihod ima prihodi te vrz osnova na kamati od pretprijatijata, koi apsorbiraa 41,2% od vkupni ot kamaten prihod na bankite, a po niv sledea prihodi te vrz osnova na kamati od naseleni eto, so u-estvo od 33,2%. Pri toa,

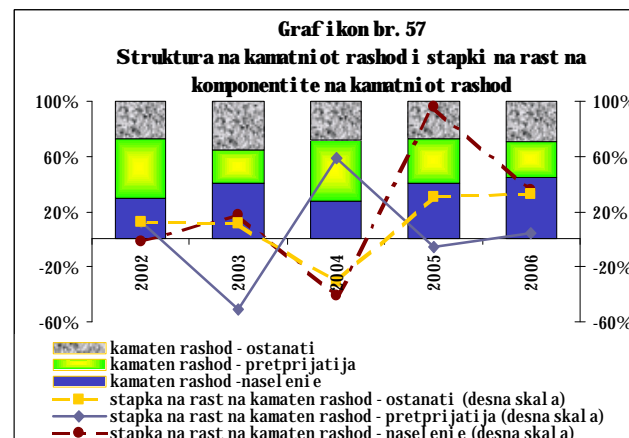
evidenten be{e trendot na namaluvawe na strukturnoto u-estvo na kamatni ot prihod ostvaren od pretprijatijata, nasproti zgolemuwaweto na u-estvoto na kamatni ot prihod ostvaren od naseleni eto. Od druga strana, vo 2006 godi na, najvisoka godi{ na stapka na rast zabele`a kamatni ot prihod ostvaren od ostanatite sektori (banki i finansiski i nstucii, javen sektor), { to e rezultat na visoki ot porast na dr`avni te zapisi vo

sopstvenost na bankite vo 2006 godina. Kamatni ot prihod ostvaren od naseleni eto, vo 2006 godina, bele`i rast od 26,1%, { to e zna`itel no pove}e od rastot na kamatni ot prihod ostvaren od pretprijatijata koj vo isti ot period i znesuva{ e 16,1%. No, vo sporedba so stapki te na rast ostvareni vo 2005 godi na, kamatni ot prihod od pretprijatijata vo 2006 godi na ostvari i denti~na stapka na rast, dodeka stapkata na porast na kamatni ot prihod od naseleni eto e za 25 procentni poeni pomala od stapkata na rast za 2005 godina. Vo uslovi na godi{ en porast od 42,9% na krediti te na naseleni eto, vo 2006 godi na, vaktoto dvi`ewe na stapkata na rast na kamatni te prihodi od naseleni eto se dol`i najmnogu na namaluvaweto na kamatni te stapki na kreditni te produkti na banki te nameneti za naseleni eto.

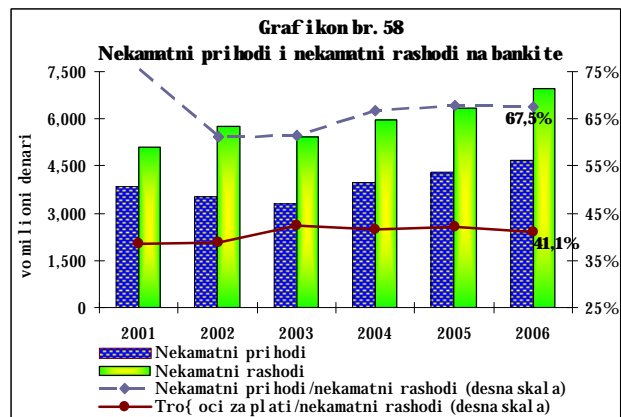

Vo strukturata na **kamatni ot rashod**, na krajot na 2006 godi na, dominantnata pozicija ja zadr`aa rashodi te vrz osnova na kamati na naseleni eto, so u-estvo od 44,3%, { to pretstavuva zgolemuwawe za 3,6 procentni poeni vo sporedba so krajot na 2005 godina. Od druga strana, prodol`i trendot na namaluvawe na u-estvoto na rashodi te vrz osnova na kamati za pretprijatijata koi, na

krajot na 2006 godi na, u-estvuva so 26,4% vo vkupni ot kamaten rashod (31,6%, na krajot na 2005 godi na). Pri toa, analizi rano po oddelni sektori, kaj poodelni te komponenti na kamatni ot rashod se zabele`uva zna`itel no pogolema fluktuacija na godi{ ni te stapki na rast, vo sporedba so i stovetni te stapki kaj kamatni ot prihod. Vo analizirani ot period (2002-2006 godina), najvisoki godi{ ni stapki na rast na rashodi te vrz osnova na kamata na naseleni eto i vrz osnova na kamata od pretprijatijata, od 96,2%, odnosno 59,1%, bea postignati vo 2004, odnosno vo 2005 godi na, soodvetno.

Vtorigi značajni izvor prihoda za banke, u 2006. godini, ostao je **prihod od provizija i nadomestaka** za izvršene bankarske usluge, koji generira 31,5% od ukupnih redovnih prihoda. Uopće, prihodi od provizija i nadomestaka predstavljaju 73,3% od nekamatnih prihoda koji generiraju bankama u toku 2006. godine. S druge strane, **nekamatni rashodi** na bankama predstavljaju najznačajniju troškovnu komponentu u bilanci uspjeha banaka, u 2006. godini, zabeleženom stopom rasta od 9,6%. Troškovi za zaposlene (plate i doprinosi) i ponatamo predstavljaju najznačajniju pojedinačnu troškovnu stavku od nekamatnih rashoda, s udjelom od 41,1%. Pri tome, udjel tih troškova u ukupnim nekamatnim rashodima, u izmjenjivim godinama, se karakterizira stabilno dvostruko. Na kraju 2006. godine, nekamatni prihodi na bankama pokrivaju 67,5% od nekamatnih rashoda, što je revidirano na kraju 2005. godine.

Ekspanzija na kreditno portfolio, prosluđena so postojanoto namaluvawe na negovata prosežna rizičnost, dovede do namaluvawe **na neto rezervacije za potencijalne gube** na godišnjoj osnovi za 36,3%. So toa, u toku 2006. godine, bankama ostvariya prihodi, generirani od kreditnog portfolija, u dovoljenom obimu za celosno pokrivanje na kamatni rashodi i na rezervacije za potencijalne gube. I meno, stepenot na pokrivenost na rezervacije za potencijalne gube so ostvareniot neto kamaten prihodi, dostignu ni u od rešisi 3,8 pati (u 2005. godini iznesuwa 2 pati).

3.7.2. Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnost na bankama

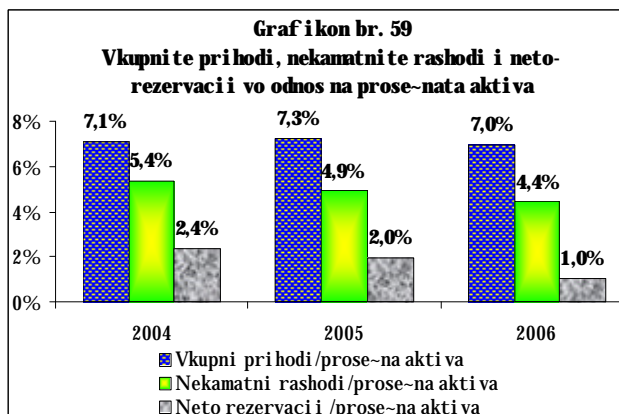
Pozitivni trendovi na osnovni prihodi i troškovni kategoriji od agregiraniot bilans na uspeh na bankarskiot sistem na Republika Makedonija, usloviya značajtelno poboljšuvawe na performansi na bankama u 2006. godini, u sporedba so krajot na 2005. godina. I meno, site pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnost na bankama beleat nagoren trend, u sporedba so 2005. godina.

Tabela br. 23

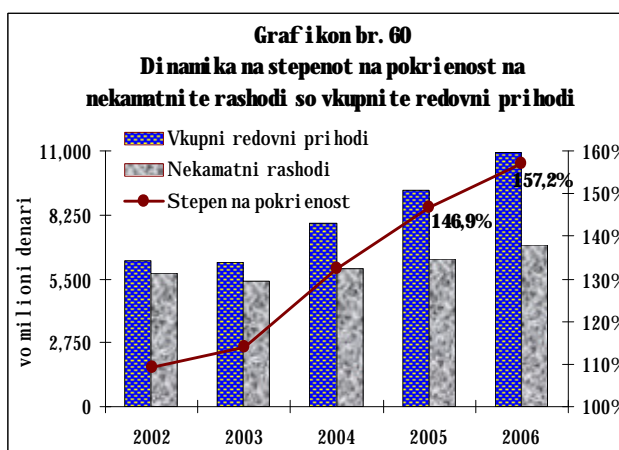
Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnost na bankama

Pokazatel	2004	2005	2006
Stapka na povrat na prosežna aktiva (ROAA)	0,6%	1,2%	1,8%
Stapka na povrat na prosežni sopstveni sredstva (ROAE)	3,1%	7,5%	12,3%
Nekamatni rashodi / ukupni redovni prihodi (Cost to income ratio)	75,6%	68,1%	63,6%
Troškovi za plate / ukupni redovni prihodi	31,5%	28,7%	26,2%
Rezervacije za potencijalne gube / neto kamaten prihodi	66,7%	50,8%	26,0%
Neto kamaten prihodi / prosežna aktiva	3,5%	3,9%	4,0%
Neto kamaten prihodi / ukupni redovni prihodi	49,6%	53,8%	57,1%
Neto kamaten prihodi / nekamatni rashodi	65,6%	79,0%	89,7%
Finansijski rezultat / ukupni redovni prihodi	7,8%	17,1%	25,6%
Broj na vraboteni	4.635	4.633	5.010
Aktiva po vraboten (u milioni denari)	25,46	30,31	34,75
Finansijski rezultat po vraboten (u milioni denari)	0,13	0,34	0,56

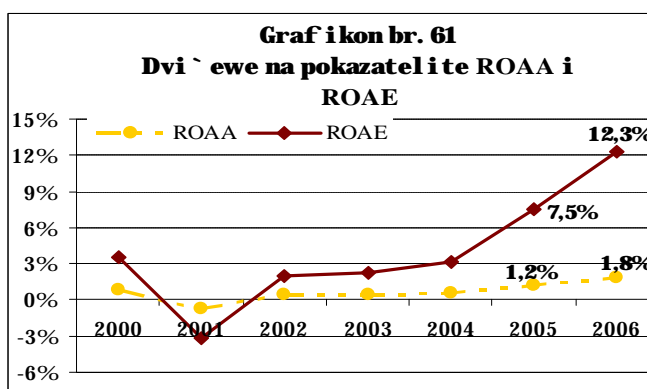
Vo tekot na 2006 godina, prodol`i trendot na zголемување na tro`o-nata efikasnost na bankite vo Republika Makedonija. I meno, nekamatnite rashodi i neto rezervacii te na bankite, kako osnovni komponenti na tro`o-nata struktura na bankite, bele`at namaluvawe vo tekot na izminatite tri godini, nasproti porastot na vkupnite aktivnosti na bankite. Ovie dvi`ewa dovedoa do podobruvawe na pokazatelite preku koi se meri tro`o-nata efikasnost.

Vo tekot na 2006 godina pozitivnite dvi`ewa i na prihodnata strana od bilansot na uspeh predizvika zголемување na stepenot na pokrienos na nekamatnite rashodi na bankite so vkupnite prihodi od redovno rabotewe. Taka, na krajot na 2006 godina, stepenot na pokrienos na nekamatnite rashodi so vkupnite redovni prihodi iznesuva`e 157,2% i vo sporedba so krajot na 2005 godina, toj e pogolem za 10,3 procentni poeni. Voedno, ova e najvisoko nivo, vo izminatite nekolku godini, `to e samo u`te edna potvrda za podobruvaweto na operativnata efikasnost na bankite vo Republika Makedonija.

Vo 2006 godina, prodol`i nagorni trend vo dvi`eweto na stapkata na povrat na prose-nata aktiva (ROAA) i stapkata na povrat na prose-nite sopstveni sredstva (ROAE) na nivo na bankarskiot sistem. Na 31.12.2006 godina, tie iznesuvaa 1,8% i 12,3%, soodvetno. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, ovie pokazateli bele`at zголемување za 0,6 i 4,8 procentni poeni, soodvetno.

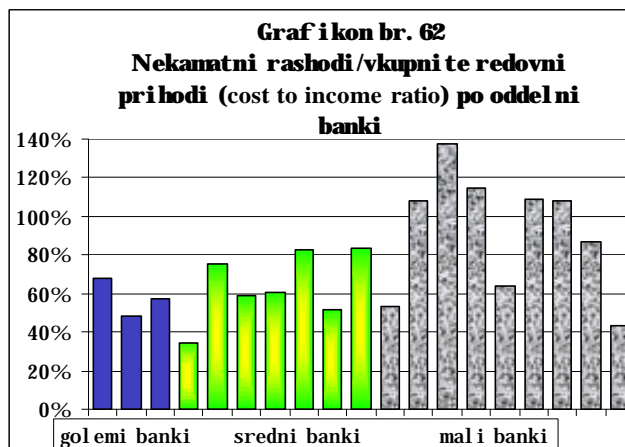
Analizata na pokazatelite za profitabilnosta i efikasnost po oddelni grupi banki poka`uva zna`itelno podobruvawe kaj grupata golemi banki. I meno, site pokazateli kaj ova grupa banki bele`at podobruvawe, vo sporedba so krajot na 2005 godina. Pri toa, pokazatelite za grupata golemi banki se podobri od prosekot za celiot bankarski sistem, a so iskluk na

pokazatelj ot za povrat na aktivata (ROAA), tie se podobri i vo sporedba so drugite dve grupi banki. Vlo{ uvaweto na pokazatelite kaj grupite sredni i mali banki e posledica na strukturnoto pomestuvawe na ~etiri banki od ednata vo drugata grupa, koi i maat, vo prosek, polo{ i pokazateli za prof itabilnost i ef ikasnost od postoe~ki te sredni banki, no podobri vo sporedba so ostanati te mali banki. Ovie ~etiri banki zabele`aa zna~itel en porast vo finansi ski te aktivnostite, vo tekot na 2006 godina, so {to realno e da se o~ekuva poziti vni te ef ekti vrz prof itabilnsota i ef ikasnosta da se manifestiraat vo naredni ot period. Pokraj toa, pove}eto pokazatelite za ovie banki, za 2006 godi na, se podobri od prosekot za celi ot bankarski sistem.

Tabela br. 24
Pokazатели za prof itabilnost i ef ikasnost po grupi banki

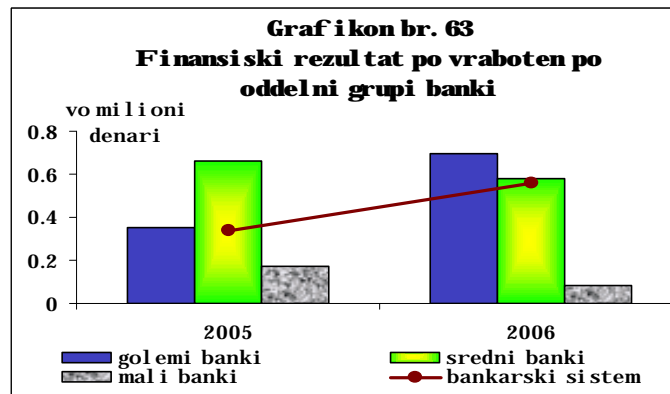
Pokazatelj	Golemi banki		Sredni banki		Mali banki		Preminati banki od mali vo sredni	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Stapka na povrat na prose~na aktiva (ROAA)	1,1%	1,8%	2,8%	2,2%	0,8%	0,4%	1,3%	2,0%
Stapka na povrat na prose~ni sopstveni sredstva (ROAE)	10,4%	19,6%	16,0%	12,9%	2,5%	1,1%	5,1%	9,4%
Nekamatni rashodi/Vkupni redovni prihodi (Cost to income ratio)	64,1%	58,5%	62,5%	65,4%	82,0%	87,9%	66,4%	61,6%
Tro{oci za plati/Vkupni redovni prihodi	27,3%	24,6%	27,4%	26,8%	33,0%	33,5%	26,5%	23,9%
Rezervacii za potencijalni zagubi/Neto kamaten prihod	66,1%	32,4%	9,0%	11,7%	41,5%	27,8%	21,5%	27,7%
Neto kamaten prihod/Prose~na aktiva	3,5%	3,7%	5,5%	4,9%	4,3%	3,4%	4,7%	4,2%
Neto kamaten prihod/Vkupni redovni prihodi	50,2%	56,4%	69,6%	63,1%	55,0%	46,5%	56,5%	56,1%
Neto kamaten prihod/Nekamatni rashodi	78,3%	96,4%	111,4%	96,5%	67,1%	52,9%	85,1%	90,9%
Finansi ski rezultat/Vkupni redovni prihodi	15,8%	27,7%	35,2%	28,9%	10,6%	5,9%	16,2%	26,9%
Broj na vraboteni	2.654	2.726	635	1.413	1.344	871	494	577
Aktiva po vraboten (vo milioni denari)	34,98	42,23	27,16	29,28	22,59	20,24	29,12	28,58
Finansi ski rezultat po vraboten (vo milioni denari)	0,35	0,70	0,66	0,58	0,17	0,08	0,33	0,51

Na 31.12.2006 godi na, pokazatelj ot za ef ikasnosta vo raboteweto na banki te, od aspekt na napraveni te nekamatni rashodi za generirawe na eden denar prihod (cost to income ratio), bele`i podobruvawe za 2,5 procentni poeni vo sporedba so 2005 godi na. Pri toa, na godi { na osnova, ovoj pokazatelj bele`i podobruvawe kaj grupi te golemi i sredni banki, dodeka kaj grupata mali banki e vlo{ en za 5,9 procentni poeni. Voedno, vo 2006 godi na, banki te od grupata mali banki ostvarija povisoki vrednosti na ovoj pokazatelj, {to e potvrda za relativno malata operativna ef ikasnost na ova grupa banki, vo sporedba so drugite dve grupi.

Rastot na akti vata i na dobi vkata koja ja ostvarija banki te vo Republ i ka Makedonija, predizvika podobruvawe i na pokazatelite za produktivnosta vo bankarski ot sistem. Na 31.12.2006 godina, akti vata po vraboten na nivo na bankarski ot sistem iznesuva{ e 34,8 milioni denari i e zgolemena za 4,44 milioni denari, vo sporedba so 31.12.2005 godi na. Neto-dobi vkata po vraboten

na nivo na bankarskiot sistem, na krajot na 2006 godina, iznesuva{e 0,56 milioni denari i bele`i godi{en porast od 64,7%. Pri toa ovoj porast e determiniran od grupata golemi banki, kade iznosot na dobivka po vraboten, na krajot na 2006 godina, be{e dvojno pogolem, vo sporedba so krajot na 2005 godi na.

Sporedbenata analiza na pokazatelite za profitabilnosta i efikasnost po oddelni zemji poka`uva izvesno pri bili`uvawe na bankarskiot sistem na Republika Makedonija do nivoto na operativna efikasnost na bankarskite sistemi na evropskite zemji. Pokazatelite za profitabilnost i efikasnost na bankarskiot sistem na RM imaat relativno povi soki vrednosti. Ova e pred s{c rezul tat na poni ski ot iznos na aktivata na bankarskiot sistem na RM, vo odnos na aktivata na bankarskite sistemi na evropskite zemji, {to e pokazatel za poniskata finansijska intermedijacija, no voedno uka`uva na postoe weto na zna`aen prostor za nejzino natamo{no prodlabo`uvawe i za podobruvawe na performansite na bankite, vku`itel nokako i na nivni ot profitabilen potencijal. Od druga strana, visoki ot stepen na kapitaliziranost na bankite i niski ot stepen na finansijska intermedijacija, nao|aat odrazi vrz relativno poni ski ot povrat na kapital ot, koj go ostvaruvaat bankite vo Republika Makedonija, vo sporedba so bankite od ostanatite analizirani zemji. Relativno poniskata operativna efikasnost na bankite vo Republika Makedonija, vo sporedba so bankite od EU, osobeno se potvrduva preku analiza na pokazatel ot za u`estvoto na nekamatni te rashodi vo vkupni te ostvareni prihodi od redovnoto rabotewe.

Tabela br. 25

Sporedbeni pokazатели za profitabilnosta i efikasnost na bankarskite sistemi na Republika Makedonija i na odredeni zenji - ~lenki na Evropskata unija⁴⁰

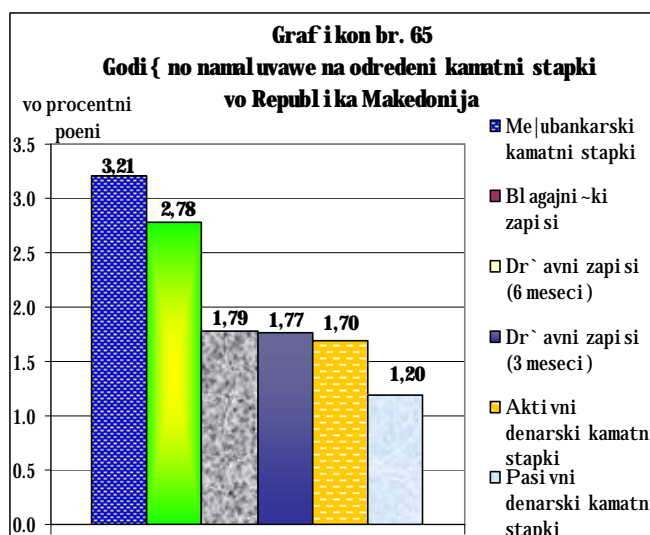
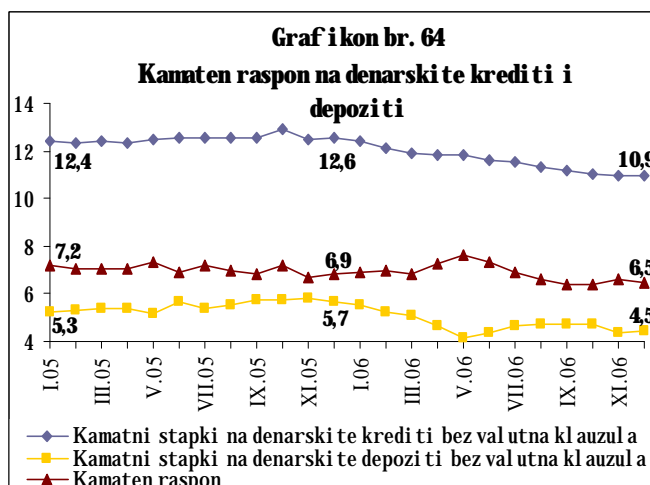
Zemji	Neto kamaten prihod/ vkupna aktiva	Neto kamaten prihod/ vkupen redoven prihod	ROA	ROE	Cost to income ratio
^e{ ka	2,26%	56,66%	1,29%	24,13%	56,87%
Pol ska	3,18%	57,80%	1,58%	20,14%	61,42%
Estonija	1,50%	58,47%	0,83%	17,04%	55,52%
Litv anija	1,99%	66,85%	0,87%	17,19%	58,98%
Letonija	2,46%	56,08%	1,69%	27,29%	53,19%
Slova`ka	2,12%	70,06%	0,99%	17,46%	65,82%
Grcija	2,68%	69,14%	0,94%	15,82%	57,11%
Ungarija	4,23%	72,81%	1,80%	24,75%	55,18%
Slovenija	2,29%	57,67%	0,68%	13,42%	60,84%
Makedonija	3,58%	57,06%	1,78%	12,32%	63,60%

Pokazatel ite za zemji te od Evropskata unija se odnesuvaat na 2005 godi na, a za Republika Makedonija na 2006 godi na. Pri toa, so i sklu`ok na Ungarija i Slovenija, zemji te od Evropskata unija gi imaat i mpl ementi rano Me|unarodni te standardi za finansijsko izvestuvawe (IFRS) vo 2005 godi na.

⁴⁰ Izvor na podatoci: Evropska centralna banka i Izve{taj za stabilnosta na bankarskite sistemi na zemji te~lenki na Evropskata unija (ECB), noemvri 2006 godi na.

3.7.3. Visina na aktivnite i pasivnite kamatni stapki i kamaten raspon

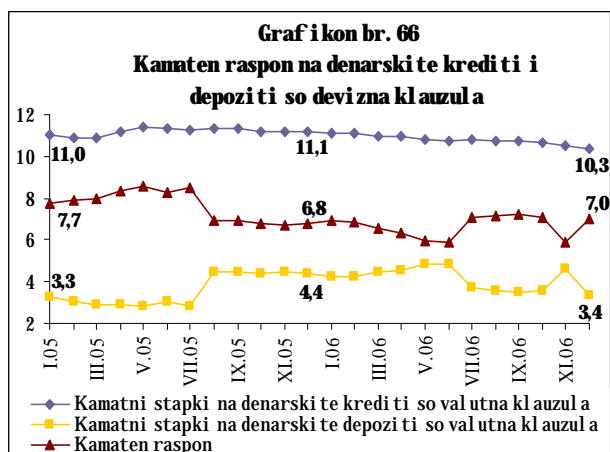
Vo tekot na 2006 godina, kamatniot raspon (interest rate spread) me|u ponderirani te aktivni i pasivni denarski kamatni stapki⁴¹ ima{ e promenlivo dvi`ewe. I meno, vo prvata polovina od 2006 godina, kamatniot raspon se zgolemuva{ e, a vo vtorata polovina od 2006 godina, bele`e{ e nadolno dvi`ewe. Pri toa, vo tekot na cela 2006 godina, ponderirani te aktivni denarski kamatni stapki imaa nadoln trend, pa vo dekemvri 2006 godina, bea za 1,7 procentni poeni poniiski, vo sporedba so dekemvri 2005 godina. Namaluvaweto na aktivnite denarski kamatni stapki mo`e da se tolkuva kako posledica na responzivnosta na bankite na namaluvaweto na kamatnite stapki na blagajni~kite zapisi, kako i na procesot na konvergencija so kamatnite stapki na dr`avnite zapisi, kako alternativna investicijska mo`nost za nebankarskite subjekti. No, za namaluvaweto na aktivnite denarski kamatni stapki pridonessa i zgolemenata kreditna aktivnost na bankite, osobeno kon sektorot „naselenie“, a i pozitivnite ekonomski o~ekuvawa na bankite. Sepak, intenzitetot na namaluvaweto na aktivnite kamatni stapki na bankite e daleku poslab od tempoto na namaluvawe na stapkite na blagajni~kite zapisi i stapkite na me|ubankarskiot pazar. Zgolemuwaweto na kamateni ot raspon na denarski te krediti i depoziti, vo prvata polovina od 2006 godina, proizleze od poizrazenoto namaluvawe na pasivnite denarski kamatni stapki, nasproti namaluvaweto na aktivnite denarski kamatni stapki. Nasproti toa, vo vtorata polovina od 2006 godina, dojde do presvrt vo dvi`eweto na pasivnite denarski kamatni stapki, koi po~naa da rastat, nasproti aktivnite denarski kamatni stapki, koi prodol`ija da se namaluvaa. Kako rezultat na ovie dvi`ewa, vo dekemvri 2006 godina, kamatni ot raspon be{ e za 0,2 procenti poena pomal, vo sporedba so dekemvri 2005 godina.

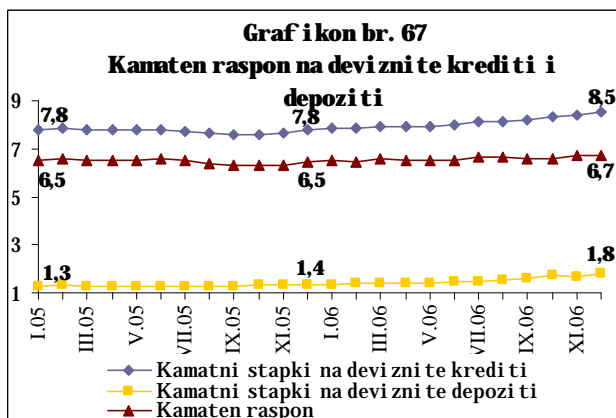
⁴¹ Ponderiranata aktivna denarska kamatna stapka e prose~nata stapka na denarski te krediti bez devizna klauzula za site sektori i za site ro~nosti, a ponderiranata pasivna denarska kamatna stapka e prose~nata stapka na denarski te depoziti bez devizna klauzula na site sektori i za site ro~nosti.

Vo dekemvri 2006 godina, kamatni ot raspon me|u ponderirani te aktivni i pasivni denarski kamatni stapki so devizna klauzula⁴² be{ e za 0,2 procentni poeni povisok, vo sporedba so dekemvri 2005 godina, i toa vo uslovi na namaluvawe na pasivnite kamatni stapki so pobrzo tempo, vo sporedba so namaluvaweto na aktivnite kamatni stapki. Ova e u{ te edna potvrda deka bankite, vo uslovi na namaluvawe na kamatnite stapki na blagajni~kite i dr` avnite zapi si, poka` uvaat sklonost so pogolem intenzi tet da gi namaluvawet pasivnite kamatni te stapki, vo sporedba so namaluvaweto na aktivnite kamatni

stapki. Pri toa, na krajot na 2006 godina, kaj denarski te kamatni stapki so devizna klauzula se zabele` uva najvisok kamaten raspon, { to, vo uslovi na u-estvo na denarski te krediti so devizna klauzula vo vkupnite krediti od 26,4% i na denarski te depoziti so devizna klauzula vo vkupnite depoziti od 4,3%, generira najgolem prihodni potencijal za bankite. Pokraj toa, aktivnite denarski kamatni stapki so devizna klauzula, nasproti o~ekuvawata, se poblisku do denarski te kamatni stapki bez valutna klauzula, a ne do devizni te kamatni stapki.

Kamatni ot raspon me|u ponderirani te aktivni i pasivni devizni kamatni stapki⁴³ poka` uva najgolem stepen na stabilnost vo svoeto dvi`ewe. Pri toa, vo poslednite nekolku meseci od 2006 godina, se zabele` uva trend na porast na devizni te kamatni stapki, { to e posledica na rastot na kamatni te stapki na me|unarodni te finanski pazari. Kako posledica na toa, vo dekemvri 2006 godina, kamatni ot raspon na devizni te krediti i depoziti i znesuva{ e 6,7 procentni poeni i e za 0,2 povisok, vo sporedba so krajot na 2005 godina.

⁴² Ponderiranata aktivna denarska kamatna stapka so devizna klauzula e prose~nata stapka na denarski te krediti so devizna klauzula za site sektori i za site ro~nosti, a ponderiranata pasivna denarska kamatna stapka so devizna klauzula e prose~nata stapka na denarski te depoziti so devizna klauzula na site sektori i za site ro~nosti.

⁴³ Ponderiranata aktivna devizna kamatna stapka e prose~nata stapka na devizni te krediti za site sektori i za site ro~nosti, a ponderiranata pasivna devizna kamatna stapka e prose~nata stapka na devizni te depoziti na site sektori i za site ro~nosti.

II. BANKARSKATA SUPERVIZIJA VO 2006 GODI NA

1. Regulativna ramka na bankarskata supervizija

Postoeweto na soodvetna regulativna ramka za raboteweto na banki te i za sproveduweto na bankarskata supervizija pretstavuva eden od osnovni te preduslovi za kreiranje zdrav, stabilen i siguren bankarski sistem. Vo tekot na 2006 godi na, Narodnata banka vo ovoj domen, glavno, befe fokusiрана kon:

- natamo{no zajaknuvawe na regulativni te barawa za prudentno upravuvawe so kreditni otrizi k;
- zaokru`uvawe na regulativnata ramka za celosna implementacija na Bazelskata kapitalna spogodba-BASEL I;
- unapreduvawe na metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nici na banki te;
- utvrduvawe na metodologija za izdvojuvawe posebna rezerva za potencialni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenaplateni pobaruwawa;
- zaokru`uvawe na regulativata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na krediti te i depoziti te.

1.1. Zajaknuvawe na regulativni te barawa za upravuvawe so kreditni otrizi k

Vo uslovi na s{ pogolema kreditna aktivnost na banki te, osobeno so fizi~kite lica, so izmenite i dopolnuwawata na **Odlukata za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivni te bilansni i vonbilansni pozicii na banki te spored stepenot na nivnata riziknost**, se вовede konceptot na klasifikacija na portfolioto na malo, t.e. klasifikacija na grupa srodni krediti (potro{uva~ki krediti, stanbeni krediti, krediti vrz osnova na kreditni karti~ki i sl.). So ogle na toa {to ovie krediti se odobruvaat na pomali iznosi i se mnogubrojni, so izmenite i dopolnuwawata na ovaa odluka, se predviduwa mo`nost za ni vno sledewe i klasificirawe na ni vnata riziknost na grupna osnova (namesto na poedine~na osnova). Klasifikacijata na portfolioto na mali krediti se vr{i vrz osnova na tri osnovni kriteriumi: redovnost vo izmiruvaweto na dostasani te obvrski na komitentot kon bankata; kvalitetot na obezbeduwaweto i stepenot na pokrienost na kreditnata izlo`enost so redovni prilivi.

Dopolnitelna preventivna merka, koja ja prezede Narodnata banka vo uslovi na s{pointenzivna kreditna aktivnost na banki te, e i вовeduwaweto obvraska za banki te za izdvojuvawe minimum 1% posebna rezerva za potencialni te zagubi koi proizleguvaat od kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategorija na rizik „A“.

Od druga strana, intenziviraweto na kreditnata aktivnost na banki te vo denari so devizna klauzula⁴⁴ i vo devizi ja nametna potrebata od zajaknuvawe na kriteriumi te i uslovi te pod koi banka mo`e na rezident da mu odobruva krediti vo devizi, kako i vo denari so devizna klauzula.

Za taa cel, vo tekot na 2006 godi na, Narodnata banka donese **Odluka za uslovi te i na~inot na odobruwawe krediti vo devizi i krediti vo denari so**

⁴⁴Pod kredit odobren vo denari so devizna klauzula se podrazbira kredit koj e odobren i se napolatuvava vo denari, vo iznos koj pretstavuva protivvrednost na odredena stranska valuta (naj-esto evro).

devizna klauzula me|u rezidenti, ~ija osnovna cel e obezbeduvawe pogolema za{ tita na bankite od t.n. indirekten krediten rizik, odnosno rizik od namaluvawe na kreditnata sposobnost na korisnikot na kredit, kako posledica na negovata izlo`enost na rizikot na devizen kurs. Ovoj rizik e podednakvo prisuten, bez razlika dali kreditot se odobruva vo devizi ili vo denari so devizna klauzula. Ottuka, so ova odluka, se propi{ uvaat identi~ni uslovi i kriteriumi za odobruvawe na ovie vidovi krediti. Vo ova nasoka, bankite se dol`ni da izrabortat politiki i proceduri za identifikuvawe, merewe i sledewe na t.n. indirekten krediten rizik, { to me|u drugoto, vku-uva i: obvraska za sproveduvawe stres-test analizi za efektite od eventualni fluktuacii na devizniot kurs na denarot, vrz vrednosta na kreditnoto portfolio na bankite vo devizi i vo denari so devizna klauzula; def inirawe na kvantitativni ograni~uvawa na vrednosta na kreditnoto portfolio na bankite vo devizi i vo denari so devizna klauzula i sl. Isto taka, so Odlukata se predviduvaat postrogi kriteriumi pri odobruvaweto krediti vo devizi i vo denari so devizna klauzula na rezidenti (ovie krediti mo`e da se odobruvaat samo dokolku korisnikot na kredit e klasificiran vo kategorijete na rizik „A“ i „B“, Narodnata banka, ili dokolku obezbedil prvoklasen instrument za obezbeduvawe).

1.2. Zaokru`uvawe na regulativnata ranka za celosna implementacija na Bazelskata kapitalna spogodba - BASEL I

Pri krajot na 2006 godina, Narodnata banka donese nova **Odluka za metodologijata za adekvatnost na kapitalot**, so koja se vovede eksplicitna obvraska za bankite da raspolagaat so kapital potreben za pokrivawe, ne samo na kreditniot rizik, tuku i za za{ tita od razli~nite vidovi na pazarni rizici (rizik od promena na kamatnite stapki, rizik od cenovni promeni na steknate hartii od vrednost nameneti za trgovawe, rizik od promena na devizniot kurs, rizik od promena na cenite na stokite koi bankite gi steknale, rizik od poramnuvawe/isporaka, rizik od drugata dogovorna strana). I pokraj dominacijata na kreditniot rizik vo raboteweto na bankite, sepak, s¢ pogolemata zainteresiranost na bankite za trgovawe, pred s¢ so dr`avnite hartii od vrednost, odnosno s¢ pozna~ajnoto prisustvo na bankite vo prometot so hartii od vrednost na pazarot na kapital, ja nametna potrebata od donesuvawe na ova regulativa. Voedno, so donesuvaweto na ova odluka, se implementira vo celost Bazelskata kapitalna spogodba (BASEL I), odnosno amandmanite na Bazelskata kapitalna spogodba od 1996 godina, vrz osnova na koi pazarnite rizici se vku-uvaat vo presmetkata na adekvatnosta na kapitalot na bankite.

1.3. Unapreduvawe na metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nici na bankite

So novata **Odluka za metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nik na bankite**, se ovozmo`uva poprecizno identifikuvawe na neto-dol`nicite na banka, koi soglasno so Zakonot za bankite, ne mo`at da bidat ~lenovi na upravniot odbor na banka. Soglasno so ova odluka, za neto-dol`nik se smeta fizi~ko lice, ~ii prose~ni godi{ni obvrski kon bankata se pogolemi od negovite prose~ni godi{ni pobaruvawa i vlo`uvawa od/vo bankata, kako i fizi~ko lice koe e pretstavnik ili, na koj bilo druga~in, e povrzano so pravno lice kon koe neto-izlo`enosta na bankata e pogolema od 1% od nejziniot garanten kapital. So novata odluka, postoe~kata metodologija, koja se temeli vrz kvartalen prosek pri presmetuvawe na prose~nite godi{ni pobaruvawa i obvrski na sekoj komitent na bankata, se zamenuva so nova, koja predviduva mese~en prosek pri presmetuvawe na godi{nite pobaruvawa i obvrski na sekoj

komitent. Isto taka, e predvidena mo`nost bankata da gi utvrduva prose~nite godi { ni obvrski, pobaruwawa i vlo`uwawa i vrz osnova na prosek od dnevната sostojba na ovi e kategorii vo tekot na edna kalendarska godina.

1.4. Utvrduwawe na metodologija za izdvojuvawe posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenapl ateni pobaruwawa

So Odlukata za metodologijata za izdvojuvawe posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenapl ateni pobaruwawa se вовede obvraska za bankite i { tedi lni cite da izdvojuaat posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na dostasani i nenapl ateni pobaruwawa.

Potrebata za donesuvawe na ova a odluka proizleze od konkretnite pazarni i ekonomski uslovi vo Republika Makedonija, vo koi bankite ~esto se soo~uvaat so pote{ kotii pri prod a`bata na prezemenite sredstva, { to doveduva do porast na nivnata nepari ~na i nekamatonosna aktiva i do nejzina odl o` ena i ote`nata prod a`ba. So вовeduwaweto na obvrskata za izdvojuvawe posebna rezerva za prezemenite sredstva, se ovozmo` uva porealno prika` uvawe na bilansnite pozicii i rezultatite od raboteweto na bankite. Voedno, so Odlukata e вовedena i obvraska za procenka na vrednosta na prezemenite sredstva od strana na ovl asten procenitel, najmal ku edna { godi { no, kako i pri prezemaweto na sredstvoto.

1.5. Zaokru` uvawe na regulativata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na kreditite i depozitite

So donesuvaweto na Upatstvoto za sproveduvawe na Odlukata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na kreditite i depozitite, vo prvata polovi na od 2006 godi na, se zaokru` i del od regulativni ot paket koj se odnesuva na za{ titata na pravata na potro{ uva~ite. So ova upatstvo se propi{ uva metodologijata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na kreditite i depozitite, kako osnoven pokazatel, pred sç, za potro{ uva~ite fizi ~ki lica, vo izborot na najpovolnite uslovi pri kori stewe krediti od bankite, odnosno pri vlo` uvawe depoziti vo bankite.

2. Aktivnosti na bankarskata supervizija

Supervizorskata funkcija na Narodnata banka se ostvaruva preku slednite komponenti:

- Licencirawe t.e. izdavawe dozvoli i soglasnosti na bankite i { tedi lni cite;
- Supervizija na raboteweto na bankite i { tedi lni cite;
- Prezemawe korektivni merki.

2.1. Licencirawe - izdavawe dozvoli i soglasnosti na bankite i { tedi lni cite

Vo prodol` enie se dadeni tabelarni prikazi na brojot na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnosti, kako i na povle~eni barawa za izdavawe dozvoli i soglasnosti, po banki i { tedi lni ci vo tekot na 2006 godi na, vo sporedba so 2005 godi na.

Tabela br. 26

Vidovi i broj na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnosti

Vid licenca	Banki						tedilnici					
	januari - dekenvri 2005			januari - dekenvri 2006			januari - dekenvri 2005			januari - dekenvri 2006		
	I zdadeni	Odbieni	Povleeni	I zdadeni	Odbieni	Povleeni	I zdadeni	Odbieni	Povleeni	I zdadeni	Odbieni	Povleeni
Dozvola za statusni izmeni	1			1						1	1	
Soglasnost za steknuvawe 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii so pravo na glas	1	2	1	3		1	2					1
Soglasnost za statut	26			14			3		1	8		
Soglasnost za rabotovoden organ	25		4	18	2	1	2	1		3	1	2
Soglasnost za izmena na naziv, sedi{te i adresa	3	1		4								
Soglasnost za kapitalno vlo`uvawe	2	1										
Soglasnost za uvidvo zapsnik	10	1		8						1		
Soglasnost za izmena na odlukata za izdavawe dozvola za banka				1								
Soglasnost za politika za sigurnost na informativen sistem				2								
Vkupno	68	5	5	51	2	2	7	1	1	13	2	3

Vo ramkite na procesot na licencirawe, Narodnata banka go ispituvaa izvorot na sredstvata so koi se kupuvaat akcii i udelite vo bankite i {tedilnicite. Vo tekot na 2006 godina, Narodnata banka postapila po pedeset i dve izvestuvawa za promena vo sopstveni~kata struktura na akcii so pravo na glas, na sledniot na~in: za dvaeset i osum izvestuvawa (za osum banki i pet {tedilnici) e dadeno pozitivno mislewe za dokazot za izvorot na sredstva; za dvaeset i edno izvestuvawe (za {est banki) e dadeno negativno mislewe za dokazot za izvorot na sredstva, a po tri izvestuvawa (za dve banki) ne e odlu~vano, bi deji vo tekot na postapkata stanal e bespredmetni.

2.2. Supervizija na raboteweto na bankite i {tedilnicite

Vo tekot na 2006 godina, se izvr{ija trieset i edna supervizorska kontrola na raboteweto na bankite i {tedilnicite vo Republika Makedonija. Od niv, edinaeset kontroli se odnesuvaa na celokupното rabotewe na sedum banki i ~etiri {tedilnici, dodeka dvaeset kontroli imaa delumen karakter. Vospostavenata praktika, edna{ mese~no da se vr{ i delumna kontrola na site {tedilnici od aspekt na a`urirani spisoci na {tedni vlogovi, prodol`i i vo 2006 godina.

Analizata na kvalitetot na aktivata, odnosno ocenkata i kvantifikacijata na kreditniot rizik, kako dominanten rizik na koj se izlo`eni bankite i {tedilnicite, ostana najzna~ajna komponenta na supervizorskite kontroli na bankite i {tedilnicite. Isto taka, zna~aen segment na kontrolite pretstavuva{e i ocenkata na postavenosta i funkcioniraweto na sistemite na interni kontroli i vnatre{ nata revizija, sistemite za spre~uvawe na perewe pari, kako i postavenosta i funkcioniraweto na korporativното upravuvawe. Vo ramkite na ocenkata na rizicite na koi se izlo`eni bankite, pokraj kreditniot rizik, posebno vni manie be{ e posveteno i na ocenkata na nivoto na likvidnosniot rizik i na

t.n. indirekten krediten rizik, koj proizleguva od izlo`enosta na kredit tokori sni ci te na banki te na kursen rizik.

Pozitivnite dvi`ewa vo bankarskiot sistem, izrazeni pred sç vo podobreniot profil na rizi~nosta na bankite i podobrenite sistemi na korporativnoto upravuvawe, se potvrduvaat i so konstataciite i naodite od terenski te supervizorski kontroli, kako i od kontinuiranoto vonterensko sledewe na bankite i { tedi lni ci te. I meno, prose~nata ponderirana sumarna ocenka⁴⁵ za banki te, za 2006 godi na, iznesuva 2,18⁴⁶, za razli ka od 2005 godi na, koga iznesuva{ e 2,34. Prose~nata ponderirana sumarna ocenka za { tedi lni ci te, za 2006 godi na, iznesuva 1,95⁴⁷, za razli ka od 2005 godi na, koga taa iznesuva{ e 1,97. Sepak, kaj nekolku banki se konstatirani slabosti vo upravuvaweto so rizicite, koi se manifestiraat pred sç preku nadmi nuvawe na prudentnite limiti za kreditna izlo`enost, nezadovolitel en sistem za informativna sigurnost, nesoodvetna akcionerska struktura i slabosti vo korporativnoto upravuvawe.

Vrz osnova na ~len 24 i 32 od Zakonot za Narodnata banka na Republi ka Makedonija, vo tekot na 2006 godi na, bea izvr{ eni dvaeset i devet *kont roli od aspekt na primenata na propisite*. Pri toa, ~etirinaeset kontroli se odnesuvaa na cel okupnoto rabotewe na banki te, tri kontroli na raboteweto na banki te i maa del umen opf at (vo del ot na platen promet so stranstvo, naplata na efektivni stranski pari od strana na rezidenti i sl.), a edi naeset kontroli se odnesuvaa na raboteweto na { tedi lni ci te (vo del ot na menuva~koto rabotewe, i spol nuvawe na obvrskata za zadol `i tel na rezerva i dr.).

2.3. Prezemeni korektivni aktivnosti kon banki te i { tedi lni ci te

Vo ramkite na svoite zakonski ovlastuvawa, a so cel da se odr` at stabilnosta i sigurnosta na oddelni te bankarski i nstii i na bankarski ot sistem vo cel ina, Narodnata banka prezede korektivni aktivnosti kon banki te i { tedi lni ci te kaj koi se konstatirani nepravilnosti i neurednosti vo raboteweto. Vo tekot na 2006 godi na, Narodnata banka donese dvaeset i sedum re{ enija so korektivni merki kon deset banki i sedum { tedi lni ci, podnese dvaeset i pet barawa za poveduvawe prekr{ o~na postapka kon trinaeset banki, pet { tedi lni ci i edno pravno lice i nivnite odgovorni lica, kako i edna krivi ~na prijava proti v lice so posebni prava i odgovornosti vo edna banka.

Vo tekot na 2006 godi na, be{ e odzemenata dozvolata za osnovawe i rabota na [tedi lni cata „Kiro] u~uk“ DOO Veles i be{ e utvrdeno deka se ispolneti uslovi te za voveduvawe likvidaci ska postapka vo { tedi lni cata. Isto taka, po barawe na osnova~i te na „Pazarot na pari i kratkoro~ni hartii od vrednost“ AD Skopje, Narodnata banka ja povl e~e i zdadenata dozvolata za rabota.

Vo prodol `enie se prika` ani prezemenite merki, vo tekot na 2006 godi na, i brojot na banki te i { tedi lni ci te na koi ti e se odnesuvaat.

⁴⁵ Sumarnata ocenka za raboteweto na banki te se odreduva spored rejting-sistemot CAMELS, koj opf aja analiza i ocenka na: kapital ot, kvalitetot na aktivata, upravuvaweto so sredstvata i obvrskite, sledeweto na rizicite na koi se izlo`eni bankite vo svoeto rabotewe, profitabilnosta i sevkupni ot proces na korporativnoto upravuvawe so banki te. Sumarnata ocenka go poka `uva ni voto na supervizorski ot interes za sekoja banka i { tedi lni ca i nejzidata namena e iskl u~ivo za vr{ ewe na supervizorskata funkcija na Narodnata banka.

⁴⁶ Prosek na ocenki te za sekoja oddel na banka ponderirani so vi si nata na nejzidata aktiva.

⁴⁷ Prosek na ocenki te za sekoja oddel na { tedi lni ca ponderirani so vi si nata na nejzidata aktiva.

Tabela br. 27**Vidovi i broj na prezeni merki**

Vid na merka	Broj na banki i { tedi lni ci
I menuvawe povereni k	edna banka
Dokapi tal izacija	edna { tedi lni ca
Zabrana za vr{ewe na site bankarski raboti, osven naplata na pobaruwawa	tri { tedi lni ci
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost kon komitenti klasif icirani vo kategori ite na rizik „V“, „G“ i „D“	edna banka
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost, so iskl uok na plasmanite vo hartii od vrednost, izdadeni od Republika Makedonija i od Narodnata banka, so rok na dostasuwawe do devedeset dena, kako i finansirawe na odobreno pre~ekoruwawe po tekovni smetki do visina na eden redoven mese~en pri liv, po korisni k na tekovna smetka	edna banka
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost kon grupacijata vnatre{ni lica i lica povrzani so niv	edna banka
Zabrana za steknuwawe kapi talni delovi vo finansiski i nefinansi ski insti tucii, za zgolemuwawe na postojni te kapi talni delovi i za {irewawe na mre`ata na rabotewe	edna banka
Zabrana za isplata na dividenda od ostvarena neto-dobivka i za zadol`uwawe za nejzi no rei nvesti rawe vo kapi tal	edna banka
Zabrana za vr{ewe izmeni na sklu~en dogovor za namenski depozi t pome u banka i akcioner, kako i za vr{ewe na isplati po dogovorot, bez prethodna soglasnost od Narodnata banka	edna banka
Zabrana za koristewe depozi ti na banka, kako obezbeduwawe po odobreni krediti vo korist na treti lica	edna banka
Odzemawe na izdadena soglasnost za i menuwawe rabotovoden organ	edna banka
Verifikacija na nalozii od strana na ovlasteni lica od Narodnata banka	dve banki dve { tedi lni ca
Ograni ~uwawe na visinata na vonbilansnata izlo`enost vrz osnova na izdadeni garancii, avali, neiskoristeni odobreni mi nusni salda po tekovni smetki, do iznos od 30% od garantni ot kapi tal	edna banka
Ograni ~uwawe na odobreno pre~ekoruwawe po tekovni smetki i kreditni karti ~ki na iznos koj nema da bi de pogol em od dvojni ot iznos na redovni te mese~ni primawa na imatel ot na smetkata	edna banka
Ograni ~uwawe na vkupen iznos na devi zni sredstva koi edna banka gi ~uva kaj prvoklasni te banki	edna banka
Zadol`uwawe za podnesuwawe barawe za dobi wawe prethodna soglasnost od	edna banka edna { tedi lni ca

Narodnata banka za imenuvawe rabotovoden organ	
Zadol`uvawe za kolektivno potpi { uvawe na site pla`awa od deviznite smetki vo zemjata i stranstvo, od strana na ~lenovite na rabotovodni ot organ	edna banka
Zadol`uvawe za odr`uvawe likvidna aktiva so rok na dostasuvawe do devedeset dena, vo visina { tone e poni ska od 40% od vkupnite depozi ti	edna banka
Zadol`uvawe za kontinuirano odr`uvawe na iznosot na likvidnata aktiva, vo visina koja }e obezbedi 90% pokrienost na obvrskite	edna banka
Zadol`uvawe za redovno izvestuvawe na Narodnata banka za visinata na vkupnite obvrski i vkupnata likvidna aktiva od prethoden den	edna banka
Zadol`uvawe za sveduvawe na u-estvoto na akcioner pod 10% od akciite so pravo na glas	edna banka
Zadol`uvawe za sveduvawe na kreditnata izlo`enost kon poedine~no lice i kon licata povrzani so nego do 10% od garantni ot kapi tal	edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za sveduvawe na kreditnata izlo`enost kon poedine~en subjekt do 25% od garantni ot kapi tal	edna banka
Zadol`uvawe za sveduvawe na kreditnata izlo`enost kon vnatre{ no lice na banka do 3% od garantni ot kapi tal	edna banka
Zadol`uvawe za usoglasuvawe so limi tot za kapi talni vlo`uvawa na banka (~len 39 stav 1 od Zakonot za bankite)	dve banki
Zadol`uvawe za preklasifikacija na pobaruwata od komitenti, soglasno so naodite od izvr{ ena neposredna kontrola na raboteweto	tri banki dve { tedi lni ci
Zadol`uvawe za prezemawe zasileni aktivnosti za prodaba na prezemeni materijalni sredstva i na osnovni sredstva, kako i za naplata na dostasani pobaruwawa	edna banka
Zadol`uvawe na pretsedatel ot na Upraven odbor i pretsedatel ot na Odbor za rakovodewe so rizik, za prezemawe pravni dejstvi ja za naplata na pobaruwawa	edna banka
Zadol`uvawe za organizirawe Slu`ba za vnatre{ na revizi ja	~etiri { tedi lni ci
Zadol`uvawe za doekipirawe na Slu`bata za vnatre{ na revizi ja	edna banka
Zadol`uvawe za pridr`uvawe kon protokol sklu~en so Narodnata banka	edna banka
Zadol`uvawe za sproveduvawe plan na merki i aktivnosti za nadmi nuvawe na konstati rani neusoglasenosti	edna banka
Zadol`uvawe na Sobranieto na akcioneri za razre{ uvawe na ~lenovi na Upravni ot odbor koi se neto-dol`ni ci	edna banka

Zadol`uvawe na Upraven odbor za usvojuvawe detal en plan na aktivnosti so mese-na dinamika za naplata na nefunkcionalni pobaruvawa	edna banka
Zadol`uvawe za izrabotka na plan za delovni aktivnosti	edna banka
Zadol`uvawe za redovno dostavuvawe izve{taj do Narodnata banka za prezemeni aktivnosti po izre~eni korektivni merki	edna banka
Zadol`uvawe za usoglasuvawe na brojot na izdadeni ~ekovi so limit na odobreno pre~ekoruvawe po tekovni smetki	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe adekvaten sistem za sledewe na kreditni ot rizik	edna banka
Zadol`uvawe za revidi rawe na na~i not na anali za na kursni ot rizik na komitenti	dve banki
Zadol`uvawe za vospostavuvawe soodvetni smetkovodstveni sistemi	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe sistem na sledewe i identifikuvawe transakcii na perewe pari	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe adekvaten sistem za identifikuvawe i sledewe na povrzani subjekti	dve banki edna { tedilnica
Zadol`uvawe za usoglasuvawe so supervizorski te standardi za evidenti rawe na nefunkcionalni te krediti	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe sistem na evidencija so koj }e se ovozmo`i usoglasuvawe so supervizorski te standardi so koi se reguliraat dostasani te, a nenaplateni pobaruvawa	edna banka edna { tedilnica
Zadol`uvawe za usoglasuvawe so standardi te za sigurnost na informativni ot sistem na banki te	edna banka
Zadol`uvawe za pridr`uvawe kon smetkovodstveni te standardi i principi	dve { tedilnici
Zadol`uvawe za revidi rawe na interni te kreditni proceduri	edna banka
Zadol`uvawe za prezemawe aktivnosti za odstranuvawe na konstatirani slabosti vo interni te sistemi za klasifikacija na komitenti	edna banka edna { tedilnica
Zadol`uvawe za sklu-uvawe dogovori za kredit vo koj }e bide navedena kamatnata stapka po koja se presmetuva kamatata vo amortizacijski ot plan	edna { tedilnica
Zadol`uvawe za usoglasuvawe na tekst na statut so nastanati promeni vo akcionerskata struktura	edna { tedilnica

Vo ramkite na prezemenite korektivni aktivnosti od strana na Narodnata banka, vo tekot na 2006 godina, vo tri slu~ai na stekuvawe akcii vo banka e ograni~eno pravoto na glas, poradi toa { to ne e dobi ena prethodna soglasnost od Narodnata banka.

3. Unapreduvawe na institucionalniot kapacitet na Narodnata banka pri sproveduvaweto na regulatornata i supervizorskata funkcija

3.1. Unapreduvawe na smetkovodstvenata ranka za banki te

Vrz osnova na Memorandumot za razbi rawe, potpi { an kon krajot na 2005 godi na pome|u Narodnata banka i Netherlands Financial Sector Development Exchange (NFX), kako i vrz osnova na donacijata obezbedena od strana na Mini sterstvoto za razvoj na Holandija, vo noemvri 2006 godina, startuva{ e Proektot za voveduvawe na Me|unarodnite standardi za smetkovodstveno izvestuvawe (MSFI) i na Me|unarodnite smetkovodstveni standardi (MSS) vo bankarski ot sistem na RM. Uspe{ nata realizacija na ovoj proekt, koj se sproveduva vo sorabotka so renomi rana stranska kunsultantska ku}a, podrazbi ra i zgotvuvawe nov smetkoven plan za banki te, propi { uvawe metodologija za smetkovodstvo i finansisko izvestuvawe za banki te i def ini rawe na formata na finansiski te izve{ tai, vo soglasnost so MSFI . Cel okupnata smetkovodstvena regul ati va se o~ekuva da bi de zaokru` ena zakl u~no so septemvri 2007 godina.

3.2. Unapreduvawe na Kreditni ot registar

Unapreduvaweto na Kreditni ot registar na Narodnata banka pretstavuva edna od komponentite na Proektot za reforma na delovnoto opkru` uvawe i institucionalno zajaknuvawe (BERIS), koja se odnesuva na zgolemuwaweto na pristapot do informacii vo Republika Makedonija. Vo taa nasoka, vo tekot na 2006 godina, se unapredi postojniot Krediten registar preku kreirawe novi izve{ tajni formi za potrebite na Narodnata banka i sozdavawe preduslovi za pro{ iruvawe na bazata na podatoci so koi toj raspol aga. Za taa cel, Narodnata banka potpi { a Dogovor so Centralniot registar AD Skopje za koristewe na del od negovite podatoci, iskl u~ivo, za interni potrebi na Narodnata banka. So toa }e se ovozmo` i formi rawe na dosie za re~isi sekoe pravno lice-kreditokorisnik, koe }e so dr` i podatoci za negovata finansiska sostojba, za sopstveni~kata i upravuva~kata struktura, za negovata vkupna kreditna zadol` enost kon bankarski ot sistem, za prose~noto ni vo na rizi ~nost i sl.

Paralelno so ovie aktivnosti, Narodnata banka sprovede niza podgotvitelni aktivnosti za vospostavuvawe nov Krediten registar, so posovremeni tehni~ki karakteristiki, koj }e so dr` i pogolem spektar na podatoci i }e ovozmo` i po~esto` uri rawe na podatocite. Za taa cel, vo teke nabavka na nova IT infrastruktura na Narodnata banka, kako preduslov za nabavka na nov hardver i sof tver za potrebite na novi ot Krediten registar.

3.3. Unapreduvawe na bankarskata supervizija

Na po~etokot na 2006 godina, Narodnata banka usvoi Razvoen plan za supervizijata, ~ija osnovna cel e tranzicija kon supervizija { to }e se temel i vrz ocenka na rizi ci te.

Aktivnosti te povrzani so implementi rawe na planot se o~ekuva da se zaokru` at do krajot na 2009 godina.

3.4. Unapreduvawe na anal izata na f i nansi skata stabi l nost vo Republ i ka Makedonija

Vo ramkite na aktivnostite za unapreduvawe na analizata na finansiskata stabilnost, pri krajot na 2006 godina be{ e donesena Metodologija za analiza na finansiskata stabilnost koja dava sublimiran prikaz na tehnikite i metodite na pribirawe, obrabotka i objavuvawe na podatocite, vrz osnova na koi se ocenuva f i nansi skata stabi l nost na zemjata. Isto taka, vo tekot na minatata godina, od strana na Narodnata banka be{ e pokrenata inicijativa za formirawe na Me|uinstitucionalno telo za finansiska stabilnost vo koe ~lenuvaat pretstavnici od site regulatorni i supervizorski organi vo zemjata. Celta na ova telo, e na neformalna i ekspertaska osnova da gi sledi dvi`ewata vo oddelnite segmenti od finansiski ot sistem, da inicira izmeni vo zakoni koi se od zna~ewe za funkcioniraweto na finansiski ot sistem, da inicira pogolema konzistentnost na regulativata i koordinacija na aktivnostite na pooddelnite regulatorni i supervizorski organi i sl.

ANEKSI

Bi lans na sestojba - AKTI VA

Aneks br. 1

vo milioni denari

AKTI VA	31.12.2006				31.12.2005			
	Grupa goleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno	Grupa goleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno
PARI ^NI SREDSTVA I SALDA KAJ NBRM	7,341	2,348	1,476	11,165	4,561	1,366	2,056	7,982
Denarski pari -ni sredstva	5,765	1,735	1,305	8,805	3,499	875	1,665	6,039
Devizni pari -ni sredstva	1,576	612	170	2,358	1,062	490	389	1,941
Blagorodni metali i drugi pari -ni sredstva	0	2	1	3	0	0	2	3
BLAGAJNI ^KI ZAPISI NA NBRM	6,069	2,204	1,183	9,457	4,072	2,379	2,483	8,934
DOLGOVNI HARTI I OD VREDNOST	8,072	3,579	1,629	13,281	6,516	447	409	7,372
^ ekovi i menici	42	56	35	134	45	47	41	134
Harti i od vrednost na dr` avata nomi ni rani vo denari	5,612	39	43	5,694	6,167	47	145	6,359
Drugi dolgovni hartii od vrednost	2,417	3,484	1,551	7,453	305	352	223	880
PLASMANI KAJ DRUGI BANKI	32,337	9,850	5,008	47,194	30,337	4,676	8,146	43,158
Smetki kaj doma{ ni banki	4,702	1,610	583	6,895	4,040	596	1,087	5,723
Smetki kaj stranski banki	27,041	7,657	2,111	36,810	26,081	3,999	5,141	35,221
Kratkoro -ni krediti i drugi pobaruwava od doma{ ni banki i drugi f inanski organizaci i	57	168	164	389	77	2	173	252
Kratkoro -ni krediti i drugi pobaruwava od stranski banki i drugi f inanski organizaci i	165	412	329	906	76	76	278	430
Dostasani krediti i pobaruwava od banki	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolgoro -ni krediti i drugi pobaruwava od doma{ ni banki i drugi f inanski organizaci i	294	3	824	1,120	62	3	419	484
Dolgoro -ni krediti i drugi pobaruwava od stranski banki i drugi f inanski organizaci i	0	0	823	823	0	0	867	867
Nefunkcionalni krediti od banki	77	1	174	252	0	1	182	183
KREDI TI NA KOMI TENTI	54,355	20,502	4,770	79,627	39,964	7,367	11,577	58,908
Krediti na pretpri jati ja	34,413	12,954	2,602	49,969	25,553	5,674	6,681	37,908
Krediti na drugi komi tenti	400	61	1	461	181	43	157	381
Krediti na naseleni e	19,183	7,753	2,341	29,277	13,364	1,955	4,869	20,189
Nefunkcionalni krediti na komi tenti	8,147	883	1,069	10,099	8,529	275	1,515	10,319
Posebna rezerva za krediti	-7,788	-1,149	-1,243	-10,179	-7,663	-580	-1,645	-9,889
PRESMETANA KAMATA I OSPANATA AKTI VA	2,713	962	1,385	5,060	3,249	319	2,611	6,178
Pobaruwava po kamati	493	204	90	788	359	80	154	593
Suspendirana kamata i drugi pobaruwava	3,643	172	454	4,269	4,373	125	573	5,071
Posebna rezerva za kamata	-3,648	-182	-459	-4,288	-4,394	-130	-579	-5,103
Drugi pobaruwava	125	176	266	568	972	1	250	1,223
Real izirani hi poteki i zal ozi	2,034	542	1,084	3,660	1,831	224	2,292	4,348
Neto komisi oni odnosi	-27	-1	-97	-125	-26	0	-152	-177
Neto interni odnosi	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostanata akti va	93	49	47	190	134	19	72	225
PLASMANI VO HARTI I OD VREDNOST	624	262	641	1,527	581	79	879	1,539
Harti i od vrednost raspolo` ivi za prodaba vo stranska valuta	154	2	74	230	152	0	59	210
Harti i od vrednost koi se -uvaat do dostasuvawe vo stranska valuta	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlo` uvawa vo doma{ ni sopstveni -ki hartii od vrednost	470	260	565	1,295	429	79	820	1,328
Posebna rezerva za otkupeni sopstveni akti i	0	0	2	2	0	0	0	0
OSNOVNI SREDSTVA	3,610	1,684	1,586	6,880	3,557	615	2,304	6,476
Grade` ni objekti	3,193	1,239	1,534	5,966	3,158	471	1,834	5,463
Oprema	2,479	739	691	3,909	2,288	312	920	3,520
Nematerijalni vlo` uvawa	235	140	50	425	275	41	86	402
Drugi sredstva za rabota	88	14	15	117	60	4	50	114
Sredstva za rabota vo podgotovka	171	156	27	355	80	33	355	469
I spravka na vrednosta na osnovni sredstva	-2,556	-605	-731	-3,892	-2,304	-246	-941	-3,491
NEI ZDVOENI REZERVACI I ZA POTENCIALNI ZAGUBI	0	-24	-50	-74	0	-3	-109	-113
VKUPNA AKTI VA	115,122	41,368	17,627	174,117	92,835	17,245	30,356	140,436

Bi lans na sastojba - PASI VA

Aneks br. 1

vo milioni denari

PASI VA	31.12.2006				31.12.2005			
	Grupa gol emi banki	Grupa sredni banki	Grupa nal i banki	Vkupno	Grupa gol emi banki	Grupa sredni banki	Grupa nal i banki	Vkupno
DEPOZI TI OD BANKI	1,763	1,852	286	3,902	1,247	333	1,137	2,717
Denarski depoziti po vi duvawe	155	3	31	189	200	14	11	224
Devizni depoziti po vi duvawe od doma(ni banki	303	114	4	421	135	48	83	266
Devizni depoziti po vi duvawe od stranski banki	223	278	0	500	226	0	254	479
Kratkoro-no oro-eni denarski depoziti	718	586	113	1,417	499	163	249	911
Kratkoro-no oro-eni devizni depoziti	364	871	0	1,235	188	108	403	699
Dolgoro-no oro-eni denarski depoziti	0	1	139	140	0	0	138	138
Dolgoro-no oro-eni devizni depoziti	0	0	0	0	0	0	0	0
DEPOZI TI PO VI DUVAWE	42,158	10,233	4,766	57,157	35,160	5,268	7,041	48,269
Denarski depoziti po vi duvawe na pretprijati ja	9,382	2,581	911	12,874	7,242	952	1,972	10,166
Denarski depoziti po vi duvawe na javen sektor	468	169	454	1,091	346	222	281	849
Denarski depoziti po vi duvawe na dr.komi ten	1,428	335	266	2,029	1,260	130	343	1,734
Denarski depoziti po vi duvawe na nasel eni e	7,539	1,500	1,334	10,374	6,116	759	1,697	8,572
Ograni -eni denarski depoziti	342	165	19	527	278	62	100	439
Devizni depoziti po vi duvawe na pravni lica	6,012	1,525	568	8,105	4,213	748	1,235	6,195
Devizni depoziti po vi duvawe na nasel eni e	16,401	3,812	1,189	21,402	15,423	2,320	2,037	19,780
Ograni -eni devizni depoziti	586	145	25	756	283	75	177	535
KRATKORO^NI DEPOZI TI DO I GODI NA	46,642	13,296	3,076	63,015	35,039	5,152	5,729	45,920
Denarski kratk.depoziti na pretprijati ja	10,122	3,603	909	14,633	7,250	1,847	955	10,051
Denarski kratkoro-ni depoziti na javen sektor	415	5	40	460	472	85	167	723
Denarski kratk.depoziti na drugi komi tenti	812	71	67	950	504	14	144	662
Denarski kratkoro-ni depoziti na nasel eni e	10,047	2,561	1,273	13,880	5,981	643	1,258	7,882
Devizni kratkoro-ni depoziti na pravni lica	5,607	2,864	19	8,490	4,616	767	1,117	6,500
Devizni kratk.depoziti na drugi komi tenti	2,223	487	21	2,731	1,148	98	275	1,521
Devizni kratkoro-ni depoziti na nasel eni e	17,416	3,707	748	21,870	15,067	1,699	1,815	18,581
KRATKORO^NI POZAJMI CI DO I GODI NA	76	40	114	230	201	0	18	219
Kratk.denarski pozajmi ci od doma(ni banki	76	30	114	221	121	0	8	129
Kratkoro-ni pozajmi ci od stranski banki	0	10	0	10	80	0	10	89
Kratkoro-ni denarski pozajmi ci od drugi	0	0	0	0	0	0	0	0
OSTANATA PASI VA	1,616	633	246	2,495	1,988	713	975	3,676
Obvrski vrz osnova na kamata	329	155	40	524	299	63	65	426
Drugi obvrski vo denari	680	295	140	1,114	1,317	582	808	2,707
Drugi obvrski vo devizi	322	75	17	415	245	18	63	326
Pasi vni vremenski razgrani -uvawa	285	108	50	442	127	51	39	217
DOLGORO^NI DEPOZI TI NAD I GODI NA	1,707	2,622	767	5,096	1,341	820	1,571	3,732
Denarski dolgoro-ni depoziti na pretprijati ja	235	169	74	478	325	0	311	635
Denarski dolgoro-ni depoziti na javen sektor	0	49	0	49	0	48	0	48
Denarski dolgor.depoziti na drugi komi tenti	32	195	175	402	17	76	187	280
Denarski dolgoro-ni depoziti na nasel eni e	544	715	390	1,649	507	355	456	1,318
Devizni dolgoro-ni depoziti na pravni lica	0	6	0	7	0	0	0	0
Devizni dolgo.depoziti na drugi komi tenti	248	17	1	266	1	0	2	3
Devizni dolgoro-ni depoziti na nasel eni e	648	1,470	127	2,245	490	341	616	1,448
DOLGORO^NI POZAJMI CI NAD I GODI NA	8,836	5,085	1,540	15,461	7,611	2,211	3,106	12,927
Dolgoro-ni pozajmi ci od NBRM	1,404	874	23	2,301	158	750	29	937
Dolgoro.denarski pozajmi ci od doma(ni banki	635	117	234	986	331	59	157	546
Dolgoro-ni devizni pozajmi ci od doma(ni banki	320	1,020	34	1,373	11	262	697	970
Dolgoro-ni pozajmi ci od stranski banki	4,505	1,909	1,143	7,557	6,602	835	1,887	9,324
Dolgoro-ni pozajmi ci od drugi	435	553	89	1,078	508	0	305	813
Dolgoro.pozajmi ci od nef inanski pravni lica	0	459	0	459	0	0	27	27
Dolgoro-ni stranski pozajmi ci od drugi	0	0	17	17	0	306	0	306
Prezemeni dolgoro-ni obvrski vo devizi	1,538	153	0	1,690	0	0	4	4
REZERVACI I ZA VONBI LANSNI STAVKI	576	50	22	648	637	36	40	713
SOPSTVENI SREDSTVA	9,839	6,735	6,613	23,187	9,612	2,712	9,937	22,262
Osnova-ki kapi tal	7,641	5,856	5,899	19,396	7,626	2,467	9,418	19,510
Rezerven fond	2,037	1,275	333	3,645	1,886	232	1,165	3,284
Revalorizaci oni rezervi	130	4	202	335	132	0	272	404
Neraspredel ena dobi vka od porane(ni godi ni	30	151	13	194	29	53	51	133
Drugi fondovi	1	8	399	408	1	0	88	90
Zaguba	0	-558	-108	-666	-62	-36	-653	-751
Nei zdvoeni rezervaci i za potencijalni zagubi	0	0	0	0	0	-3	-109	-113
Tekovna zaguba	0	0	-125	-125	0	0	-295	-295
NETO-DOBI VKA PO ODANO^UVAWE	1,907	821	197	2,925	0	0	0	0*
VKUPNA PASI VA	115,122	41,368	17,627	174,117	92,835	17,245	30,356	140,436

* Neto-dobi vka po odano-uvawe na 31.12.2005 godi na e vkl u-ena vo ostanata pasi va

BI LANS NA USPEH

vo milioni denari

Bi l ans na uspeh	31.12.2006 gdi na				31.12.2005 gdi na			
	Grupa gpleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno	Grupa gpleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno
KAMATEN PRI HOD	6.114	2.099	1.340	9.553	4.834	1.140	1.696	7.670
banki	547	326	180	1.053	419	239	325	983
pret prijat i ja	2.502	1.023	415	3.940	2.123	591	681	3.395
naseleni e	1.986	575	606	3.167	1.624	286	601	2.511
ost anat i	1.207	231	177	1.615	787	45	148	981
st ornirani prihodi	-128	-56	-38	-222	-119	-22	-58	-199
KAMATEN RASHOD	-2.236	-699	-376	-3.311	-1.837	-307	-508	-2.652
banki	-494	-140	-32	-666	-362	-42	-82	-486
pret prijat i ja	-625	-204	-44	-873	-618	-107	-114	-839
naseleni e	-1.025	-274	-169	-1.468	-769	-114	-198	-1.081
ost anat i	-92	-81	-131	-304	-88	-44	-114	-246
NETO KAMATEN PRI HOD	3.878	1.400	964	6.242	2.997	833	1.188	5.018
NETO-REZERVACI I	-1.255	-115	-253	-1.623	-1979	-75	-493	-2.549
I zvr{ eni rezervaci i	-1.765	-211	-258	-2.234	-2.386	-105	-533	-3.024
Povrat na rezervaci i	510	120	55	685	407	33	149	588
Neizdoeni rezervaci i	0	-24	-50	-74	0	-3	-110	-113
NETO KAMATEN PRI HOD PO REZERVACI I	2.623	1.285	711	4.619	1.018	758	694	2.471
NETO-PRI HODI OD PROVI ZI I	2.015	550	409	2.974	1.805	237	583	2.625
Pri hodi po osnov na provizi i	2.228	695	521	3.444	2.013	283	751	3.047
Rashodi po osnov na provizi i	-213	-145	-112	-470	-209	-46	-168	-423
DI VI DENDI	4	15	7	26	2	3	7	12
NETO-DOBI VKI OD HARTI I OD VREDNOST	17	3	16	36	39	0	2	41
NETO KAPI TALNI DOBI VKI	130	11	49	190	58	1	-59	0
NETO KURSNI RAZLI KI	321	133	38	492	425	68	133	626
DRUGI PRI HODI	780	227	249	1.256	1.347	118	890	2.356
Pri hodi po drugi osnovi	297	83	130	510	437	8	139	584
Vonredni prihodi	483	144	119	746	910	110	751	1.771
OP[TI I ADMI NI STRATI VNI TRO[OCI	-3.567	-1219	-1239	-6025	-3.394	-661	-1.491	-5.546
Plat i	-1.690	-602	-569	-2.861	-1.633	-328	-714	-2.675
Amort izacija	-494	-122	-129	-745	-497	-62	-189	-748
Mat erijalni t ro{ oci	-219	-87	-89	-395	-182	-53	-108	-343
Tro{ oci za uslugi	-621	-260	-331	-1212	-607	-134	-360	-1102
Tro{ oci za slu` beni pat uvawa	-35	-16	-16	-99	-31	-10	-21	-62
Tro{ oci za reprezent acija i rekl ama	-177	-62	-68	-307	-166	-38	-52	-255
Premi i za osi g.depoziti t i	-331	-69	-37	-437	-279	-35	-47	-360
DRUGI RASHODI	-248	-90	-138	-476	-251	-42	-451	-743
Rashodi po drugi osnovi	-243	-84	-135	-462	-227	-40	-114	-381
Vonredni rashodi	-5	-6	-3	-14	-24	-2	-337	-363
BRUTO-DOBI VKA / ZAGUBA	2.075	914	103	3.092	1.049	482	310	1.841
DANOK NA DOBI VKA	-168	-95	-29	-292	-106	-61	-81	-249
NETO-DOBI VKA PO DANOCI / ZAGUBA	1.907	819	74	2.800	943	421	228	1.592

Struktura na krediti te na nefinansijske subjekte

vo milioni denari

Datum	Opis	Vkupno	Vkupno		Pretprijatija		Naselenie		Drugi komitent i	
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni
31.12.2005	Dostasani krediti	1.551	945	606	749	592	193	12	3	3
	Kratkoro-ni krediti	19.237	16.485	2.752	12.895	2.714	3.535	29	55	9
	Dolgoro-ni krediti	37.690	24.838	12.852	9.031	11.928	15.745	676	62	248
	Nefunkcionalni krediti	10.319	9.077	1.242	7.657	1.119	1.382	25	38	98
	Vkupno bruto-kredit i	68.797	51.344	17.452	30.332	16.352	20.854	742	159	359
	Rezervi za potencijalni zagubi	-9.889								
	Vkupno neto-kredit i	58.908								
31.12.2006	Dostasani krediti	1.521	1.024	497	703	481	321	15	0	1
	Kratkoro-ni krediti	25.153	20.996	4.157	14.902	4.122	5.830	25	264	10
	Dolgoro-ni krediti	53.034	35.311	17.723	13.824	15.937	21.450	1.636	37	150
	Nefunkcionalni krediti	10.098	8.850	1.248	7.197	1.120	1.545	32	108	96
	Vkupno bruto-kredit i	89.806	66.181	23.625	36.626	21.660	29.146	1.708	409	257
	Rezervi za potencijalni zagubi	-10.179								
	Vkupno neto-kredit i	79.627								
Porast 31.12.06/ 31.12.05	Apsoluten porast na bruto-kredit i	21.009	14.837	6.173	6.294	5.308	8.292	966	250	-102
	Vo procenti	30.5%	28.9%	35.4%	20.8%	32.5%	39.8%	130.2%	157.2%	-28.4%
	U-estvo vo porastot	100.0%	70.6%	29.4%	30.0%	25.3%	39.5%	4.6%	1.2%	-0.5%

Struktura na portfolioto na hartii od vrednost

Portfolio na hartii od vrednost	I znos v milioni denari		Struktura		Godi { en porast 31.12.06/31.12.05		
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	Apsoluten porast	Vo procenti	U-estvo vo porastot
Dol`ni-ki hartii od vrednost	16,365	22,738	91.7%	93.7%	6,373	38.9%	99.3%
Blagajni-ki zapisi na NBRM	8,934	9,457	54.6%	41.6%	523	5.9%	8.2%
Hartii od vrednost izdadeni od dr`avata	7,221	13,127	44.1%	57.7%	5,907	81.8%	92.7%
- Obvrzni ca za privatizacija na Stopanska banka AD Skopje	4,992	4,332	69.1%	33.0%	-660	-13.2%	-11.2%
- Obvrzni ci za sanacija na Stopanska banka AD Skopje (gol ema obvrzni ca) i zldena od ASB	93	76	1.3%	0.6%	-17	-18.2%	-0.3%
- Obvrzni ci za staro devizno { tedewe i denacionalizacija	1,273	1,287	17.6%	9.8%	13	1.0%	0.2%
- Dr`avni zapisi	790	7,103	10.9%	54.1%	6,313	799.2%	106.9%
- Kontinuirani dr`avni hartii od vrednost	72	330	1.0%	2.5%	258	360.0%	4.4%
Drugi dol`ni-ki hartii od vrednost	211	154	1.3%	0.7%	-57	-27.1%	-0.9%
Sopstveni-ki hartii od vrednost	1,480	1,527	8.3%	6.3%	47	3.1%	0.7%
Vlo`uvava vo hartii od vrednost so pravo na upravuvawe vo doma{ni nefinansijski pravni lica	356	360	24.1%	23.6%	4	1.1%	8.3%
Vlo`uvava vo banki i drugi finansiski organizacii vo zemjata	887	842	59.9%	55.2%	-45	-5.1%	-96.6%
Drugi sopstveni-ki hartii od vrednost	237	324	16.0%	21.2%	87.53	37.0%	187.9%
Vkupno portfolio na hartii od vrednost	17,845	24,264	100.0%	100.0%	6,420	36.0%	100.0%

Struktura na depoziti te na nefinansijski te subjekti

vo milioni denari

Datum	Opis	Vkupno	Vkupno		Pretprijava		Naselenie		Javen sektor		Drugi komitent	
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni
31.12.2005	Depoziti po vi duvawe	47,295	21,320	25,975	10,166	6,195	8,572	19,780	849	-	1,734	-
	Ograni -eni depoziti	974	439	535	303	535	-	-	128	-	8	-
	Kratkoro-no oro-eni depoziti do 1 godina	45,920	19,318	26,602	10,051	6,500	7,882	18,581	723	-	662	1,521
	Dolgoro-no oro-eni depoziti nad 1 godina	3,732	2,281	1,451	635	-	1,318	1,448	48	-	280	3
	Vkupno	97,922	43,359	54,563	21,155	13,230	17,772	39,809	1,748	-	2,684	1,524
	Godi (en porast											
31.12.2006	Depoziti po vi duvawe	55,875	26,367	29,507	12,874	8,105	10,374	21,402	1,091	-	2,029	-
	Ograni -eni depoziti	1,282	527	756	362	756	-	-	162	-	3	-
	Kratkoro-no oro-eni depoziti do 1 godina	63,015	29,924	33,091	14,633	8,490	13,880	21,870	460	-	950	2,731
	Dolgoro-no oro-eni depoziti nad 1 godina	5,096	2,578	2,518	478	7	1,649	2,245	49	-	402	266
	Vkupno	125,267	59,396	65,871	28,348	17,357	25,903	45,517	1,762	-	3,383	2,997
	Godi (en porast											
31.12.05	Apsoluten porast na depoziti	27,345	16,037	11,308	7,193	4,127	8,131	5,708	14	-	699	1,474
	Vo procenti	27.9%	37.0%	20.7%	34.0%	31.2%	45.7%	14.3%	0.8%	-	26.0%	96.7%
	U-estvo vo porastot	100.0%	58.6%	41.4%	26.3%	15.1%	29.7%	20.9%	0.1%	-	2.6%	5.4%

Pokazatel i za kval itetot na kredi tna ta izlo` enost

vo mi li oni denari

Pozi ci i	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
A	23,303	67,337	77,686	91,394	108,913	143,707
B	11,844	11,018	10,871	12,025	16,487	21,931
V	7,891	6,269	4,602	4,826	4,473	3,807
G	7,740	6,497	5,735	4,191	4,420	3,435
D	2,260	2,094	5,413	6,744	6,403	6,308
Vkupna kredi tna izlo` enost	53,040	93,214	104,306	119,179	140,696	179,188
Potenci jal ni zagubi	9,609	8,166	10,719	11,591	11,753	11,762
vkupno V, G, D	17,892	14,860	15,749	15,761	15,296	13,550
vkupno G, D	10,001	8,591	11,148	10,935	10,823	9,743
vkupno V, G	15,632	12,766	10,336	9,017	8,893	7,242
% na V, G, D vo vk. kred. izl.	33.7	15.9	15.1	13.2	10.8	7.6
% na G, D vo vk. kred. izl.	18.9	9.2	10.7	9.2	7.7	5.4
% na V, G vo vk. kred. izl.	29.5	13.7	9.9	7.6	6.3	4.0
% na G vo vk. kred. izl.	14.6	7.0	5.5	3.5	3.1	1.9
% na D vo vk. kred. izl.	4.3	2.3	5.2	5.7	4.6	3.5
% na V vo vk. kred. izl.	14.9	6.7	4.4	4.1	3.2	2.2
% na ri zi -nost (pot.zag./vk.izlo` .)	18.1	8.8	10.3	9.7	8.4	6.6
Neto- pozi ci i vo V, G, D (namal eno za soodvetni te rezervaci i)	9,789	7,950	6,318	5,715	5,565	4,573
Garanten kapi tal	18,699	19,122	19,441	19,397	21,292	23,604
% na V, G, D vo garanten kapi tal	95.7	77.7	81.0	81.3	71.8	57.4
% na G, D vo garanten kapi tal	53.5	44.9	57.3	56.4	50.8	41.3
% na V, G vo garanten kapi tal	83.6	66.8	53.2	46.5	41.8	30.7
% na G vo garanten kapi tal	41.4	34.0	29.5	21.6	20.8	14.6
% na D vo garanten kapi tal	12.1	11.0	27.8	34.8	30.1	26.7
% na V vo garanten kapi tal	42.2	32.8	23.7	24.9	21.0	16.1
% na neto V, G, D vo garanten kapi tal	52.4	41.6	32.5	29.5	26.1	19.4
Adekvatnost na kapi tal ot	35.3	28.1	25.8	23.0	21.3	18.3
Vk. izlo` enost na ri zi k na zemja (neto)		29,438	31,195	35,278	35,589	37,235
Potenci jal ni zagubi za ri zi k na zemja		8	12	13	42	45
% na pot. zagubi za ri zi k na zemja/ vk. kredi tna izlo` enost na ri zi k na zemja		0.03	0.04	0.04	0.1	0.1

Tranzi ci ska matri ca za komi tenti te - fizi ~ki lica

Kategorija na rizik 31.12.2005	Broj na komi tenti			Kategorija na rizik na 31.12.2006					
	31.12.2005	I zlezeni	31.12.2006*	A	B	V	G	D	Vkupno
A	17,565	6,561	11,004	87.9%	7.7%	3.7%	0.5%	0.2%	100.0%
B	3,589	1,224	2,365	14.8%	71.8%	10.4%	2.5%	0.5%	100.0%
V	643	214	429	15.9%	17.2%	43.8%	19.3%	3.7%	100.0%
G	385	166	219	11.0%	7.3%	11.4%	26.5%	43.8%	100.0%
D	533	250	283	3.5%	0.7%	2.1%	7.1%	86.6%	100.0%
Vkupno	22,715	8,415	14,300	70.8%	18.4%	6.1%	1.9%	2.8%	100.0%
Kategorija na rizik 31.12.2005	I znos na kredi tna izlo`enost			Kategorija na rizik na 31.12.2006					
	31.12.2005	I zlezena	31.12.2006*	A	B	V	G	D	Vkupno
A	8,310,435	1,508,958	6,801,477	89.2%	7.4%	2.6%	0.6%	0.2%	100.0%
B	1,921,109	131,537	1,789,572	11.7%	77.7%	8.8%	1.5%	0.4%	100.0%
V	329,013	37,245	291,769	14.9%	19.8%	46.8%	15.2%	3.3%	100.0%
G	149,417	10,403	139,014	14.5%	7.0%	14.6%	31.4%	32.6%	100.0%
D	195,502	87,557	107,945	2.0%	1.9%	1.2%	5.8%	89.1%	100.0%
Vkupno	10,905,476	1,775,700	9,129,777	69.4%	21.5%	5.4%	1.8%	1.9%	100.0%

Tranzi ci ska matri ca za komi tenti te - nef inanski pravni lica

Kategorija na rizik 31.12.2005	Broj na komi tenti			Kategorija na rizik 31.12.2006					
	31.12.2005	I zlezeni	31.12.2006*	A	B	V	G	D	Vkupno
A	4,930	883	4,047	89.4%	7.0%	2.8%	0.4%	0.4%	100.0%
B	1,520	315	1,205	16.9%	72.9%	5.5%	3.7%	1.0%	100.0%
V	258	49	209	18.7%	7.2%	51.7%	13.4%	9.1%	100.0%
G	238	52	186	2.2%	2.7%	4.8%	54.3%	36.0%	100.0%
D	443	75	368	0.5%	0.3%	1.1%	1.6%	96.5%	100.0%
Vkupno	7,389	1,374	6,015	64.3%	19.7%	5.0%	3.3%	7.8%	100.0%
Kategorija na rizik 31.12.2005	I znos na kredi tna izlo`enost			Kategorija na rizik 31.12.2006					
	31.12.2005	I zlezena	31.12.2006*	A	B	V	G	D	Vkupno
A	51,201,406	1,991,193	49,210,213	90.6%	7.7%	1.2%	0.4%	0.1%	100.0%
B	13,515,194	262,816	13,252,377	14.9%	76.7%	6.7%	1.4%	0.2%	100.0%
V	3,807,078	136,272	3,670,806	3.7%	21.6%	62.2%	7.3%	5.2%	100.0%
G	3,386,449	355,891	3,030,558	0.1%	0.2%	0.9%	51.7%	47.1%	100.0%
D	5,506,220	1,017,465	4,488,754	0.2%	1.4%	0.1%	1.0%	97.3%	100.0%
Vkupno	77,416,347	3,763,638	73,652,709	63.4%	20.1%	5.2%	3.1%	8.2%	100.0%

* Vo ova a kol ona se vkl u~eni komi tenti te kon koi banki te i mal e kredi tna izlo`enost na 31.12.2005 godi na i kon koi s~u~ te i maat kredi tna izlo`enost na 31.12.2006 godi na,

kako i vкупni ot iznos na kreditna izlo`enost na tie komitenti. Ne se vкlu-eni oni e novi komitenti kon koi bankite vo me|uvreme vospstavile kreditna izlo`enost i iznosot na taa izlo`enost.

Aneks br. 8

Dogovorna ro~na struktura na aktivata i pasivata za datum 31.12.2006

vo iljadi denari

Rb.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	3 - 6 meseci	6 - 12 meseci	nad 12 meseci	Vкупno
1	NBRM	9,967,337	1,674	2,581	283	445	7,498,560	17,470,880
2	Hartii od vrednost na NBRM i Republika Makedonija	3,465,981	8,644,824	3,200,854	1,182,194	780,364	5,156,503	22,430,720
3	Dol`ni~ki hartii od vrednosti drugi instrumenti za pla awe	86,391	44,128	14,193	7,765	1,092	73,916	227,485
4	Plasmani kaj drugi banki	17,401,307	17,644,518	2,119,003	1,167,355	325,704	2,256,309	40,914,196
5	Plasmani kaj komitenti	3,252,139	4,154,952	8,407,810	10,403,130	17,841,181	45,745,547	89,804,759
6	Presmetana kamata	448,899	180,367	168,754	7,705	1,067	4,240,687	5,047,479
7	Ostanata aktiva	613,728	311,024	404,981	80,888	192,052	192,305	1,794,978
8	Plasmani vo sopstveni~ki hartii od vrednosti kapitalni vlo`uvawa	121,652	0	0	0	264,858	1,203,663	1,590,173
9	Vкупna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	35,357,434	30,981,487	14,318,176	12,849,320	19,406,763	66,367,490	179,280,670
10	Depoziti od banki	1,567,996	622,491	1,150,013	155,214	275,469	145,751	3,916,934
11	Depoziti po viduvawe	56,216,637	479,479	25,973	10,206	86,970	307,453	57,126,718
12	Kratkoro~ni depoziti do 1 god.	6,579,143	19,847,695	19,496,974	8,051,523	7,501,769	6,950	61,484,054
13	Kratkoro~ni pozajmici do 1 god.	130,028	12,235	25,081	0	61,174	0	228,518
14	Izdadeni dol`ni~ki hartii od vrednost	0	0	0	0	0	316	316
15	Ostanata pasiva	1,129,311	704,764	348,916	14,874	97,709	40,005	2,335,579
16	Dolgoro~ni depoziti nad 1 god.	130,637	159,465	232,945	291,394	818,427	5,154,802	6,787,670
17	Dolgoro~ni pozajmici nad 1 god.	1,883	200,432	1,753,129	402,223	1,447,088	9,979,138	13,783,893
18	Vonbilansni pozicii	2,045,101	1,631,707	1,671,991	1,509,270	1,662,376	2,231,225	10,751,670
19	Vкупna pasiva (10+11+12+13+14+15+16+17+18)	67,800,736	23,658,268	24,705,022	10,434,704	11,950,982	17,865,640	156,415,352
20	Razlika (9-19)	-32,443,302	7,323,219	-10,386,846	2,414,616	7,455,781	48,501,850	22,865,318
21	Kumulativ na razlikata	-32,443,302	-25,120,083	-35,506,929	-33,092,313	-25,636,532	22,865,318	-128,933,841

O-ekuvana ro~na struktura na aktivata i pasivata za datum 31.12.2006

vo iljadi denari

Rb.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	Vkupno
1	Pari~ni sredstva i sal da kaj NBRM	9,400,346	17,799	2,500	9,420,645
2	Harti i od vrednost na NBRM i Republika Makedonija	3,451,138	8,254,695	2,630,970	14,336,803
3	Dol`ni~ki hartii od vrednost i drugi instrumenti za pla}awe	86,134	43,975	13,806	143,915
4	Plasmani kaj drugi banki	15,584,527	18,117,875	2,082,077	35,784,479
5	Plasmani kaj komi tenti	2,105,712	3,665,213	6,839,916	12,610,841
6	Presmetana kamata	361,401	187,381	288,090	836,872
7	Ostanata aktiva	536,128	237,484	444,359	1,217,971
8	Plasmani vo sopstveni~ki hartii od vrednost i kapitalni vlo`uvawa	121,652	0	0	121,652
9	Vkupna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	31,647,038	30,524,422	12,301,718	74,473,178
10	Depoziti od banki	1,142,442	577,846	864,815	2,585,103
11	Depoziti po viduvawe	10,223,245	2,515,901	1,383,517	14,122,663
12	Kratkoro~ni depoziti do 1 god.	3,534,616	7,891,504	10,487,522	21,913,642
13	Kratkoro~ni pozajmici do 1 god.	130,028	12,235	21,294	163,557
14	Izdadeni dol`ni~ki hartii od vrednost	0	0	0	0
15	Ostanata pasiva	860,226	731,176	349,195	1,940,597
16	Dolgoro~ni depoziti nad 1 god.	18,641	88,345	134,924	241,910
17	Dolgoro~ni pozajmici nad 1 god.	1,883	187,916	1,749,397	1,939,196
18	Vonbilansni pozicii	413,481	348,695	405,659	1,167,835
19	Vkupna pasiva (10+11+12+13+14+15+16+17+18)	16,324,562	12,353,618	15,396,323	44,074,503
20	Razlika (9-19)	15,322,476	18,170,804	-3,094,605	30,398,675
21	Kumulativna razlika	15,322,476	33,493,280	30,398,675	79,214,431

Struktura na deviznata aktiva i deviznata pasiva

Devizna aktiva	I znos (vo milioni denari)		U-estvo vo aktiva		Stapka na promena
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	
Efektiva i -ekovi i dol`ni -ki pazarni hartii od vrednost	2026	2,439	2.6%	2.5%	20.4%
Sredstva vo stranski i doma{ni banki	40,984	43,949	51.6%	45.6%	7.2%
Devizni pobaruwawa	17,532	23,813	22.1%	24.7%	35.8%
Denarski pobaruwawa so devizna klauzula	21,712	27,975	27.3%	29.1%	28.8%
I spravka na vrednost	-2,262	-2,396	-2.8%	-2.5%	5.9%
Hartii od vrednost raspol`livi za prodaba	59	74	0.1%	0.1%	25.4%
Ostanata aktiva - drugi smetki	1,434	432	1.8%	0.4%	-69.9%
Vkupna devizna aktiva	79,400	96,285	100.0%	100.0%	21.3%

Devizna pasiva	I znos (vo milioni denari)		U-estvo vo pasiva		Stapka na promena
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	
Devizni depoziti na banki	1,437	2,147	2.1%	2.5%	49.4%
Devizni depoziti na naselenie	39,305	44,905	56.6%	52.3%	14.2%
Devizni depoziti na pretprijati ja, javen sektor i drugi komitenti	11,688	15,373	16.8%	17.9%	31.5%
Devizni sredstva na stranski lica	3,881	7,752	5.6%	9.0%	99.7%
Denarski depoziti so devizna klauzula	2,731	5,333	3.9%	6.2%	95.3%
Devizni krediti na banki	10,065	9,825	14.5%	11.4%	-2.4%
Ostanata pasiva - drugi smetki	389	551	0.6%	0.6%	41.6%
Vkupna devizna pasiva	69,488	85,885	100.0%	100.0%	23.6%

Garanten kapital

vo milioni denari

Rb.	Opis	Vkupno
A	OSNOVEN KAPITAL	
1	Izdadeni obični i prioritetni akcii ili neposredno uplateni sredstva	19.286
2	Rezervi	3.644
3	Zadržana neraspoređena dobit	194
4	Dobit po periodu na presmetku diskontirana za 50%	
5	Nepokrićena gubitak od prethodnih godina	-743
6	Gubitak od tekućih operacija	
7	Gubitak	
8	OSNOVEN KAPITAL	22.381
B	DOPOLNI TELEN KAPITAL	
9	Izdadeni kumulativni prioritetni akcii	108
10	Revalorizirani rezervi	335
11	Hibridni kapitalni instrumenti	0
12	Subordinirani obvezni	1.691
13	VKUPNO DOPOLNI TELEN KAPITAL	2.134
14	Dopolni telen kapital koji može da se ukluči u garantni kapital	2.134
V	GARANTEN KAPITAL	
15	Bruto garantni kapital	24.515
16	Kapitalni ulog u bankarski i nebankarski finansijski instituciji	-837
17	Nezadržana posebna rezerva za kreditni gubitak i gubitak po osnovu rizika na zemlju	-74
17.1	Nezadržana nefunkcionalna kamata	-2
17.2	Nezadržana posebna rezerva za potencijalni gubitak	-72
	GARANTEN KAPITAL	23.604

Dekompozicija na stapkata na povrat na prose~ni te sopstveni sredstva na nivo na bankarski ot sistem

		2004	2005	2006
Profitna margina= neto dobitka/vkupni redovni prihodi = 1+(rashodi/vkupni redovni prihodi)	neto-rezervacii/vkupni redovni prihodi	-0,331	-0,273	-0,148
	nekamatni rashodi/vkupni redovni prihodi	-0,756	-0,681	-0,636
	neto vonredni stavki i danok/vkupni redovni prihodi	0,165	0,124	0,040
		<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
		0,078	0,170	0,256
		h		
ROAA=neto-dobitka/prose~na aktiva		<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
		0,006	0,012	0,018
		h		
ROAE=neto-dobitka/prose~ni sopstveni sredstva	neto kamaten prihod/prose~na aktiva	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
		0,035	0,039	0,040
		+		
vkupni redovni prihodi/prose~na aktiva	nekamaten prihod/prose~na aktiva	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
		0,071	0,073	0,070
		0,036	0,034	0,030
		h		
prose~na aktiva/prose~ni sopstveni sredstva		<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
		5,527	6,123	6,921

Zakonska regulativa od oblasti na supervizijata

Zakoni:

1. Zakon za Narodnata banka na Republika Makedonija („Sl. vesnik na RM“ br. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 i 129/2006);
2. Zakon za bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 63/2000, 37/2002, 51/2003 i 85/2003);
3. Zakon za osnovawe na Makedonska banka za poddrška na razvojt („Sl. vesnik na RM“ br. 24/1998 i 6/2000);
4. Zakon za banki za mikro i nansiawe („Sl. vesnik na RM“ br. 61/2002).

Odluki:

5. Odluka za metodologijata na utvrduvawe na garantni ot kapital na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 77/2000)
6. Odluka za na~inot na vr{ewe na supervizorski nadzor na bankite i postapkata za prezemawe merki za odstranuvawe na utvrdeni te nepravilnosti („Sl. vesnik na RM“ br. 111/2000)
7. Odluka za definirawe i na~inot na utvrduvawe na povrzani subjekti vo soglasnost so Zakonot za bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 28/2001)
8. Odluka za metodologijata za utvrduvawe na rizi~no ponderirana aktiva na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 50/2001)
9. Odluka za utvrduvawe i presmetuvawe otvoreni devizni pozicii na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 103/2001 - pre~isten tekst)
10. Odluka za visinata i na~inot na formirawe na posebna rezerva za obezbeduvawe od potencialni zagubi na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 50/2001)
11. Odluka za izdavawe ovlastuvawe na bankite za vr{ewe platen promet i kreditni raboti so stranstvo i ovlastuvawe za vr{ewe devizno-valutni raboti vo Republika Makedonija („Sl. vesnik na RM“ br. 65/1996, 16/2001 i 85/2001)
12. Odluka za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na nivnata rizi~nost („Sl. vesnik na RM“ br. 21/2002 - pre~isten tekst i 80/2006)
13. Odluka za na~inot na vr{ewe nadzor nad primenata na propisite koi go reguliraat deviznoto rabotewe i prezemawe merki sprema bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 44/2002 i 80/2002)
14. Odluka za supervizorskite standardi za regulirawe na dostasanite, a nenaplateni pobaruwawa na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 19/2003)
15. Odluka za metodologijata za utvrduvawe na kapitalot na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 66/2003)
16. Odluka za potrebnata dokumentacija za izdavawe na dozvoli spored odredbite na Zakonot za bankite, Zakonot za hartii od vrednost i Zakonot za banki za mikro i nansiawe („Sl. vesnik na RM“ br. 68/2003 - pre~isten tekst)
17. Odluka za definirawe na standardite za izgotvuvawe i sproveduvawe na sigurnosta na informativni ot sistem na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 77/2003)
18. Odluka za konsolidirana supervizija na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 84/2003)
19. Odluka za opredeluvawe, ocenka i rakovodewe so likvidnosni ot rizik na bankite („Sl. vesnik na RM“ br. 84/2003)
20. Odluka za limiti za kreditna izlo`enost na banka („Sl. vesnik na RM“ br. 1/2004 - pre~isten tekst)

21. Odluka za sodr`inata i na~i not na funkci onirawe na kreditni ot registar („Sl. vesnik na RM“ br. 61/2004)
22. Odluka za potrebnata dokumentacija za izdavawe na soglasnosti i dostavuvawe na izvestuvawe za promena na sopstveni ~ka struktura na akcii so pravo na glas („Sl. vesnik na RM“ br. 85/2004);
23. Odluka za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na krediti te i depozi ti te („Sl. vesnik na RM“ br. 117/2005)
24. Odluka za metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nik na banka („Sl. vesnik na RM“ br. 41/2006)
25. Odluka za uslovi te i na~i not na sklu~uvawe na krediti vo devizi i krediti vo denari so devizna klauzula me|u rezidenti („Sl. vesnik na RM“ br. 41/2006)
26. Odluka za metodologijata za izdvojvawe posebna rezerva za potencialni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenapl ateni pobaruwawa („Sl. vesnik na RM“ br. 80/2006)
27. Odluka za dinamika na usoglasuvawe na visinata na osnova~ki ot kapital na {tedilnicite so odredbite na Zakonot za banki i {tedilnici („Sl. vesnik na RM“ br. 49/1998)
28. Odluka za utvrduvawe na obemot i na~i not na rabotewe na {tedilnicite („Sl. vesnik na RM“ br. 111/2000, 80/2002 i 66/2003)
29. Odluka za metodologijata za utvrduvawe adekvatnost na kapitalot („Sl. vesnik na RM“ br. 5/2007)

Aneks br.14

Pregled na banki po grupi banki *

	Grupa goleni banki (aktiva pogolema od 15 milijardi denari)	Grupa sredni banki (aktiva od 4,5 do 15 milijardi denari)	Grupa mali banki (aktiva pomala od 4,5 milijardi denari)
1	Komercijalna banka AD Skopje	1 Alfa banka AD Skopje	1 Eurostandard banka AD Skopje
2	NLB Tutunska banka AD Skopje	2 Investbanka AD Skopje	2 Internaci onalna privatna banka AD Skopje
3	Stopanska banka AD Skopje	3 Izvozna i kreditna banka AD Skopje	3 Komercijalno investici ona banka AD Kumanovo
4		4 Ohridska banka AD Ohrid	4 Makedonska banka AD Skopje
5		5 Prokredit banka AD Skopje	5 Makedonska banka za poddr{ka na razvojot AD Skopje
6		6 Stopanska banka AD Bitola	6 Pof tenska banka AD Skopje
7		7 UNI banka AD Skopje	7 Sil eks banka AD Skopje
8		8	8 TTK banka AD Skopje
9		9	9 T.X. Ziraat bankasi - podru`nica Skopje

* Po azbu~en red

**Pregled na banki i { tedi l n i c i vo Republ i ka Makedoni ja so
sostojba na 31.12.2006 godi na**

I. Banki

**Banki koi imaat dozvola za vr{ ewe finansiski akt ivnost i od
~len 45 i ~len 46 od Zakonot za banki t e**

Al f a banka AD Skopje

Dame Gruev , 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3116 830; 02 3135 206
Tel ef on: 02 3116 433

UNI banka AD Skopje

Maksi m Gorki , 6
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3130 448; 02 3286 000
Tel ef on: 02 3286 100

Eurostandard banka AD Skopje

27 Mart, b.b. (mal ri ng)
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3249 430
Tel ef on: 02 3249 400

I nvestbanka AD Skopje

Makedoni ja, 9/11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3135 367
Tel ef on: 02 3114 166

**I zvozna i kredi tna banka AD
Skopje**

Parti zanski odredi , 3 bl ok 11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3240 872
Tel ef on: 02 3240 800

Komercij al na banka AD Skopje

Di mi tar Vl ahov, 4
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3113 494
Tel ef on: 02 3107 107; 02 3111 133

Ohri dska banka AD Ohri d

Makedonski prosveti tel i , 19
6000 Ohri d
Tel ef aks: 046 254 130; 046 254 133
Tel ef on: 046 206-600; 046 265-330

ProKredi t banka AD Skopje

Jane Sandanski , 109/a
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3219 901
Tel ef on: 02 3219 900; 02 3219 948

Si l eks banka AD Skopje

Gradski stadi on, b.b.
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3249 303
Tel ef on: 02 3249 300

Stopanska banka AD Bi tola

Dobri voe Radosavqevi }, 21
7000 Bi tola
Tel ef aks: 047 207 515; 047 207 541;
047 207 513
Tel ef on: 047 207 500

Stopanska banka AD Skopje

11 Oktomvri , 7
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3114 503
Tel ef on: 02 3295 295

TTK banka AD Skopje

Naroden f ront, 19/a
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3236 444
Tel ef on: 02 3236 400

NLB Tutunska banka AD Skopje

12-ta Makedonska bri gada, 20
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3105 630; 02 3105 681
Tel ef on: 02 3105 601; 02 3105 606;
02 3105 649

Makedonska banka AD Skopje

Bul . VMRO, 3-12/2
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3117 191
Tel ef on: 02 3117 111

T.X.Ziraat bankasi - podru`nica
Skopje
@eleznika, 8
1000 Skopje
Telefaks: 02 3110 013
Telefon: 02 3111 337

Makedonska banka za poddr{ka na
razvojot AD Skopje
Vecko Vlahovi }, 26
1000 Skopje
Telefaks: 02 3239 688
Telefon: 02 3114 840; 02 3115 844

**Banki koi imaat dozvola za vr{ewe finansiski aktivnost i od
~len 45 od Zakonot za bankite**

Komercijalno investicijska banka
AD Kumanovo
Plodad Nova Jugoslavija, b.b.
1300 Kumanovo
Telefaks: 031 420 061
Telefon: 031 475 100; 031 426 455

1000 Skopje
Telefaks: 02 3112 830; 02 3134 060
Telefon: 02 3119 191; 02 3124 288

Internacionalna privatna banka
AD Skopje
27 Mart, 1

Po{tenska banka AD Skopje
27 Mart, b.b. (mal ring)
1000 Skopje
Telefaks: 02 3163 054; 02 3103 216
Telefon: 02 3103 200

II. [tedilnici

ALKOSA AD [tip
Van-o Pr}e, b.b.
2000 [tip
Telefaks: 032 393 163
Telefon: 032 392 960

Telefaks: 02 3118 585
Telefon: 02 3118 585

AM DOO Skopje
Orce Nikolov, 70
1000 Skopje
Telefaks: 02 3223 770
Telefon: 02 3223 770

Inko DOO Skopje
Dimitrije ^upovski, 23
1000 Skopje
Telefaks: 02 3223 277
Telefon: 02 3114 182

Bavag DOO Skopje
Ko-o Racin, 32/1-1
1000 Skopje
Telefaks: 02 3135 328
Telefon: 02 3134 362

Interfalko DOO Skopje
Bul. Partizanski odredi, 123
1000 Skopje
Telefaks: 02 3062 546
Telefon: 02 3062 546

Fer{ped DOO Skopje
Mar{al Tito, 11a
1000 Skopje
Telefaks: 02 3149 350
Telefon: 02 3149 325; 02 3149 336

Peon DOO Strumica
Mar{al Tito, b.b.
2400 Strumica
Telefaks: 034 345 706
Telefon: 034 321 927

Gra|anska {tedilnica DOO Skopje
Dame Gruev, 10
1000 Skopje

Mak-BS DOO Skopje
Dame Gruev, blok 1
1000 Skopje
Telefaks: 02 3166 466
Telefon: 02 3131 190

Mo`nosti DOO Skopje
Bul. Jane Sandanski, 111
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 2401 050
Tel ef on: 02 2401 051

Mladinec DOO Skopje
Bul. G. Del`ev, 11
Lamel a A/1, DTC Mavrovka

1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3237 521
Tel ef on: 02 3238 712

FULM { tedi l ni ca DOO Skopje
Mi to Haxi vasi lev Jasmi n, 48
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3115 653
Tel ef on: 02 3115 244; 02 3131 106

III. Pretstavni { tva na stranski banki

Bank AustriaCreditanstalt AG -
pretstavni { tvo - Skopje
Makedonija, 53-4
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3215 140
Tel ef on: 02 3215 130